

"Moonshot"-programma

Uitgebreid verkiezingsprogramma Europees Parlementsverkiezingen 2024

Inleiding

De kern van onze visie voor een vernieuwde Europese Unie (EU) is een transformatieve reis naar een federaal Europa. Wij geloven dat de manier waarop de EU intern functioneert en haar mondiale verantwoordelijkheden naar buiten uitdraagt een radicale evolutie nodig heeft.

Ten eerste heeft de EU radicale democratische veranderingen nodig. Deze evolutie is niet alleen een top-downinspanning, maar een collectieve inspanning van burgers en politieke leiders in heel Europa. Door dit proces van overleg en participatie zullen de Europeanen een Europese grondwet krijgen waarin hun macht en rechten worden vastgelegd in een nieuw systeem dat niet alleen sneller reageert, maar ook aantrekkelijker is voor de burgers.

Deze democratische revolutie zal uitmonden in een permanent algemeen burgerberaad dat Europeanen uitnodigt om actief deel te nemen aan het vormgeven van de toekomst van de EU en dat de democratie opnieuw vormgeeft om vertrouwen, transparantie en een collectieve koers te bevorderen.

We zullen pleiten voor een vernieuwd Europees Parlement, gevormd door transnationale partijen, met de bevoegdheid om wetgeving te initiëren, te amenderen en goed te keuren, waardoor het bestuur meer de belangen van de burgers weerspiegelt dan de zorgen van de lidstaten. Openbare zittingen en besluitvorming op basis van een gekwalificeerde meerderheid moeten in de plaats komen van verouderde vetorechten, zodat beslissingen in overeenstemming zijn met de principes van de Europese Grondwet. In dit nieuwe Federale Europa kunnen lidstaten de EU-beginselen niet langer tart en moet het Europese Hof van Justitie meer bevoegdheden krijgen om achteruitgang in democratie te voorkomen, zodat de integriteit van de Unie wordt gewaarborgd.

In ons streven moet de interne veiligheid van Europa worden versterkt door een politiemacht op federaal niveau, dat wil zeggen een vernieuwd Europol dat klaarstaat om elke bedreiging van de veiligheid van Europeanen te bestrijden. Of het nu gaat om (financiële) criminaliteit, terrorisme of cyberveiligheid, deze herziene politiemacht zal een waakhond zijn tegen steeds wisselende bedreigingen.

Naast een democratischere en veiligere Unie, belichaamt de uitbreiding van het Europese project de essentie van Europa's gedeelde vrede en welvaart. Daarom vinden wij dat de EU nieuwe leden moet opnemen die onze inzet voor democratische waarden en mensenrechten delen. Door achteruitgang in democratie te voorkomen, leggen we de basis voor een EU die niet alleen verantwoording aflegt, maar zich ook actief inzet voor rechtvaardigheid en gelijkheid.

Deze transformatie gaat verder dan retoriek. De economie van de EU moet tegen 2040 een nettonuluitstoot bereiken, waarbij de uitstoot van broeikasgassen wordt

geminimaliseerd en het onvermijdelijke wordt gecompenseerd door CO₂-afvangtechnologieën. Europese burgers en bedrijven zullen hun gedrag actief afstemmen op de politieke doelstellingen, waardoor een golf van collectieve actie ontstaat.

Deze toekomst kan niet worden opgebouwd zonder een stevig fundament, met als basis de strategische autonomie van de EU. Van het bereiken van zelfvoorziening op energiegebied in 2040 tot het opwekken van alle energie in eigen regio door middel van hernieuwbare technologieën, kernenergie en waterstofenergie. Dit is onze ambitie voor de gedeelde groene toekomst van Europa, met burgers die actief deelnemen aan een gevarieerde en flexibele energiemix en infrastructuren voor energieopslag die een stabiele en betrouwbare energievoorziening kunnen realiseren.

Ons streven naar een vernieuwde groene Europese economie vraagt om een grensverleggende benadering van het herontwerpen van de infrastructuur van de EU, gedreven door duurzaamheid, veerkracht en comfort. Hogesnelheidstreinen, efficiënt openbaar vervoer, schone energie en geavanceerde internetverbindingen vormen het fundament van de toekomst van Europa. Onze afvalbeheersystemen moeten duurzaam zijn en investeringen in onze infrastructuur moeten als bolwerk tegen de verwoestingen van de klimaatverandering dienen, banen creëren en economische groei stimuleren.

Om het hoofd te bieden aan de uitdagingen waar Europa voor staat, streven we naar een hernieuwde economische welvaart, die naadloos verweven is met milieubewustzijn en duurzaamheid. We herijken economische maatstaven en brengen het '*Green Net GDP*' de wereld in, waarbij economische vooruitgang wordt bevrijd uit de houdgreep van milieuvervuiling. Regelingen voor het belasten van CO₂ en andere grondstoffen sturen industrieën in de richting van duurzaamheid en de gegenereerde inkomsten voeden innovatie en de overgang naar een groenere economie. Een pan-Europees sociaal contract zorgt ervoor dat welvaart een gedeelde erfenis is, met burgers die actief economische beslissingen nemen.

Een nieuw pan-Europees sociaal contract vereist het overstijgen van de beperkingen van het verleden, voor een Europa waar elke burger in staat wordt gesteld om zijn volledige potentieel te benutten, zonder de beperkingen van ongelijkheid op basis van sociale achtergrond, handicap, ras, etniciteit of religie. Een dergelijke project moet ook een eerlijker en transparanter systeem tegen belastingontduiking en -ontwijking omvatten. Door wereldwijde samenwerking, hoge transparantie en effectieve handhaving moeten we een progressief en gestroomlijnd belastingsysteem creëren. Elke burger zal vrijwillig bijdragen, in de zekerheid dat zijn aandeel evenredig is. Onze visie is gedurfd en onze missie is duidelijk: belemmeringen voor succes wegnemen en een samenleving creëren waarin rijkdom eerlijker wordt verdeeld en gelijke kansen floreren.

Onze reis naar inclusiviteit begint met een vastberaden streven naar toegankelijke gezondheidszorg voor iedereen, die elk kind een stevige basis biedt. Onze ambitie is om de kindertijd positief te beïnvloeden door inclusief, gendersensitief en cultureel responsief

onderwijs. Kinderdagverblijven en voorschoolse programma's zijn de katalysatoren voor het creëren van gelijke kansen en bieden permanente ondersteuning voor kinderen met unieke behoeften. Het onderwijssysteem dat ons voor ogen staat als de motor van sociale mobiliteit, brengt ons naar een toekomst waarin basis- en vervolgonderwijs, evenals hoger onderwijs, geen luxe zijn maar een geboorterecht. Er moeten voldoende financiële middelen beschikbaar zijn voor deze taak waarmee de weg geplaveid wordt naar een samenleving geworteld in onze fundamentele waarden.

Ons onderwijsparadigma, waarbij de student centraal staat en interdisciplinair leren en projectmatige benaderingen worden omarmd, is revolutionair. In ons streven gaat onderwijs verder dan het louter verwerven van kennis; het vormt ook verantwoordelijke burgers en brengt hen democratisch denken, mediageletterdheid en kritisch denken bij. Over de grenzen heen bevorderen geharmoniseerde onderwijsystemen een sociaal verenigd Europa dat culturele verschillen viert en mobiliteit vergemakkelijkt.

Het vieren van diversiteit in Europa vereist het met respect, waardigheid en mededogen behandelen van migranten en vluchtelingen, inclusief klimaatvluchtelingen. We stellen ons een continent voor waar niemand omkomt op zee, economische migranten niet gecriminaliseerd worden en mensen die een toevluchtsoord zoeken niet alleen het recht hebben om erbij te horen, maar ook het recht hebben om zich te ontplooiën en worden voorzien van essentiële middelen van bestaan, gezondheidszorg, werkgelegenheid en onderwijs, inclusief taallessen.

Respect en waardigheid zijn ons kompas dat ons doet streven naar solide werknemersrechten, fatsoenlijke leefbare lonen, bescherming van gezondheid en veiligheid, vakbondsrechten en flexibele werkregelingen. Of het nu gaat om werknemers, ondernemers of freelancers, er ontvouwt zich een uitgebreid sociaal vangnet dat de vrijheid biedt om risico's te nemen zonder het schrikbeeld van financiële instabiliteit. De Europese samenleving moet de balans tussen werk en privéleven koesteren, zodat er voldoende tijd overblijft voor persoonlijke bezigheden, familie en vrienden.

Enkel het aanpakken van deze interne uitdagingen is niet genoeg om de radicale verandering teweeg te brengen die nodig is om Europa tot bloei te laten komen.

Onze ambitie voor Europa gaat verder dan alleen eenheid en vereist dat de EU een baken van kracht en invloed op het wereldtoneel wordt. Stel je een toekomst voor waarin de Europese strijdkrachten, die zich ontwikkelen om nationale grenzen te overstijgen, een symbool van solidariteit en veiligheid worden. Deze transformatie, die wordt gevoed door een gedeeld defensiebudget en strategisch middelenbeheer, stelt niet alleen de belangen van de Europeanen veilig, maar bouwt ook strategische autonomie op, terwijl de principes van democratische verantwoording worden gehandhaafd.

Onze ambitie stopt niet bij het beveiligen van onze grenzen, maar vormt een blauwdruk voor een toekomstig buitenlands beleid van de EU dat resoneert met samenwerking en proactiviteit op wereldschaal. Stel je een gestroomlijnde besluitvorming voor op het

gebied van buitenlands beleid, geleid door het Europese ministerie van Buitenlandse Zaken en aangevoerd door de Europese minister van Buitenlandse Zaken, met een grotere rol voor het Europees Parlement, dat zorgt voor streng democratisch toezicht. Deze interne hervormingen zijn noodzakelijk voor de EU om onze ambities op het wereldtoneel te projecteren, waarbij de EU een belangrijke kracht wordt in multilaterale organisaties, als aanvoerder van hervormde Verenigde Naties. De EU moet de mondiale democratie serieus nemen en met één stem opkomen voor de rechten van minderheden en strijden voor klimaatrechtvaardigheid. Diplomatie en economische middelen moeten worden ingezet om vrede, veiligheid en stabiliteit wereldwijd te bevorderen.

De EU moet verantwoordelijkheid tonen, opkomen voor de kwetsbaren en een toekomst vormgeven waarin eenheid niet slechts een concept is, maar een kracht voor positieve verandering op wereldschaal. Het zijn onze interne eenheid en onze interne ecologische en economische ambities die de EU in staat zullen stellen om de wereldwijde uitdaging van klimaatverandering en klimaatrechtvaardigheid aan te gaan. Door consequent actief te blijven in de wereld, moet de EU niet alleen haar eigen toekomst veiligstellen, maar ook de weg effenen voor een wereld met een stabiel lage uitstoot, waarin we erop kunnen vertrouwen dat de opwarming van de aarde tegen 2040 onder de twee graden zal blijven.

De EU moet een knooppunt worden voor klimaatpositieve projecten over de hele wereld, door langetermijnleningen tegen lage rente aan te bieden en particulier kapitaal te stimuleren, zodat we onze beloftes op het gebied van klimaatrechtvaardigheid kunnen nakomen. De EU heeft de verantwoordelijkheid om gemeenschappen wereldwijd te ondersteunen bij de overgang naar duurzame, emissiearme paden, om zo haar toezeggingen voor het Akkoord van Parijs te versterken. De enige toekomst die we moeten nastreven is er een waarin duurzaamheid, veerkracht en rechtvaardigheid samenkomen ten gunste van iedereen.

Wij stellen ons een Europa voor dat proactief de economieën van niet-Europese landen stimuleert door de diepere oorzaken van ontheemding aan te pakken via duurzame ontwikkelingssamenwerking, financiële hulp en onderwijsprogramma's, dat netwerken van illegale migratie ontmantelt en daarbij prioriteit geeft aan de behoeften van de slachtoffers en dat zorgt voor legale trajecten voor zowel vluchtelingen als migranten die gestandaardiseerd zijn in alle lidstaten, waarbij inclusie, gelijke lastenverdeling en vrij verkeer van personen centraal staan. Onze samenwerking moet gebaseerd zijn op democratische waarden en gericht zijn op het terugdringen van armoede, conflicten, klimaatverandering en politieke instabiliteit.

De urgentie is duidelijk en wachten is geen optie. Klimaatverandering, conflicten, overvolle kampen en maatschappelijke weerstand vragen om onmiddellijke actie. Samen, met mensen - of het nu Europeanen, migranten of vluchtelingen zijn - in het middelpunt van onze ambities, kunnen we een toekomst creëren waarin iedereen gedijt. Dus laten we deze toekomst tegemoet treden, gevoed door het vuur van optimisme en de overtuiging dat onze acties vandaag een Europa zullen smeden waar elke droom kan gedijen en elke

burger grenzeloze mogelijkheden heeft. De tijd voor actie is nu gekomen en samen zullen we vorm geven aan een toekomst die zelfs onze meest ambitieuze aspiraties overtreft.

Hoofdredacteuren van het Moonshot-programma

Claudio Lanza,
Hoofd beleid bij Volt Europa

Ines Bravo Figueiredo,
Hoofd beleid bij Volt Europa

Inhoudsopgave

EEN STERKERE EU: EUROPA'S GEOPOLITIEKE LEIDERSCHAP	8
1. Versterking van de Europese weg naar welvaart	8
2. Buitenlandse zaken en defensie	16
KWALITEIT VAN LEVEN	27
3. Samen floreren	27
4. Goede banen en gedeelde welvaart	36
HUMANE MIGRATIE	41
5. Asielzoekers en vluchtelingen	41
6. Arbeidsmigratie	49
ZORGEN DAT STEMMEN ECHT TELLEN	54
7. Hervorming van de EU	54
8. Europese democratie	59
EEN LEEFBARE PLANEET	67
9. Klimaattransitie	67
10. Gezonde ecosystemen	78
Kosten en baten van het totale Moonshot-programma	89
Wie hebben bijgedragen aan dit plan?	91

EEN STERKERE EU: EUROPA'S GEOPOLITIEKE LEIDERSCHAP

1. Versterking van de Europese weg naar welvaart

De EU is vandaag de dag de grootste economie en het grootste handelsblok ter wereld, dankzij tientallen jaren van economische integratie binnen en buiten haar grenzen. Deze economische grootmacht en haar banden met de rest van de wereld hebben aanzienlijke maatschappelijke vooruitgang mogelijk gemaakt, van stijgende inkomensniveaus tot vrede en stabiliteit en meer welzijn.

Hoewel de basis van economische samenhang cruciaal blijft, hebben we dringend behoefte aan een andere manier van denken om de tekortkomingen en uitdagingen waarmee we vandaag de dag worden geconfronteerd, binnen Europa en in de hele wereld, het hoofd te bieden. Daartoe behoren de klimaatcrisis, geopolitieke kwetsbaarheden, de digitale transformatie en sociale polarisatie die extremistische politiek aanwakkert. We moeten daarom maatregelen nemen die innovatie aanmoedigen, zorgen voor een effectieve belastingheffing en geldmiddelen herbestemmen voor zowel duurzaamheid als voor een rechtvaardige samenleving binnen en tussen landen.

Als progressieve beweging bestrijden we oude verhalen waarin economische groei tegengesteld is aan het bestrijden van ongelijkheid of duurzaamheid. In plaats daarvan promoten we een visie waarin beleid tegelijkertijd zowel bescherming en kansen biedt als economische vooruitgang stimuleert. Om te kunnen sturen in de richting van langdurige welvaart, moeten onze groeimaatstaven rekening houden met zowel de grenzen van de planeet als met de effecten op de rechtvaardigheid en weerbaarheid van de samenleving.

Ook het voorrang geven aan onderzoek en innovatie is van het grootste belang om goed te zorgen voor Europa's innovatieve en bestaande industrieën en tegelijkertijd mondiale maatschappelijke uitdagingen aan te pakken, zoals klimaatverandering, digitalisering en bedreigingen van de gezondheid. Er moeten kaders komen voor de invoering van innovaties zoals technologieën voor CO₂-afvang of AI, zodat bedrijven van verschillende grootte en consumenten van deze innovaties kunnen profiteren, en tegelijkertijd onze planetaire en sociale grenzen in acht worden genomen (bijv. gegevensbescherming, energieverbruik).

Ons plan voor rechtvaardige welvaart vult de huidige wetgeving aan met een reeks maatregelen die het beleid herzien en het sociale vangnet voor alle Europese burgers verstevigt op onze weg naar gedeelde welvaart.

Onze visie betekent een aanzienlijke verschuiving in het huidige economische denkmodel die de transitie van Europa naar duurzame welvaart faciliteert. Speerpunt in deze verschuiving naar het tegelijkertijd bereiken van economische, sociale en ecologische welvaart in Europa is, dat Europa blijft bijdragen aan het verspreiden van deze

ontwikkelingen over de continenten en op die manier democratieën over de hele wereld versterkt.

Beleidsvoorstellen

1. Nieuw economisch model

- Streef naar een progressief economisch kader en gebruik een vernieuwde bbp-indicator (bruto binnenlands product) die rekening houdt met natuurlijk kapitaal en die ook de exploitatie, uitputting en deregulering van natuurlijk kapitaal in economische activiteiten omvat.
- Vul het bbp aan met indicatoren voor levenskwaliteit en welzijn, zoals werkgelegenheid, geestelijke en lichamelijke gezondheid, recreatie en vrije tijd.
- Vergroot de inspanningen van Europese instellingen om het verzamelen en gebruiken van gegevens te coördineren en gebruik deze data voor het ontwikkelen van meer duurzame economische indicatoren.
- Gebruik indicatoren voor duurzaamheid en levenskwaliteit als 'kritieke prestatie-indicatoren' en als input voor het EU-beleid, de toepassing van de Europese begrotingsregels, de EU-begroting en het *'European Semester'*.

2. Investeren in de industrie van de toekomst

- Verdrievoudig de toezeggingen aan *'Horizon Europe'*, om het geschikt te maken voor de financiering van onderzoeks- en innovatieprogramma's die de klimaatverandering aanpakken, de VN-doelstellingen voor duurzame ontwikkeling helpen verwezenlijken en het concurrentievermogen en de groei van de EU stimuleren. Dit zal centraal staan bij het tot stand brengen van een door de EU geleide en pan-Europese publiek-private investering die alle lidstaten ten goede komt.
- Door middel van dit programma stellen we voor om:
  - meer te investeren in innovatie van publieke en door de staat gefinancierde diensten die te lang aan de kant zijn geschoven. Gezondheid, onderwijs, cyberbeveiliging, mensgerichte AI, microtechnologie en netwerken moeten ten goede komen aan alle EU-burgers en gericht zijn op projecten met een duidelijke focus op duurzaamheid en groene groei;
  - meer middelen beschikbaar te stellen om programma's te ondersteunen die de digitalisering van onze overheidsprocessen en -functies verbeteren, zoals we in detail beschrijven in ons plan *'Samen floreren'* (hoofdstuk 4);
  - onderzoek te ontwikkelen voor cruciale en onderontwikkelde domeinen van duurzaamheid zoals beschreven in ons plan *'Klimaattransitie'* (hoofdstuk 9);
  - een Europese defensieindustrie op te zetten ter ondersteuning van de oprichting van een effectieve Europese strijdmacht, zoals we bepleiten in ons plan *'Buitenlandse zaken en defensie'* (hoofdstuk 2).
- Ontwikkel innovatieve en concurrerende industriële clusters in plaats van losse industriële kernen, door een geografische strategie te volgen die gunstige Europese infrastructuurprojecten voortgang laat maken door het vetorecht van afzonderlijke lidstaten te schrappen.

- Zet een grootschalig Europees ventureprogramma op om particulier en openbaar risicokapitaal aan te trekken en te verstrekken voor het op de wereldmarkt brengen van innovatieve Europese producten en diensten. Dit moet worden beheerd via het *'European Investment Fund'*.
- Verdrievoudig de EU-begroting tot 3 biljoen euro over een periode van zeven jaar om deze ambitieuze agenda te ondersteunen, door gebruik te maken van nieuwe *'European debt and taxes'*, zoals gedetailleerd beschreven in ons plan 'Hervorming van de EU (hoofdstuk 7).
- Verbeter het onderwijs aan en de kwalificaties van Europese burgers, zoals beschreven in ons plan 'Samen floreren' (hoofdstuk 3), als een noodzakelijke voorwaarde voor deze investering.

3. Groene economie

- Voer CO2-heffingen door die in alle sectoren van de economie worden toegepast, waarvan de inkomsten worden doorgesluisd naar groene investeringen, zoals beschreven in ons plan 'Klimaattransitie' (hoofdstuk 9).
- Voer reguleringsnormen in om geplande snelle veroudering (*'planned obsolescence'*) te verbieden, circulaire praktijken te bevorderen en de ecologische voetafdruk van materialen te verkleinen.
- Breid de 20%-doelstelling voor 2030 voor de productie van halfgeleiders in de EU uit naar elektrolyse-apparaten, omvormers, batterijen en kritieke onderdelen voor zonnepanelen en windturbines.
- Garandeer de beschikbaarheid van grondstoffen en breid de *'European Critical Raw Materials Act'* uit met verplichte vergunningen voor de export van essentiële grondstoffen.

4. Verantwoorde digitale transformatie

- Doe voortdurend onderzoek naar technologieën en de impact van de huidige wetgeving, om nieuwe wetgeving te ontwikkelen die de evolutie van digitale technologie faciliteert op een manier die de Europese waarden hoog houdt en in Europa industrieën van de toekomst tot stand brengt, met de focus op zeven principes:
  - Het waarborgen van de veiligheid en de beveiliging van gebruikers, van digitale technologie, bijvoorbeeld door ervoor te zorgen dat alle organisaties binnen de EU het risico op impact van kwantumcomputing beoordelen en waar nodig een migratieplan opstellen voor post-kwantum cryptografische protocollen. Of door, bijvoorbeeld, het publiek jaarlijks op de hoogte te stellen van de beveiligingstoestand van kritieke infrastructuur.
  - Het bevorderen van 'open source' en toegankelijke technologie, bijvoorbeeld door het vergroten van de toegang van EU-instellingen en industrieën tot opensourcesoftware, door het vermijden van wetgeving die opensourcebijdragen belemmert of de netneutraliteit bedreigt en door ervoor te zorgen dat iedereen in Europa toegang krijgt tot nieuwe technologieën.

- Het ontwikkelen van duurzame technologie, bijvoorbeeld door het 'recht op reparatie' te bevorderen, zodat iedereen die zijn product zelf wil repareren toegang heeft tot betaalbare reserveonderdelen en reparatie-informatie. Of door, bijvoorbeeld, fabrikanten te verplichten om de ecologische voetafdruk van hun producten (inclusief de toeleveringsketen van de producent) te publiceren in productspecificaties.
- Zekerstellen dat huidige en nieuwe technologie geen fundamentele rechten en vrijheden schendt, bijvoorbeeld door verplichte audits van AI-systemen te eisen, zodat deze de privacy niet schenden en niet discriminerend zijn.
- Het ondersteunen van ondernemers om zich aan te passen aan het regelgevingskader van de EU. In het bijzonder het creëren van '*regulatory sandboxes*' en het opnemen van financiering voor technologische naleving in bestaande en toekomstige EU-financieringsprogramma's.
- Zekerstellen dat digitale technologieën eerlijk worden belast, dit wil zeggen op de plek waar de inkomsten van een digitale product werkelijk worden gegenereerd.
- Het versterken van de EU-kaders om ervoor te zorgen dat providers die in Europa actief zijn, hun opkomende en disruptief innovatieve technologieën toekomstbestendig maken. Toekomstbestendigheid is vooral belangrijk in de huidige wereldwijde industriële revolutie 4.0 en geeft de EU de kans om haar waarden te promoten in een internationale dialoog.

5. Institutionaliseer onze Europese investeringsprogramma's

- Maak de '*Resilience and Recovery Facility*' (RRF), het grootste EU-programma dat economische ontwikkeling en sociale en milieudoelstellingen bevordert, tot een vast onderdeel van de onderhandelingen over het volgende meerjarig financieel kader. Focus op de strategische autonomie van de EU door het versterken van onze toeleveringsketens en het subsidiëren van het terughalen van de productie en invoer van essentiële goederen.
- Vergroot en versterk programma's voor steun aan kleine en middelgrote ondernemingen, zoals InvestEU, met name ondernemingen met innovatieve bedrijfsmodellen die essentiële goederen leveren. Overweeg bij het selecteren van investeringen hoe je gebieden kunt versterken die getroffen zijn door emigratie ('braindrain'), om zo het kern-periferiestatus quo van de Europese economie te doorbreken.
- Voer regels in die voorkomen dat door de Europese belastingbetaler gefinancierde investeringsprogramma's worden gebruikt voor de invoer van goederen en diensten van cruciaal strategisch belang voor de economische autonomie van de EU, van buiten de '*European Economic Area*' (EER). Dergelijke import creëert afhankelijkheid van buitenlandse goederen en diensten, in strijd met het door ons gewenste doel van meer strategische autonomie.
- Voer een '*Small Business Act for Europe*' in die 25% van de overheidsopdrachten op EU- en nationaal niveau reserveert voor het Europese midden- en kleinbedrijf (mkb)

en die wetgeving en vereisten op beide niveaus valideert op niet-schadelijkheid voor het mkb.

- Vereenvoudig het proces van openbare aanbestedingen en de rapportageverplichtingen voor het mkb.

6. Een diep geïntegreerde Europese markt

- Bevorder de Europese marktintegratie, vooral die van de financiële markten, door ervoor te zorgen dat ondernemers in Oost-Europa dezelfde financieringsmogelijkheden hebben als die in West-Europa.
- Voltooi de '*Banking and Capital Markets Union*' en introduceer een Europese depositoverzekering en door staatsobligaties gedekte waardepapieren om banken veiliger activa te verschaffen ter dekking van veilige deposito's, en bevorder zo de voortdurende harmonisatie en integratie van Europees toezicht en Europese regelgeving.
- Stimuleer vooruitgang in de richting van het ondersteunen van Europese veilige activa door staatsschulden, uitgegeven door de EU en gedekt door Europese schulden en belastingen.
- Zorg voor doorontwikkeling van onze kapitaalmarkten voor zowel schuldfinanciering als aandelenfinanciering en sparen, vooral voor onze kleine en middelgrote ondernemingen, en maak het gemakkelijker om kapitaal op te halen via alternatieve financiële instrumenten, zoals crowdfunding en peer-to-peer-leningen.
- Versterk de normen voor ondernemingsbestuur, om het risico op wanbeheer, fraude en buitensporige speculatie te verminderen, door middel van een eerlijk belastingstelsel. Verhoog de kapitaalvereisten voor banken om te voorkomen dat banken buitensporige subsidies van de belastingbetaler nodig hebben.

7. Handel, duurzaamheid en mensenrechten

- Neem mensenrechten en ecologische duurzaamheid verplicht op in alle handelsovereenkomsten, en herzie overeenkomsten of stop onderhandelingen als consequente schendingen worden vastgesteld.
- Neem maatregelen om producten te controleren en identificeren die met dwangarbeid zijn gemaakt en voorkom dat ze de EU-markt binnenkomen.
- Zorg ervoor dat handelsovereenkomsten rekening houden met de economische realiteit in derde landen en in het voordeel zijn van beide partijen.

8. Kritieke infrastructuur beschermen

- Stimuleer een brede definitie van Europese kritieke infrastructuur, waaronder transportsystemen, afval- en waterinfrastructuur, gezondheidszorg en openbare gezondheidsdiensten, energienetwerken, havens, luchthavens, kerncentrales, digitale communicatienetwerken, datacenters, netwerkkabels, landbouwgrond en chemische installaties.
- Geef prioriteit aan investeringen in cruciale pan-Europese infrastructuurprojecten, waaronder een hernieuwd commitment aan de '*Trans-European Transport Networks*'

(TEN-T), door het 'Connecting Europe Facility' (CEF)-financieringsinstrument te verdubbelen.

- Stel de EU in staat om potentieel gevaarlijke 'Foreign Direct Investments' (FDI's) in essentiële infrastructuur te voorkomen door voor alle staten consistente FDI-screeningsmechanismen te ontwikkelen.
- Geef de EU het recht om directe buitenlandse investeringen in de Europese economie of het gebruik van in het buitenland geproduceerde onderdelen in kritieke infrastructuur te verhinderen, als zij concludeert dat deze een veiligheidsrisico vormen, en zorg er zo voor dat de EU de nodige autonomie behoudt.
- Geef de EU het recht om activa die aan een buitenlandse koper moeten worden verkocht, rechtstreeks zelf te kopen als een dergelijke verkoop een veiligheidsrisico zou inhouden.

9. Veilige en concurrerende betalingen en financiële diensten

- Voer maatregelen in die EU-burgers en -bedrijven veilige en betaalbare opties bieden voor betalingen en digitale financiële diensten, en voorkom dat de markt wordt gedomineerd door een paar spelers die hoge transactiekosten in rekening brengen:
  - Zorg voor concurrentie op de markt van financiële diensten voor consumenten en stimuleer de invoering van nuttige financiële technologieproducten, zoals betalingen met niet-exclusieve betaalpassen of onmiddellijke wisseling van bank.
  - Start een antitrustprocedure in gevallen waarin de markt wordt beheerst door een klein aantal dominante bedrijven.
  - Overweeg de oprichting van een Europese publieke onderneming voor het verwerken van betalingen, als blijkt dat de grote Amerikaanse betalingsverwerkers hun dominante marktpositie gebruiken om buitensporige kosten in rekening te brengen.
  - Introduceer een digitale euro als een nuttig betaalmiddel voor de banklozen, waardoor concurrentiedruk ontstaat op de markt voor deposito's en betalingen. Er zouden geen grenzen aan gesteld moeten worden en zou ook salarisbetalingen moeten omvatten.
  - Behoud de positie van contant geld als wettig betaalmiddel in onze samenleving, maar beperk vastgoedtransacties in contanten om het witwassen van geld te voorkomen.

10. Bestrijding van belastingontduiking en -ontwijking

- Bestrijd de ongebreidelde belastingontduiking en -ontwijking in de EU als gevolg van de belastingconcurrentie tussen de lidstaten, waardoor grote internationale bedrijven vaak belastingen kunnen ontduiken, terwijl kleine en middelgrote ondernemingen hun eerlijke deel betalen:
  - Harmoniseer de vennootschapsbelasting door in de EU gebruik te maken van een 'Common Consolidated Corporate Tax Base' (CCCTB) en voer een formele verdeling van de winsten van multinationals in.

- Stel een minimaal effectief vennootschapsbelastingtarief in van ten minste 22% en introduceer verplichte nationale aanvullende belastingen voor winsten uit rechtsgebieden met lagere belastingen om ten minste 22% te bereiken. Sta daarnaast optionele nationale aanvullende belastingen toe tot het binnenlandse belastingtarief.
- Faciliteer de automatische en verplichte uitwisseling van informatie tussen alle EU-lidstaten, met een nieuw EU-ministerie van Financiën als coördinerende instelling, zoals voorgesteld in ons plan 'Hervorming van de EU' (hoofdstuk 7).
- We willen dat Europa belastingontduiking en illegale geldstromen doeltreffend bestrijdt; de beschikbare informatie van beleidsmakers over de verdeling en geografie van rijkdom is echter zeer beperkt. We hebben geen overzicht van waar, in Europa of offshore, veel van het privé- en bedrijfsvermogen zich bevindt. Door de informatiestroom tussen nationale autoriteiten te verbeteren, kunnen we de vermogensverschillen beter doorgronden, belastingontduiking bestrijden en de stroom van illegaal geld vanuit het buitenland naar Europa stoppen.
  - Voer een centraal vermogensregister in door gegevens uit verschillende bronnen samen te voegen, zoals gegevens uit de nationale belasting- en onroerendgoedregisters. Ken de verantwoordelijkheid hierover toe aan het EU-ministerie van Financiën, zoals voorgesteld in ons EU-hervormingsplan, zodat het de huidige informatiekloof over de verdeling en geografie van welvaart kan dichten.
  - Creëer mechanismen om wereldwijd gegevens uit te wisselen met soortgelijke registers, vooral met betrekking tot informatie over offshore-belastingparadijzen. Bij dergelijke uitwisselingen moeten Europese normen voor gegevensbescherming worden gewaarborgd.
  - Sta het ministerie van Financiën toe om te onderhandelen over overeenkomsten voor het wederzijds delen van dergelijke gegevens met de 'clearing houses' in internationale financiële centra.
  - Versterk de EU-regels betreffende de verplichting om registers van begunstigden op te stellen, zodat vastgoedinvesteerdere zich niet langer kunnen verschuilen achter anonieme dekmantelondernemingen.

Hoe we dit plan gaan nastreven in het Europees Parlement

Ons plan 'Versterking van de Europese weg naar welvaart' vereist grote en kleine wijzigingen in het bestaande juridische kader van de Europese Unie. Sommige voorgestelde hervormingen vereisen waarschijnlijk Verdragswijzigingen, zoals bijvoorbeeld het gebruik van nieuwe indicatoren voor de toepassing van de begrotingsregels van de Europese Unie, waarvoor Art. 121 en 126 TFEU (*Treaty on the function of the European Union*) en Protocol 12 van het Verdrag moeten worden gewijzigd. Evenzo vereisen sommige van de maatregelen bedoeld om de Europese Commissie meer bevoegdheden te geven op het gebied van nationale veiligheid ter bescherming van essentiële infrastructuur, een wijziging van het Verdrag, aangezien nationale veiligheid een bevoegdheid van de lidstaten blijft. Bovendien vereisen Europese veilige activa op

basis van door de Europese Unie uitgegeven overheidsschuld en Europese schulden en belastingen waarschijnlijk een wijziging van het Verdrag.

Voor andere beleidsmaatregelen die Volt voorstelt, zijn minder ingrijpende wijzigingen van bestaande wettelijke of administratieve instrumenten nodig. Om de maatregelen ter bevordering van de groene economie te realiseren, zijn bijvoorbeeld nieuwe wetgevingsinstrumenten en wijzigingen nodig in afgeleide wetgeving die al van kracht is of door de Commissie is voorgesteld, waaronder *Regulation (EU) nr. 2023/1781 (Chips Act)*, de *Critical Raw Materials Act* (nog niet aangenomen) of de *Net Zero Industry Act* (nog niet aangenomen). Ook het beleid van Volt dat gericht is op de voltooiing van de *Banking and Capital Markets Union* vereist de goedkeuring van nieuwe afgeleide wetgeving op dit gebied, zonder wijziging van het Verdrag. Verder is, om de uitwisseling van informatie tussen de lidstaten te vergemakkelijken, introductie van nieuwe secundaire wetgeving nodig die mogelijk bestaande instrumenten zoals *Council Directive 2011/16/EU* van de Raad betreffende de administratieve samenwerking op het gebied van de belastingen zal wijzigen. Daarnaast is voor nieuwe investeringen, zoals genoemd in ons plan, een akkoord van de lidstaten nodig over de verhoging van de EU-begroting in de context van het meerjarig financieel kader. Tot slot vereist de pijler 'Institutionaliseren van onze investeringsregelingen' een wijziging van *Directive 2014/24/EU* inzake overheidsopdrachten.

Kosten en baten van de voorstellen in dit plan

De totale kosten van dit plan, bestaande uit de implementatiekosten en de jaarlijkse kosten voor vijf jaar, bedragen 316.364.000.000 euro. De implementatiekosten bedragen 308.646.500.000 euro en de jaarlijkse kosten 1.543.500.000 euro.

Voorbeelden van implementatiekosten zijn de ontwikkeling van een beleids- en wetskader, het aannemen en opleiden van (extra) personeel, de bouw van IT- of fysieke infrastructuur en bewustmakingscampagnes.

Voorbeelden van jaarlijkse kosten zijn salarissen en uitkeringen, administratieve kosten, onderhoud van de infrastructuur en de kosten die gepaard gaan met het uitvoeren van het voorgestelde beleid.

De kosten en baten van het totale Moonshot-programma zijn terug te vinden in een apart hoofdstuk aan het eind van dit document.

2. Buitenlandse zaken en defensie

Meer dan tien jaar geleden won de Europese Unie de Nobelprijs voor de Vrede voor het succesvol voorkomen van oorlog tussen haar leden na twee verwoestende wereldoorlogen. In 2022 brak er echter opnieuw oorlog uit op het Europese continent, toen Rusland Oekraïne aanviel. De les is dat vrede in Europa niet alleen kan worden bereikt door naar binnen te kijken maar dat vrijheid beter bewapend moet zijn dan tirannie. Europa moet verantwoordelijkheid nemen voor zijn bredere horizon. Wereldwijd heeft China zich ontpopt als een systeemrivaal en zelfs de betrouwbaarheid van de Verenigde Staten als partner is wisselend. De mondiale en Europese uitdagingen blijven toenemen. Ondertussen is de invloed van individuele EU-lidstaten in het internationale systeem afgenomen, terwijl de beroemde vraag 'Wie moet ik bellen als ik met Europa wil spreken?' nog steeds even relevant is. Volt wil de EU een sterke pijler laten zijn voor een hervormd multilateraal systeem, een sterke pijler die op het wereldtoneel met één stem spreekt.

De EU heeft de middelen om een krachtige, zelfredzame en positieve mondiale speler te worden. Een geschiedenis van multilateraal leiderschap, hervormende uitbreidingsrondes en een wereldwijd concurrerende defensie-industrie bieden een solide basis voor een ambitieuzer beleid. Een meerderheid van de Europese inwoners en burgers wil dat de EU een grotere rol speelt in hun defensie en vertegenwoordiging, omdat dit zou leiden tot meer veiligheid, diversiteit en welvaart voor al haar inwoners. Daarom moet de EU besluiten haar strijdkrachten te funderen op een sterke en verenigde Europese defensie-industrie. Echte kracht kan echter alleen ontstaan door bewustwording en het nemen van verantwoordelijkheid. De EU moet een progressieve cultuur voor haar buitenlandbeleid ontwikkelen met zelfreflectie op de eigen historische erfenis en de publieke perceptie in andere delen van de wereld. Door een progressief handels- en ontwikkelingsbeleid zullen we ook een positievere, aantrekkelijkere en meer horizontale relatie met de mondiale meerderheid opbouwen.

Om stevig in de wereld te staan, moet de EU ook de maatschappelijke weerbaarheid tegen hybride bedreigingen van haar economieën, burgers en democratieën verbeteren en de veiligheid vergroten door burgerparticipatie. Vele miljoenen mensen vinden inspiratie in de EU en zien haar als hun gemeenschappelijke toekomst. Volt is vastbesloten om nieuwe lidstaten met open armen te ontvangen, om haar wereldwijde invloed te versterken en om de vreedzame eenwording van Europa te bevorderen. Een hervormde en omvangrijkere EU zal de stabiliteit op ons continent bevorderen en onze wereldwijde invloed vergroten om uiteindelijk zo een rechtvaardiger, effectiever en legitiemer multilateraal systeem voor iedereen vorm te geven.

Beleidsvoorstellen

1. Eén stem voor de EU in de wereld

- Herstructureer de 'European External Action Service' (EEAS) door deze om te vormen tot een EU-ministerie van Buitenlandse Zaken (EUMFA). Deze omvorming

zal het EU-apparaat voor buitenlandse zaken stroomlijnen en optimaliseren om de efficiëntie, doeltreffendheid en wereldwijde invloed ervan te vergroten.

- Deel de rol van hoge vertegenwoordiger van de EU voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid (HRVP) op in twee afzonderlijke functies: een EU-minister van Buitenlandse Zaken en een EU-minister van Defensie. Deze verdeling van verantwoordelijkheden zorgt voor specialisatie en gericht leiderschap op hun respectieve gebieden.
- Het nieuw opgerichte EUMFA zal, dankzij het democratisch mandaat van een door een meerderheid verkozen Europese regering, de enige vertegenwoordiger worden van het gemeenschappelijk geformuleerde standpunt van de EU inzake haar buitenlands beleid en haar diplomatieke activiteiten, met inbegrip van bilaterale en multilaterale onderhandelingen. De huidige opzet moet samenhangender zijn, en daardoor transparanter, effectiever en consistent. Het EUMFA-mandaat omvat de volgende kernmissies:
  - Ga verder met politieke diplomatie. Daarmee wordt het EUMFA dus de vertegenwoordiger van de EU op het gebied van internationale samenwerking, mensenrechten, internationale gerechtigheid, nabuurschap en uitbreiding, en humanitaire hulp.
  - Zet de wetenschapsdiplomatie voort. Het EUMFA zal met name de samenwerking op het gebied van klimaat en wereldwijde gezondheid ondersteunen en bevorderen. Daarnaast zal het EUMFA een EU-ruimtestrategie ontwikkelen, samenwerking op het gebied van ruimteverkenning mogelijk maken en het voortouw nemen bij het opzetten van een internationaal kader binnen de VN voor samenwerking op het gebied van het civiel verkennen en vreedzaam gebruiken van de maan, Mars en andere astronomische objecten.
- Cultiveer een gemeenschappelijke diplomatieke cultuur, zowel op nationaal als op EUMFA-niveau, door het EU-personeel proportioneel uit te breiden met gedetacheerd nationaal personeel en voor al het diplomatieke personeel van de EU (zowel nationaal als EUMFA) deelname aan de Europese diplomatieke academie en haar opleidingsprogramma's verplicht te stellen.
- Verbeter de consulaire diensten door EUMFA voor alle EU-lidstaten de bilaterale vertegenwoordiging en consulaire diensten voor lidstaten in derde landen zonder nationale diplomatieke aanwezigheid van die lidstaten te laten beheren.
- Richt een echte '*Joint Intelligence Analysis branch*' op door het '*EU-Intelligence and Situation Centre*' (EU INTCEN) de bevoegdheid te geven om door de lidstaten en de EUMFA-delegaties verzamelde inlichtingen te verzamelen en te verwerken. Het zal zijn capaciteit voor het verzamelen van inlichtingen uitbreiden, onder effectieve parlementaire en gerechtelijke controle om er zo voor te zorgen dat de mensenrechten worden nageleefd. De analyses van EU INTCEN zullen worden gebruikt bij de besluitvorming over het gemeenschappelijk buitenlands- en veiligheidsbeleid van de EU, waaronder identificatie van bedreigingen voor de collectieve veiligheid en prioritering.

2. Een progressieve buitenlandsbeleidcultuur

- Kweek in het Europese diplomatieke corps een sterk bewustzijn voor de koloniale en imperiale erfenissen van lidstaten in derde landen, dat tot uiting komt in de diplomatie van de EU ten opzichte van deze derde landen door een diverse en verenigde diplomatieke vertegenwoordiging te creëren die de Europese stem belichaamt. Benadruk de verschillende achtergronden in Europa bij het opbouwen van een structurele dialoog met derde landen op basis van gelijkheid en respect, met als doel afstand te nemen van de paternalistische en uitbuitende erfenis van het verleden en bestrijd wrok.
- Integreer *'Feminist Foreign Policy'* (FFP) binnen EUMFA en de ministeries van Buitenlandse Zaken van de lidstaten. Intern moet dit leiden tot een gelijke deelname van vrouwen en andere intersectoraal achtergestelde groepen aan de diplomatieke dienst van de EU, met inbegrip van de leidinggevende functies. Extern zal de EU gelijke deelname aanmoedigen bij onderhandelingen en vredesakkoorden waarbij andere internationale actoren betrokken zijn. De EU-delegaties bij internationale onderhandelingen zullen samengesteld zijn op basis van de FFP-beginselen.

3. Een visie voor een grotere, sterkere en meer inclusieve Unie

- Voer een nieuwe uitbreidingsmethodiek in, waarbij een geleidelijke, gefaseerde integratie in de EU centraal staat en de huidige alles-of-nietsaanpak wordt vervangen door een efficiënter, transparanter en eerlijker proces. Naarmate kandidaat-lidstaten vooruitgang boeken met het doorvoeren van hervormingen om te voldoen aan het EU-acquis, krijgen ze geleidelijk meer toegang tot EU-middelen zoals de EU-begroting en tot deelname aan de EU-instellingen. Deze stappen kunnen worden teruggedraaid als de hervormingen tegenvallen. De Europese regering (voorheen de Commissie) zal toezicht houden op dit proces door middel van gekwantificeerde beoordelingen, ter vervanging van de huidige kwalitatieve methode. Kandidaat-lidstaten moeten het proces en de evaluatie van hun vooruitgang volledig kunnen begrijpen en moeten beroep kunnen aantekenen tegen beslissingen. Het nieuwe systeem zal het tijdschema voor de toetreding van kandidaat-lidstaten inkorten door nieuwe stimulansen voor hervormingen die de 'uitbreidingsmoeheid' zullen tegengaan en die tegelijkertijd de flexibiliteit van de eigen 'opnamecapaciteit' van de EU zullen verbeteren.
- Breng de uitbreiding van de EU op één lijn met andere niet-EU-organisaties door de nieuw opgezette uitbreiding aan te vullen met het lidmaatschap van andere kaders zoals de Europese Politieke Gemeenschap (EPC) en de Raad van Europa. Het lidmaatschap van dergelijke organisaties mag voor aspirant-kandidaten geen alternatief zijn voor het EU-lidmaatschap, maar moet complementair zijn in termen van verschillen in sectorale accenten en mate van betrokkenheid. Beleid voor uitbreiding van de EU moet 'een op verdiensten gebaseerd'- en opendeurbeleid zijn.
- Verleen speciale steun aan landen die te maken hebben met buitenlandse agressie, door een heldere, vooraf voorbereide gereedschapskist te ontwikkelen, vol opties

om landen die lid willen worden van de EU en die te maken hebben met hybride of conventionele dreigingen met specifieke instrumenten te ondersteunen om hun soevereiniteit en territoriale integriteit, maatschappelijke veerkracht en de consistentie van hun pad naar EU-toetreding te beschermen. En die ook speciale politieke, financiële en militaire betrokkenheid van de EU voor de lange termijn toezegt om Oekraïne te beschermen en zijn weg naar toetreding tot de EU veilig te stellen. Financiële activa die door sancties tegen Rusland in beslag zijn genomen, zullen worden gebruikt om dergelijke hulp, toetredingshervormingen en wederopbouw te financieren.

- Hervorm de EU om haar klaar te maken voor uitbreiding. Het belangrijkste is dat besluitvormingsprocedures die momenteel unanimiteit vereisen in de Raad, worden vervangen door besluiten op basis van een gekwalificeerde meerderheid om zo blokkades door veto's van afzonderlijke lidstaten te voorkomen. Bovendien moet de EU-begroting hervormd worden om de financiële behoeften van een uitgebreide EU te weerspiegelen. De hervorming van de EU die Volt voor ogen heeft, wordt beschreven in het plan 'Hervorming van de EU' (hoofdstuk 7).

4. De wereldwijde economische kloof tussen Noord en Zuid verkleinen

- Volgens de OESO-cijfers van 2022 dragen de 27 lidstaten en instellingen van de Europese Unie samen 115 miljard dollar bij aan 'Official Development Assistance' (ODA), twee keer zoveel als de Amerikaanse hulp. Momenteel beheert elke lidstaat zijn ODA binnen een nationaal kader, volgens zijn eigen geografische en thematische prioriteiten. Om de doeltreffendheid, samenhang en zichtbaarheid ervan te versterken, stelt Volt voor om financiering en publieke ontwikkelingshulp op Europees niveau onder te brengen in een Europees agentschap voor ontwikkelingshulp met ad hoc financiële en personele middelen en institutionele regelingen. De overgang naar zo'n agentschap zou de EU een unieke mogelijkheid geven om bij te dragen aan de verwezenlijking van duurzame ontwikkelingsdoelen en een versterkt soft-powervermogen mogelijk maken.
- De 'Washington-concensus' diende tot voor kort als doctrine voor de Wereldbank en het IMF waarmee ze, in ruil voor hun leningen, ontwikkelingslanden een beleid van liberalisering van de openbare diensten en openstelling van hun economieën oplegden, met soms catastrofale gevolgen. China en bondgenoten hebben van hun kant een 'Peking-concensus' ontwikkeld, die de nadruk legt op de financiering van infrastructuur, zonder rekening te houden met de buitensporige schuldenlast van de begunstigde landen of met de essentiële principes van goed bestuur en mensenrechten. Geconfronteerd met deze twee modellen, die hun beperkingen en risico's hebben laten zien, kan de EU een leidende rol spelen bij het ontwikkelen en stimuleren van een 'Straatsburg-concensus' voor multilaterale instellingen, gebaseerd op de volgende beginselen:
  - Nieuwe onderhandelingen over de schulden van de minst ontwikkelde landen in het kader van de Club van Parijs (60 landen verkeren in een staat van extreme schulden nood).

- Invoering van een nieuwe clausule in leencontracten ondertekend door ontwikkelingslanden die automatisch de terugbetaling opschort in het geval van een grootschalige natuurramp.
- Herziening van de besturen van internationale instellingen door, in het bijzonder, het werven van de leiders van de Wereldbank en het IMF op basis van vaardigheden, en door een grotere deelname van vertegenwoordigers van het maatschappelijk middenveld en NGO's aan de bestuursorganen van deze instellingen.
- Invoeren van onderhandelingsvoorwaarden, gekoppeld aan de strijd tegen corruptie, respect voor de rechten van minderheden en beleid ter stimulering en bescherming van vrouwen.

5. Een autonome militaire en civiele defensiecapaciteit

- Hervorm het 'European Defence Agency' (EDA) en aan de defensie-industrie gerelateerde onderdelen van de Europese Commissie (bijvoorbeeld het *Directorate-General for Defence Industry and Space* (DG DEFIS)) en voeg ze samen tot een Europees ministerie van Defensie (EUMD), waardoor een centrale institutie ontstaat die verantwoordelijk is voor het toezicht op de Europese defensie-inspanningen, waaronder strategie, operaties, onderzoek, aankopen en de technologische en industriële basis voor de EU-defensie.
- Richt een Europees militair hoofdkwartier (EMHQ) op dat verantwoordelijk is voor het opstellen van de strategie en het nemen van belangrijke operationele beslissingen met betrekking tot de operaties van de militaire eenheden van de EU, met name van de 'Rapid Deployment Capacity' (RDC) en de 'European Response Force' (ERF). Het militair hoofdkwartier zal opereren onder het EUMD en moet worden ondersteund door een Europese militaire academie (EMA) die een generatie EU-personeel zal opleiden, trainen en uitwisselen met een gezamenlijke militaire cultuur.
- Versterk op korte termijn regionale specialisatie in specifieke legeronderdelen (bijvoorbeeld lucht, land, zee) en vaardigheden (bv. cyber, amfibisch, luchtaanval). Dit zal de ontwikkeling van comparatieve voordelen stimuleren en de kosteneffectiviteit en interoperabiliteit van de EU-militairen vergroten. Moedig aan en standaardiseer tegelijkertijd best practices voor regionale integratie van nationale eenheden op operationeel niveau, zoals bijvoorbeeld nu bij de Frans-Duitse en Nederlands-Duitse eenheden. Dit zal bijdragen aan een gedeelde militaire cultuur en operationele effectiviteit.
- Ontwikkel op de middellange termijn gezamenlijke EU-legereenheden door ervoor te zorgen dat er in 2025 een 'Rapid Deployment Capacity' (RDC) inzetbaar is, en breid deze gezamenlijke EU-legereenheid verder uit door meer missieprofielen toe te voegen en haar te voorzien van een permanente en geharmoniseerde uitrusting en van EU-personeel. Daarnaast moet de EU een permanente 'European Response Force' (ERF) met 60.000 manschappen oprichten, die is uitgerust met het beste spectrum aan middelen voor land-, lucht-, zee- en ruimteoperaties. Het hoofddoel van dit ERF is om, in aanvulling op nationale strijdkrachten, als eerste

interventiemacht te reageren op bedreigingen van de territoriale integriteit van de EU. Deze EU-legereenheid zal met voorrang beschikbaar zijn voor de EU en voor de NAVO. De EMA zal het personeel van de RDC en de ERF opleiden.

- Breng direct gezamenlijke EU-legereenheden tot stand binnen 'de coalitie van bereidwilligen' door een voor alle EU-leden toegankelijke overeenkomst te sluiten die voorziet in een stuurgroep met de nodige bevoegdheden, die geïntegreerde EU-legereenheden kan oprichten en waar besluiten op basis van een gekwalificeerde meerderheid worden genomen, in overleg met de NAVO. Dergelijke eenheden zullen onder het gezag van de hervormde Europese regering worden geplaatst, zoals bepaald in plan 7, 'Hervorming van de EU'. Dit is een snelle eerste stap op weg naar de langetermijn- en EU-brede integratie van de strijdkrachten, een stap die de dringend behoefte van de bereidwillige lidstaten aan een gezamenlijke, autonome EU-legereenheid weerspiegelt.
- Breid het '*Europees Solidarity Corps*' uit tot een ambitieus, vrijwillig EU-programma voor civiele en militaire dienstverlening, gefinancierd door de EU en als aanvulling op bestaande nationale militaire en/of civiele overheidsdiensten.
- Creëer grassrootsinitiatieven voor veerkracht door middel van een programma gericht op het ondersteunen en financieren van grassrootsinitiatieven gericht op digitale en burgerlijke veerkracht tegen hybride dreigingen. Deze initiatieven zullen activiteiten tegengaan zoals verkiezingsverstoringcampagnes uitgevoerd door trollenfabrieken uit derde landen.
- Richt een Europese civiele en militaire tak op voor interventies bij rampen, als een uitbreiding in omvang en bevoegdheden van *RescEU* naar het voorbeeld van de Spaanse *Unidad Militar de Emergencias* en het Duitse *Technisches Hilfswerk*, die optreedt bij alle soorten door de mens en natuur veroorzaakte rampen en catastrofes. We moeten in onze samenlevingen de competentie creëren om ons aan te passen aan klimaatverandering en conflicten en een Europa-brede militair-civiele tak zou het mogelijk maken om 'merkwaarde' op te bouwen voor de Europese strijdkrachten en om de EU zich te laten onderscheiden van andere geopolitieke spelers door het uitdragen van een positieve en op verdediging gerichte boodschap.

6. Bevordering van de strategische autonomie van de EU-defensie-industrie

- Geef het EU-ministerie van Defensie de bevoegdheid om de behoeften aan militaire middelen vast te stellen en schaf onderzoek, ontwikkeling en levering van deze middelen aan op basis van competitieve tenders. Deze aanbestedingen zullen ervoor zorgen dat de Europese strijdkrachten worden uitgerust met de modernste militaire middelen. Voor zover dit hoofddoel wordt bereikt, moet bij aanbestedingen ook rekening worden gehouden met het stimuleren van economische ontwikkeling in economisch onderontwikkelde regio's van de EU.
- Versterk de positie van de EU als wereldwijde innovator op defensiegebied radicaal door haar om te vormen tot een drijvende kracht achter de ontwikkeling van opkomende en disruptief innovatieve strategische defensietechnologieën. Bestaande inspanningen zoals het '*EU Defence Innovation Scheme*' (EUDES) en de

'Hub for EU Defence Innovation' (HEDI) moeten worden geconsolideerd en het mandaat en de financiering ervan moeten worden uitgebreid. Dit initiatief moet zich richten op militaire middelen waarmee de EU wereldwijd concurrerend kan zijn, zoals de ontwikkeling van cyber-, AI-, CO₂-neutrale (bijvoorbeeld op groene waterstof), quantum computing- en ruimteverdedigingstechnologieën.

- Consolideer de 'EU Defence Funding' (EDF)-instrumenten door samenvoeging van bestaande, van elkaar gescheiden EU-financieringsinstrumenten voor gezamenlijke defensie-initiatieven waaronder onderzoek, ontwikkeling en aanschaf. Het EDF zal in de volgende begrotingscyclus een permanent onderdeel van het 'Multiannual Financial Framework' (MFK) worden en zal ten minste 6% van de EU-begroting ontvangen. Daarnaast zal een nieuw streefcijfer worden vastgesteld, namelijk dat ten minste 60% van alle defensie-uitgaven van de lidstaten aan samenwerkingsprojecten moet worden besteed.
- Integreer de EU-defensie-industrie in de interne markt door geleidelijk een einde te maken aan nationaal industrieprotectionisme en zo aanzienlijke schaalvoordelen te creëren. Dit zal worden gecompenseerd met het creëren van regionale EU-defensie-industrie-hubs (industrieën, onderwijs enz.) rond de grote toonaangevende landen, met deelname van lokale MKB-bedrijven en bedrijven uit kleinere naburige lidstaten.
- Ontwikkel precieze gemeenschappelijke regels voor wapenexport en zorg voor strikte en coherente handhaving daarvan voor EU-defensiebedrijven die buiten de EU opereren.

7. Een Europese pijler voor de NAVO en een geïntegreerde democratische wereld

- Richt een strategische coördinatiegroep EU-NAVO op, d.w.z. een politiek bestuursorgaan om gestructureerde samenwerking op lange termijn tussen beide entiteiten te vergemakkelijken. De groep zal een gezamenlijk strategisch document ontwikkelen, waarin gedeelde prioriteiten, dreigingspercepties, defensiemiddelenvereisten, beschikbaarheid van strijdkrachten en specialisatiegebieden (zoals territoriale verdediging en hybride weerbaarheid van de VS) worden beschreven. Het zal ook regionale en thematische rollen afbakenen, met name wat betreft de rolverdeling in Europa en de Indo-Pacific, en ingaan op opkomende en disruptief innovatieve technologieën die van cruciaal belang zijn voor defensie. Verder moet de complementariteit tussen artikel 5 van de NAVO en artikel 42, lid 7, van de EU worden verduidelijkt en geregeld.
- Ga door met de taskforce inzake de veerkracht van kritieke infrastructuur door concrete stappen te ondernemen om de effectiviteit en veerkracht van kritieke infrastructuur voor het Euro-Atlantische netwerk van militaire bevoorradingsketens te waarborgen, met inbegrip van onderzeese communicatiekabels en infrastructuur die cruciaal is voor de energievoorziening en militaire mobiliteit. Ook kandidaat-lidstaten van de EU en de NAVO moeten hierbij worden betrokken.
- Vergroot de onderlinge afhankelijkheid en minimaliseer de risico's van trans-Atlantische politieke fall-outs door gezamenlijke integratie op het gebied van niet-militaire initiatieven. Dit zou met name betrekking hebben op marktintegratie,

het vaststellen van wettelijke standaarden en het minimaliseren van strategische afhankelijkheid op het gebied van bijvoorbeeld opkomende technologieën (AI, quantum computing), kritieke waardeketens voor zeldzame aardmetalen en halfgeleiders. Naar het voorbeeld van de 'EU-US Trade and Technology Council' (TTC) en de club voor duurzaam staal en aluminium, moeten dergelijke inspanningen worden geïnstitutionaliseerd en verdiept. Dergelijke inspanningen moeten bijdragen aan de totstandkoming van een trans-Atlantisch 'Brussel-effect'.

- Ontwikkel een bredere strategie voor een dieper engagement met landen die politieke normen, waarden en belangen delen met de EU en de NAVO, met inbegrip van de kandidaat-lidstaten van beide, de belangrijke niet-NAVO-bondgenoten en regionale organisaties. Deze vrijwillige samenwerking moet zich inspannen voor verbetering van de wederzijdse afschrikking, de maatschappelijke weerbaarheid en de politieke samenwerking om de eenheid van de democratieën te versterken. De 'Summit for Democracy' moet worden geïnstitutionaliseerd als een forum voor coördinatie met duidelijke lidmaatschapscriteria en een opendeurbeleid.

8. Zorgen voor een alomvattende strategische afschrikking

- Bevorder het wereldwijde verbod op kernwapens, door het 'Treaty on the Prohibition of Nuclear Weapons' (TPNW) te steunen als langetermijnstrategie voor wereldwijde nucleaire ontwapening, op voorwaarde dat het in overeenstemming is met de fundamentele noodzaak om een geloofwaardige strategische afschrikking in stand te houden, mocht dat nodig blijven.
- Verminder de wereldwijde voorraden aan kernwapens, zowel wat betreft bruikbare kernkoppen als buiten gebruik gestelde/reserve kernkoppen. Dit zou het probleem van de moeilijke verifieerbaarheid verminderen, het risico op menselijke fouten die leiden tot een (grootschalige) nucleaire aanval verkleinen en de effectiviteit van het toezicht verbeteren terwijl het risico van misleiding wordt verkleind.
- Breng de controle over de Franse nucleaire afschrikkingsmacht onder het politieke gezag van de Europese regering na de aanneming van een Europese grondwet en de oprichting van volledig democratische en verantwoordelijke federale instellingen. Na verloop van tijd zullen het personeel, de systemen en procedures volledig geïntegreerd worden in de Europese structuren.
- Ontwikkel een strategisch defensiesysteem dat in staat is om bedreigingen vanuit de lucht voor het grondgebied van de EU effectief tegen te gaan, inclusief de capaciteit om te reageren op beperkte (ballistische) nucleaire aanvallen.
- Zet een conventionele aanvalsmacht op om een breder scala aan opties te hebben voor de escalatieladder, waarbij de afhankelijkheid van nucleaire afschrikking waar mogelijk wordt geminimaliseerd.
- Kom tot een 'whole-of-government'-aanpak om de veerkracht van de EU te garanderen zowel in tijden van vrede, conflict en oorlog, als in de *grey zones* tussen vrede, conflict en oorlog. Het huidige EU-beleidskader is vooral gericht op het bevorderen van veerkracht om hybride dreigingen tegen te gaan. Hoewel dit een geldig kader is, moet de EU specifiekere beleid en specifiekere maatregelen ontwikkelen om dit beleid effectief in de praktijk te brengen.

- Integreer bestaande instrumenten (de *'Cyber Diplomacy Toolbox'*, het *'EU Hybrid Threats Framework'*) om een *Hybrid Threats*-doctrine te creëren. Die doctrine zal voortbouwen op de Helsinki-aanpak van de Raad van Europa om een uniforme EU-taxonomie van hybride bedreigingen en risicobeoordeling toonaangevend te maken. Er zal begonnen worden met de cyberweerbaarheid in het kader van de *'Cyber Solidarity Act'*.
- Geef het EU INTCEN de bevoegdheid om de doctrine te leiden en uit te voeren en om tegelijkertijd een wettelijk kader voor het uitwisselen van inlichtingen tussen alle lidstaten te creëren. Het EU INTCEN zal op die manier snelle en doeltreffende tegenmaatregelen faciliteren en aanbevelingen ontwikkelen om de gezamenlijke civiel-militaire planning voor hybride noodsituaties te verbeteren. Er zal begonnen worden met werken aan de cyberweerbaarheid in het kader van de *'Cyber Solidarity Act'*. De ontwikkeling zal ook gericht zijn op het faciliteren van processen rond publiek-privaatcontinuïteitsmanagement voor kritieke infrastructuur.
- Bepaal een drempelwaarde voor cumulatieve en niet-cumulatieve hybride dreigingen waarbij een beroep kan worden gedaan op de clausule inzake wederzijdse verdediging (artikel 42, lid 7, TEU) en bepaal welke reacties zijn toegestaan (conventioneel en niet-conventioneel). Aanvullend verhelderen de betrokken organen de taakverdeling rond het toeschrijven en bestrijden van hybride dreigingen, tussen de *'Integrated Political Crises Response'* (IPCR)-arrangementen, de *'Hybrid Fusion Cell'* van het EU INTCEN en het EUMFA (DG DEFIS, EEAS tijdens de overgangperiode).

9. Een hervormd multilateraal systeem

- Neem een alomvattend pandemieakkoord aan, dat een robuust kader implementeert voor de preventie van, paraatheid voor en reactie op een pandemie met een mandaat voor uitgebreide informatieverzameling. Er zal speciale aandacht worden besteed aan het overbruggen van de kloof in de gezondheidszorgcapaciteit in ontwikkelingslanden.
- Herstructureer het mondiale financiële systeem zo dat inclusiviteit en eerlijkheid binnen het mondiale financiële systeem bevorderd worden, vooral om de klimaatfinanciering voor ontwikkelingslanden effectief aan te pakken. Initiatieven zoals de top van Parijs voor een nieuw wereldwijd financieringspact zullen een integraal onderdeel zijn. De ratificatie van een wereldwijd minimumtarief voor vennootschapsbelasting zal worden versneld.
- Creëer nieuwe eigen middelen voor de VN, creëer financiële mechanismen zoals een wereldwijd dividend op hulpbronnen (GRD) of een Tobintaks om transitie te financieren en te stimuleren in lijn met de *'Sustainable Development Goals'* (SDGs) en verdeel de financiële lasten voor de VN eerlijker.
- Geef steun aan een *'UN Parliamentary Assembly'* (UNPA) om de democratische legitimiteit van de VN te versterken en een precedent te scheppen voor representatieve democratie op VN-niveau, waarvan het mandaat en de reikwijdte in de toekomst verder kunnen worden uitgebreid, met inbegrip van het terzijde schuiven van veto's door permanente leden van de VN-Veiligheidsraad (UNSC). De

UNPA moet een representatief stelsysteem aannemen, rekening houdend met de bevolkingsgrootte van de lidstaten.

- Hervorm de UNSC op korte termijn door extra permanente leden toe te voegen en de permanente zetel van Frankrijk om te zetten in een EU-zetel. Schaf op de lange termijn de permanente zetels af en stel periodieke verkiezingen voor de UNSC-zetels in door de Algemene Vergadering (later de UNPA), waarbij gekozen kan worden uit een pool van regionale landengroepen. De UNSC moet het totale aantal zetels verhogen om de regionale, economische en bevolkingsdiversiteit beter te weerspiegelen, onder andere door zetels toe te kennen aan regionale organisaties. Daarnaast moet er besluitvorming op basis van een gekwalificeerde meerderheid komen in de plaats op basis van unanimiteit voor zaken die verband houden met genocide, misdaden tegen de menselijkheid of oorlogsmisdaden, waaronder resoluties die militaire interventies legitimeren.

Hoe we dit plan gaan nastreven in het Europees Parlement

De *'EU Common Foreign and Security Policy (CFSP)* is onder andere gebaseerd op de artikelen 21-46 van het TEU en de artikelen 205-222 van het TFEU. 'Binnen de CFSP beschikt de EU momenteel over bijzondere wetgevende bevoegdheden die specifieke institutionele kenmerken omvatten, zoals de beperkte deelname van het Europees Parlement aan de besluitvormingsprocedure. De CFSP wordt momenteel bepaald en uitgevoerd door de Europese Raad en de Raad van de Europese Unie.

Om dit plan te implementeren zijn er om juridische redenen Verdragswijzigingen nodig. Deze wijzigingen omvatten het tot stand brengen van gedeelde wetgevende bevoegdheden die de Unie in staat stellen gemeenschappelijke normen bij wet in te voeren. Beleidsmaatregelen zoals 'één stem in de wereld namens de EU' vereisen een brede heroverweging van het bestaande wetgevingskader. Dit omvat de omvorming van de *'European External Action Service'* (EEAS) tot een *'EU ministry of Foreign Affairs'* (EUMFA) en de opsplitsing van de rol van de hoge vertegenwoordiger van de EU voor Buitenlandse Zaken en Veiligheidsbeleid in twee functies, namelijk een EU-minister van Buitenlandse Zaken en een EU-minister van Defensie. Om dit beleid te realiseren, worden wijzigingen van het Verdrag voorgesteld, waaronder TEU Title III, *'Provision on the institutions'*, TEU Title V, *'General provisions on the Union's External Action and specific provision on the common foreign and security policy'* en TFEU Title V, *'International agreements'* alsmede de *'Declaration concerning the common foreign and security policy'*. Daarnaast is verdere wetgeving, met inbegrip van bindende wetgeving in de vorm van een Besluit nodig om de rol van de ministers vast te stellen en nader te omschrijven. Verder streeft Volt ernaar de strategische autonomie van de EU-defensie-industrie te bevorderen door de positie van de EU als mondiale vernieuwer op defensiegebied te versterken. Om inspanningen zoals het *'EU Defence Innovation Scheme'* (EUDIS) en de *'Hub for EU Defence Innovation'* (HEDI) te consolideren en te versterken, moet bestaande afgeleide wetgeving, zoals *Regulation (EU) 2021/697* voor de vaststelling van het *'European Defence Fund'*, worden gewijzigd en bijgewerkt. Bovendien moet beleid dat de rol van de Unie in de mondiale context versterkt en innoveert een pleidooi zijn voor onze waarden en beginselen, bijvoorbeeld door het

invoeren van het feministisch buitenlands beleid (FFP) binnen het bestaande kader van de NAVO en de Verenigde Naties en in nieuwe bi- en multilaterale overeenkomsten.

Kosten en baten van de voorstellen in dit plan

De totale kosten van dit beleidsplan, bestaande uit de implementatiekosten en de jaarlijkse kosten voor vijf jaar, bedragen 447.460.000.000 euro. De implementatiekosten bedragen 49.626.000.000 euro en de jaarlijkse kosten 199.330.000.000 euro.

Voorbeelden van implementatiekosten zijn de ontwikkeling van een beleids- en wetskader, het aannemen en opleiden van (extra) personeel, de bouw van IT- en/of fysieke infrastructuur en bewustmakingscampagnes.

Voorbeelden van jaarlijkse kosten zijn salarissen en uitkeringen, administratieve kosten, onderhoud van de infrastructuur of de kosten die gepaard gaan met het uitvoeren van het voorgestelde beleid.

De kosten en baten van het totale Moonshot-programma zijn terug te vinden in een apart hoofdstuk aan het eind van dit document.

KWALITEIT VAN LEVEN

3. Samen floreren

Europa is trots een regio te zijn van openheid, democratie en vrijheid. Het heeft een van de hoogste niveaus van welvaart en overvloed ter wereld. Maar ondanks de vooruitgang blijft het een verdeeld continent. Miljoenen mensen staan aan de zijlijn of worden uitgesloten van de kansen die ze nodig hebben om het leven op te bouwen dat ze verdienen.

Naast duizelingwekkende inkomensongelijkheid worden Europeanen voortdurend geconfronteerd met belemmeringen voor succes en welzijn in de vorm van discriminatie, een normatieve structurering van de samenleving, verwaarloosde infrastructuur en ondermaatse publieke voorzieningen.

Volgens de Europese Commissie "vertonen de meeste welzijnsindicatoren [in Europa] een sociale gradiënt naar opleidingsniveau, beroep, inkomen en sociale status. De doorstroomcijfers naar het hoger onderwijs zijn niet wezenlijk veranderd tussen geboortecohorten, wat erop wijst dat er beperkte vooruitgang is geboekt bij het waarborgen van gelijke kansen."

Onderinvestering in belangrijke publieke voorzieningen en infrastructuur heeft ertoe geleid dat mensen onnodig last ondervinden van bijvoorbeeld exorbitante huisvestingskosten, het ontbreken van betrouwbaar en toegankelijk vervoer, slechte toegang tot gezondheidszorg, en onderwijs dat jongeren niet de vaardigheden bijbrengt die ze nodig hebben om zich te ontplooien. Ondertussen leven naar schatting 150 miljoen Europeanen met geestelijke gezondheidsklachten.

Discriminatie op basis van geslacht, seksualiteit, etnische achtergrond of handicap blijft wijdverspreid en beperkt de mogelijkheden in de levens van miljoenen mensen. De EU haalt slechts een score van 70,2 op de 100 volgens de *'EU-Gender Equality Index'*, waaruit blijkt dat vrouwen nog steeds worden uitgesloten van politieke besluitvorming en ongelijk worden behandeld op de werkvloer.

Mensenrechten worden bedreigd, met aanvallen op reproductieve rechten en een toename van haatmisdrijven tegen lhbtq+-personen. Meer dan de helft van de mensen met een handicap geeft aan discriminatie te hebben ervaren, maar nog veel meer mensen zijn gediscrimineerd door het inherent validistische systeem. Bovendien heeft een digitale kloof velen in een achterstandspositie gebracht, terwijl de schadelijke effecten van sociale media de veiligheid en het welzijn van iedereen bedreigen.

Sociale onrechtvaardigheid en ongelijkheid hebben op hun beurt geleid tot de opkomst van populistische krachten die inspelen op de gerechtvaardigde ontevredenheid van de Europese bevolking. Mensen in staat stellen hun potentieel te verwezenlijken en een

zinvol leven te leiden is daarom niet alleen een sociaal en economisch goed, maar ook een middel om extreemrechts populisme te verslaan.

Met het plan 'Samen floreren' zullen we de middelen en rijkdom die Europa al heeft, inzetten om zijn burgers de kansen te bieden die ze nodig hebben om zich te ontplooien. We zullen ervoor zorgen dat factoren als geografie, sociaaleconomische status, geslacht, etnische achtergrond en handicap niet langer een remmende werking hebben op iemands welzijn.

Door basisvoorzieningen te verzorgen en belemmeringen voor toegang tot onderwijs, werk en andere belangrijke zaken weg te nemen, krijgen in toekomstige generaties individuen gelijke kansen om hun eigen leven vorm te geven. Het beleidsplan gaat uit van een holistische benadering bij het aanpakken van de sociale onrechtvaardigheden die er nog zijn in de Europese samenleving. Van onderwijs en werkgelegenheid tot gezondheidszorg, reproductieve rechten en digitale rechten, het plan zal de middelen verschaffen om een Unie te creëren die werkt voor al haar burgers, niet alleen voor degenen die door omstandigheden bevoorrecht zijn.

Beleidsvoorstellen

1. Inclusiviteit bevorderen en discriminatie bestrijden

- Garandeer gelijke toegang tot kansen op de arbeidsmarkt, zonder discriminatie, en bestraf bedrijven die zich niet houden aan het beleid inzake inclusieve werkgelegenheid.
- Voer een EU-antidiscriminatiewet in die de bestaande bescherming op het gebied van werkgelegenheid uitbreidt naar andere gebieden zoals sociale zekerheid, onderwijs en de levering van goederen en diensten, waaronder huisvesting.
- Dring aan op de ratificatie van de '*Istanbul Convention*' door de nog achterblijvende lidstaten, en op de volledige uitvoering van het verdrag door de EU en alle lidstaten.
- Verhoog de straffen op haatmisdrijven, inclusief haatzaaien en digitaal geweld, door de definities van dergelijke misdrijven uit te breiden.
- Geef iedereen gratis toegang tot menstruatieproducten.
- Moedig lidstaten sterk aan om bekeringstherapie te verbieden, transgenderidentiteiten te depathologiseren, transpersonen in staat te stellen hun geslacht via een eenvoudige administratieve procedure wettelijk te laten erkennen en genderbevestigende gezondheidszorg voor lhbtqi+-personen te garanderen.
- Zorg ervoor dat de grondrechten van lhbtqi+-personen en de respectieve uitspraken van het Europees Hof van Justitie en het Europees Hof voor de rechten van de mens (bijv. over de erkenning van partnerschappen en huwelijken tussen mensen van hetzelfde geslacht, wettelijke gendererkenning voor transpersonen en vrijheid van meningsuiting) in de praktijk in de hele EU worden gerespecteerd. Zorg ervoor dat ouders in 'regenbooggezinnen' in de hele EU als zodanig worden erkend (bijvoorbeeld bij verhuizing naar een andere lidstaat).

- Creëer EU-financieringsregelingen die rechtstreeks toegankelijk zijn voor maatschappelijke, sociale of politieke organisaties, om initiatieven voor een constructieve dialoog te bevorderen inzake uiteenlopende standpunten over lhbtqia+-rechten en andere controversiële onderwerpen die de sociale kloof binnen Europa groter maken.
- Zet in op antisemitismebestrijding. Geef alle burgers voorlichting over de Joodse cultuur en geschiedenis, met inbegrip van de historische vervolging en de verantwoordelijkheid die voortvloeit uit de Shoah. Ontwikkel daarnaast, in samenwerking met de Joodse gemeenschap, de EU-strategie voor de bestrijding van antisemitisme om Joden en Joodse instellingen in Europa en wereldwijd te beschermen, zodat zij zich veilig kunnen voelen. Bevorder respectvolle uitwisseling en samenwerking als onderdeel van een inclusieve samenleving.

2. Rechten van personen met een handicap

- Dwing de achterblijvende lidstaten om het facultatieve VN-verdragprotocol '*Convention on the Rights of Persons with Disabilities*' (CRPD) te ratificeren en creëer een Europees agentschap voor gehandicapten dat zorgt voor de geharmoniseerde implementatie van deze rechten.
- Schaf discriminerende beschermingsregimes die handelingsbekwaamheid ontzeggen aan mensen met een handicap, zoals voogdijschap, af door de implementatie van nieuwe modellen voor '*supported decision-making*' (SDM) te ondersteunen.
- Stop onmiddellijk met elk gebruik van Europese fondsen om de bouw van nieuwe instellingen voor gehandicapten binnen de EU en in derde landen te financieren.
- Dring er bij de lidstaten op aan om duidelijke stappenplannen op te stellen om het institutionele model te verlaten en de persoonlijke ondersteuningsdiensten in te zetten die nodig zijn om mensen met een handicap actief te laten deelnemen aan de samenleving.
- Neem het CRPD als bindende norm op in het Europees rechtskader, waarbij de '*General comments*' van het CRPD worden erkend als gezaghebbende leidraad voor interpretatie, in overeenstemming met de resolutie van 18 juni 2020 inzake de Europese strategie voor de rechten van personen met een handicap voor de periode na 2020, en maak rechtstreekse raadpleging door Europese burgers met een handicap mogelijk.

3. Levenslang leren voor sociale mobiliteit

- Bevorder de toegang tot gratis dagopvang en voorschools onderwijs van hoge kwaliteit voor elk kind vanaf jonge leeftijd.
- Ondersteun de ontwikkeling van een inclusief en hoogwaardig onderwijssysteem dat gratis en toegankelijk is en elk kind de kans biedt om zijn potentieel te verwezenlijken, onder andere door extra onderwijssteuning voor leerkrachten en extra sociale ondersteuning voor kinderen met alle soorten handicaps.

- Rust jongeren uit voor het moderne leven en de moderne arbeidsmarkt door interdisciplinaire leerplannen op te stellen die gericht zijn op sleutelvaardigheden inclusief Engelse taalvaardigheid, 'Science, Technology, Engineering, Art en Mathematics' (STEAM)-vaardigheden ondersteund door digitale hulpmiddelen, burgerschapsonderwijs en participatieve vaardigheden zoals inclusiviteit, duurzaamheid, gendergelijkheid, geestelijke gezondheid, mediageletterdheid en kritisch denken (zie ook plan 4, 'Goede banen en gedeelde welvaart').
- Werf en behoud gekwalificeerde leerkrachten en verbeter hun reputatie en arbeidsomstandigheden door de opleiding en salarisstructuur voor leerkrachten te hervormen zodat recht wordt gedaan aan de vitale rol die ze spelen, door permanente psychologische ondersteuning te bieden en door leerkrachten te betrekken bij het vormgeven van het onderwijsbeleid.
- Zorg ervoor dat ons universitaire systeem weinig of geen collegegeld vraagt en voldoende financiële steun biedt aan elke student die dat nodig heeft.
- Ontwikkel uitgebreide (her)scholing en geef iedereen de kans om een leven lang te leren en gemakkelijker van loopbaan te veranderen.
- Bevorder en ondersteun de ontwikkeling van het systeem van geaccrediteerde Europese scholen, en breid dit systeem uit tot een alomvattend aanbod, inclusief beroepsopleidingen, om vrije toegang tot meertalig, flexibel, hoogwaardig, inclusief en internationaal concurrerend onderwijs voor elk kind in Europa te waarborgen.

4. Versterking van de Europese volksgezondheid

- Harmoniseer preventieprogramma's en gezondheidszorgstelsels via de 'European Health Union'.
- Implementeer EU-brede oplossingen voor capaciteit, kosten en vergoedingen, om ervoor te zorgen dat alle Europese inwoners toegang hebben tot eersteklas openbare gezondheidszorg.
- Start een wervingscampagne om te zorgen voor voldoende zorgmedewerkers op alle gebieden van de gezondheidszorg en gemeenschapszorg.
- Streef ernaar om de digitale systemen die al in de gezondheidszorg zijn geïntegreerd, meer mensgericht te maken (zie ook plan 1 'Versterking van de Europese weg naar welvaart').
- Erken mondgezondheid als een mensenrecht en een prioriteit voor de volksgezondheid, en zorg voor de ontwikkeling en uitvoering van alomvattende beleidslijnen en strategieën op het gebied van mondgezondheid op EU- en nationaal niveau.

5. Gezinsplanning en inclusieve reproductieve gezondheid en rechten

- Maak abortus op verzoek in de hele EU toegankelijk, zowel in wetgeving als in de praktijk, door alle onnodige lasten en belemmeringen voor toegang tot en het verlenen van abortuszorg weg te nemen.
- Zorg ervoor dat alle vormen van anticonceptie gratis worden verstrekt of vergoed door de verzekering voor alle mensen, ongeacht hun leeftijd.

- Zorg ervoor dat maatregelen om seksueel overdraagbare aandoeningen (SOA's) te voorkomen, zoals hiv-PrEP en anoniem testen, beschikbaar, toegankelijk en gratis zijn.
- Stel gedwongen sterilisatie en gedwongen anticonceptie strafbaar.
- Stel een inclusief, gestandaardiseerd, Europa-breed 'seksuele en reproductieve gezondheid en rechten (SRGR)'-schoolcurriculum voor, dat de verscheidenheid aan seksuele en romantische oriëntaties en genderidentiteiten weerspiegelt, in overeenstemming met de UNESCO-richtlijnen.
- Dring aan op de opname van SRGR in de EU-Verdragen en van het recht op abortus in het '*EU-Charter of Fundamental Rights*'.

6. Sekswork decriminaliseren en reguleren

- Decriminaliseer sekswork en zorg ervoor dat reguleringssystemen de behoeften van sekswerkers weergeven, waaronder de garantie op een veilige werkplek.
- Zorg ervoor dat sekswerkers verzekeringen, gezondheidszorg en andere standaardvormen van bescherming krijgen.
- Pak geweld en mensenhandel aan en zorg ervoor dat sekswerkers toegang hebben tot kanalen voor wettelijke bescherming en herstel.

7. Sociale solidariteit en gemeenschap

- Zet een hooggekwalificeerd schoolgezondheidszorgsysteem op om vroegtijdige symptomen van geestelijk lijden te herkennen.
- Voorzie kindbeschermingsdiensten van professionals uit de geestelijke gezondheidszorg om de kloof tussen kindbescherming en geestelijke gezondheidszorg te overbruggen.
- Bestrijd het stigma rond geestesziekten door kinderen en volwassenen voor te lichten over psychiatrische aandoeningen en discriminatie.
- Verbeter het digitaal-mentale welzijn met EU-wetgeving die het recht van werknemers om buiten kantooruren offline te zijn beschermt en die kinderen voorlicht over gezond gebruik van digitale technologie.
- Bevorder gezond ouder worden en ontwikkel de betrokkenheid van de gemeenschap door een netwerk van vrijwilligers uit de gemeenschap op te zetten.
- Ondersteun de ontwikkeling van een Europees netwerk van gemeenschapsdiensten voor geestelijke gezondheidszorg, gebaseerd op de richtlijnen van de WHO.

8. Aanpak van psychosociale risico's

- Moedig werkgevers, schoolbesturen en opleidingsinstituten aan om te investeren in het verminderen van psychosociale risico's zoals stress, geweld en pesten, door dit op te nemen in hun managementprotocollen.
- Bied diensten aan voor schadebeperking en werk tegelijkertijd aan decriminalisering van verslaafde mensen en ondersteuning bij lijden.

- Optimaliseer de zorg voor en behandeling van jongeren met problemen door laagdrempelige diensten te introduceren waar jongeren hulpverleners en lotgenoten kunnen ontmoeten.

9. Betaalbare en toegankelijke huisvesting en levendige steden

- Ondersteun en financier innovatieve huisvestingsmodellen, zoals cohousing, *rent-to-own* en levenslange huurprogramma's om de concentratie van woningbezit te verminderen en de financiële drempels voor eigenwoningbezit te verlagen.
- Implementeer en handhaaf de richtlijnen van de WHO inzake blootstelling aan luchtvervuiling en de beschikbaarheid van groene woonruimte in overeenstemming met plan 10, 'Gezonde Ecosystemen'.
- Wend Europese fondsen aan voor de ontwikkeling van groene infrastructuur, de verbetering van openbare ruimten en de realisatie van de '15-minutenstad', waardoor basisbehoeften en -diensten binnen iedere gemeenschap beschikbaar en te bereiken zijn met actief (lopen, fietsen) of openbaar vervoer.
- Geef de EU de bevoegdheid om steden rechtstreeks financieel te ondersteunen, onafhankelijk van mogelijke sancties tegen het land. Zet voor steden een systeem op voor het uitwisselen van best practices voor:
  - Financiering van de creatie van leefbare steden en gemeenten, toegankelijk voor iedereen, met levendige sociale ontmoetingsplaatsen, groene ruimtes en recreatieve activiteiten;
  - Stimulering van actief vervoer, zoals lopen en fietsen, en het garanderen van een veilige infrastructuur zodat er minder verkeersslachtoffers vallen;
  - Stimulering van stedelijke verdichting en efficiënt landgebruik om ongebreidelde stadsuitbreiding tegen te gaan en zo de CO2-uitstoot te verminderen, de gezondheid te verbeteren en ziekte, ziekenhuisopname en sterfte tot een minimum te beperken;
  - Realisatie van betaalbaar en toegankelijk lokaal vervoer voor alle Europeanen door het creëren van uitgebreide en betrouwbare stedelijke en voorstedelijke spoornetwerken;
  - Realisatie van een ruimtelijke ordening die criminaliteit minimaliseert en veiligheid maximaliseert, waaronder het opzetten van 'veiligheidshubs' verspreid over de openbare ruimte, bemand met getraind personeel om mensen die worden lastiggevallen of zich kwetsbaar voelen te helpen en te ondersteunen.

10. Verbetering van treinreizen

- Richt een 'European Transport Authority' (ETA) op, met adviserende wetgevende bevoegdheid en financiële middelen, om zo verantwoordelijkheden naar het Europese niveau over te hevelen. De ETA zal toezicht houden op investeringen in grensoverstijgende- en hogesnelheidspoorweginfrastructuur in heel Europa en bestaande hiaten in de spoorwegverbindingen dichten.
- Creëer een uniform platform voor treinkaartjes waar elke treinreiziger twee stations in Europa kan invoeren, een route kan opvragen en een ticket kan boeken.

Het platform moet treinreizigers ook op de hoogte houden van actuele vertragingen, kosten, annuleringen en de toepasselijke passagiersrechten. Het platform moet een open access API ('*Application Programme Interface*') bevatten, de '*International Union of Railways*-database (de UIC MERITS-database) volgen en alle (inter)nationale en grensoverstijgende treinen omvatten.

- Zet een uitgebreid hogesnelheidsnetwerk op dat alle EU-steden met meer dan 100.000 inwoners met elkaar verbindt, dat hogesnelheids- en slaaptreinen omvat en bijdraagt aan meer individuele vrijheid en individueel comfort, aan klimaatbestendigheid, volksgezondheid en economische welvaart.
- Geef de ETA de taak om innovatie en duurzaamheid in de luchtvaart- en scheepvaartindustrie te stimuleren.

11. Digitale rechten beschermen

- Zet de '*Declaration on European Digital Rights and Principles for the Digital Decade*' om in een bindend rechtsinstrument, zodat de verklaring in elke fase van de beleidsvorming wordt nageleefd.
- Stimuleer een verplicht advies van het '*LIBE-committee*' van het Europees Parlement (inzake '*civil liberties, justice and home affairs*') voor elk wetsvoorstel over digitale zaken, om te garanderen dat in de tekst ervan fundamentele rechten en vrijheden gerespecteerd worden.
- Zorg voor specifieke financiering voor juridische vertegenwoordiging zodat mensen die in de EU wonen overtreders voor het gerecht kunnen brengen.
- Verschaf specifieke financiering voor bewustmakingscampagnes om mensen te laten begrijpen hoe nieuwe EU-wetgeving hun fundamentele rechten en vrijheden beïnvloedt.
- Werk samen met bestaande toezichtsorganen in de lidstaten en het maatschappelijk middenveld, om ervoor te zorgen dat de wettelijke eisen worden nageleefd.

12. Digitale overheid

- Ondersteun het delen van bestuurlijke best practices en wederzijdse ondersteuningsdiensten tussen EU-landen, om ervoor te zorgen dat overheden bij het digitaliseren van processen, de processen eerst verbeteren en herontwerpen, zodat de procesdoelen efficiënt worden bereikt en burgers ze gemakkelijk kunnen begrijpen en volgen, met duidelijke tijdschema's en resultaten.
- Schakel waar nodig over op papierloze processen in zowel de EU-instellingen als de lidstaten, gebruik daarvoor geharmoniseerde ICT-normen en bied multi-apparaatvriendelijke diensten aan.
- Rol de '*EU Digital Identity Wallet*' uit, die het EU-ID, nationale ID en andere identificerende overheids certificaten zoals in gebruik in de lidstaten digitaal moet kunnen opslaan, en zorg tegelijk voor gebruikerscontrole, gedecentraliseerde gegevensopslag en robuuste gegevensbescherming.
- Zet grensoverstijgende innovatieteams en een centraal 'EU-IT-stageprogramma' op en introduceer door de EU gesponsorde vaardigheidscertificaten om de

samenwerking tussen de EU-landen te stimuleren en de digitale vaardigheden van werknemers in de publieke sector te verbeteren.

- Zorg voor offline beschikbaarheid van digitale diensten, bijvoorbeeld door personeel dat burgers door digitale processen leidt.

Hoe we dit plan gaan nastreven in het Europees Parlement

In artikel 2 van het TEU zijn de waarden respect voor de menselijke waardigheid, vrijheid, democratie en gelijkheid vastgelegd. Alle Europese wetgeving moet op deze beginselen gebaseerd zijn en de verwezenlijking ervan in het leven van alle EU-burgers en van alle mensen die in de Europese Unie wonen, bevorderen.

Het plan 'Samen floreren' behandelt de onderwerpen gezondheid, inclusiviteit, onderwijs, digitalisering en sociale gelijkheid. Vele daarvan kan de Europese Unie niet wettelijk regelen omdat de wetgevende bevoegdheden bij de lidstaten liggen. Om de positieve veranderingen die door dit beleidsplan worden gestimuleerd door te voeren, stelt Volt een Verdragswijziging voor om voor volksgezondheid, gezondheidszorg en onderwijs een gedeelde rechtsbevoegdheid in te stellen, zodat de Europese Unie gemeenschappelijke normen bij wet kan invoeren. Om de ambitieuze doelstellingen van dit beleidsplan te halen, is bovendien nieuwe Europese wetgeving nodig, die Volt in het Europees Parlement zal aankaarten. Het combineren en bijwerken van bestaande antidiscriminatie-richtlijnen om duidelijkere regelingen en transparantie te bereiken (*Directive 2000/43/EC, Directive 2000/78/EC, Directive 2006/54/EC, Directive 2004/113/EC*) en het toewerken naar een EU-antidiscriminatiewet die de rechten van lhbtq+-personen omvat en de rechten beschermt van alle mensen die in de Europese Unie wonen, is een noodzakelijke stap om gelijkheid groter te laten worden. Mensen met een handicap hebben adequate wettelijke bescherming nodig, onder andere door het voorstel voor een richtlijn over de-institutionalisering die een Europa-breed plan implementeert dat zelfstandig wonen garandeert voor mensen met een psychische- of ontwikkelingsstoornis. Volt zal werken aan de invoering van een wet die sekswerk in alle lidstaten reguleert, die de sekswerkers decriminaliseert en die hen adequate bescherming biedt. Om veranderingen zoals digitalisering en thuiswerken te weerspiegelen, moet *Directive 2019/1152* over transparante en voorspelbare arbeidsvoorwaarden worden gewijzigd. De aanpassing aan een gedigitaliseerde wereld zal worden bereikt door te werken aan een nieuw Europees actieplan voor een e-overheid dat beleid en acties omvat voor het herontwerpen van overheidsprocessen vóór de overgang naar papierloze processen, voor gebruik van geharmoniseerde ICT-normen en voor multi-apparaatvriendelijke diensten. Om ervoor te zorgen dat bij de ontwikkeling van de *Interoperable Europe Act (2022/0379 (COD))* een voor alle belanghebbenden inclusieve aanpak wordt gehanteerd, pleit Volt er bovendien voor dat de definitieve wet onze waarden, digitale rechten, open data en 'Free Libre Open Source Software' (FLOSS) vertegenwoordigt.

Kosten en baten van de voorstellen in dit plan

De totale kosten van dit plan, bestaande uit de implementatiekosten en de jaarlijkse kosten voor vijf jaar, bedragen 2.864.062.000.000 euro. De implementatiekosten bedragen 1.295.637.500.000 euro en de jaarlijkse kosten 313.684.900.000 euro.

Voorbeelden van implementatiekosten zijn de ontwikkeling van een beleids- en wettelijk kader, het aannemen en opleiden van (extra) personeel, de bouw van IT- en/of fysieke infrastructuur en bewustmakingscampagnes.

Voorbeelden van jaarlijkse kosten zijn salarissen en uitkeringen, administratieve kosten, onderhoud van de infrastructuur of de kosten die gepaard gaan met de uitvoering van het voorgestelde beleid.

De kosten en baten van het totale Moonshot-programma zijn terug te vinden in een apart hoofdstuk aan het eind van dit document.

4. Goede banen en gedeelde welvaart

De afgelopen decennia zijn de inkomens in Europa gemiddeld gestegen. Dit is echter niet snel genoeg gegaan en niet in het voordeel van iedereen. Ook de productiviteitsgroei is vertraagd en kent dezelfde ongelijke verdeling. Als gevolg hiervan blijft er grote ongelijkheid bestaan in de EU, zowel regionaal als continentaal. Zo'n tweedeling op de arbeidsmarkt betekent dat sommige werknemers veilige en stabiele banen hebben, terwijl anderen werken met minder rechten en op minder veilige locaties.

Tegelijkertijd hebben gebieden met een groot potentieel voor duurzame groei te maken met ernstig tekortschietende kundigheid van arbeidskrachten die remmend werkt en ook de arbeidsparticipatie belemmert van jongeren en vrouwen waarbij vrouwen als groep ook nog te maken hebben met een hardnekkige genderkloof (moeilijker toegang en onderbetaling) bij goedbetaalde banen en een zwaarder belasting door onbetaald huishoudelijk werk.

Er zijn veel vacatures die niet worden ingevuld vanwege de slechte arbeidsomstandigheden en door de ongelijke handhaving van veiligheidsregels op het werk en rechten op de werkplek in de lidstaten. Deze ongelijkheden ondermijnen het welzijn van werknemers en belemmeren de opbouw van een samenhangend grensoverstijgend sociaal weefsel.

Het schrijnende gebrek aan toereikende Europese instrumenten voor sociale cohesie verergert de situatie nog meer, doordat er zo geen bundeling van krachten en middelen ontstaat die nodig is om gemeenschappelijke problemen aan te pakken. Daardoor blijft armoede in zorgwekkend hoge mate bestaan, wat de reputatie van de EU als bastion van welvaart en gelijkheid aantast. Toch zijn deze uitdagingen niet onoverkomelijk: ze zijn *selfmade*.

Door het creëren van een zeer productieve, eerlijke en zinvolle werkomgeving voor alle burgers kunnen we de oprichting van een Europese sociale unie stimuleren die alle Europeanen ondersteunt en hun rechten garandeert. Door gebruik te maken van automatisering, AI en groene technologieën zal de arbeidsproductiviteit toenemen, wat zal leiden tot nieuwe soorten banen, hogere lonen en minder werkuren. Door ervoor te zorgen dat EU-burgers de kennis en ervaring opdoen die nodig zijn voor het gebruik van deze technologieën, kunnen we garanderen dat ze worden toegepast ten gunste van de werknemers.

Werken-op-afstand kan het volledige potentieel van de Europese arbeidsmarkt ontsluiten en solide arbeidsrechten zullen eerlijke lonen en arbeidsomstandigheden garanderen voor alle werknemers, waarbij de normen in de hele EU worden geharmoniseerd.

Om een einde te maken aan belastingconcurrentie tussen de lidstaten en de harmonisatie van de belastingen te vergemakkelijken, stellen we ten slotte voor om een minimale gemeenschappelijke EU-heffingsgrondslag voor directe belastingen vast te stellen.

Beleidsvoorstellen

1. Een echte Europese Sociale Unie

- Ontwikkel een echte Europese sociale unie, gebruikmakend van de oprichting van een nieuw EU-ministerie van Financiën (zie de hoofdstukken 'Versterking van de Europese weg naar welvaart' en 'Hervorming van de EU') als coördinerende instelling, en van een verdrievoudigde EU-begroting die investeringen mogelijk maakt, sociale onevenwichtigheden aanpakt en bescherming biedt tegen economische neergang:
  - Creëer een '*European Basic Income*' (EBI), gemodelleerd als een negatief belastingstelsel, waarbij mensen die onder een bepaalde inkomensdrempel vallen belastinggeld ontvangen in plaats van betalen. Dit zorgt voor een vangnet, stimuleert werken en haalt mensen uit de armoedeval. Laat het EU-ministerie van Financiën dergelijke betalingen doen uit de EU-begroting, waarbij het uit te keren bedrag per regio wordt vastgesteld op ten minste 500 '*Purchasing Power Standards*', een standaardinkomen voldoende voor de basale levensbehoeften. Het is noodzakelijk dat, om een echte Europese Unie te bereiken, de principes van het EBI geharmoniseerd en uitgevoerd worden door alle de lidstaten. De wettelijke basis voor het EBI is al bindend voor alle lidstaten door TFEU artikel 107 betreffende staatssteun.
  - Stimuleer lidstaten om het aantal aftrekposten te verminderen ten gunste van lagere inkomstenbelastingtarieven, om het aantal belastingen te verminderen ten behoeve van de eenvoud en om tegelijkertijd burgers een waardig leven te garanderen met het EBI.
  - Definieer en handhaaf, gecoördineerd door de lidstaten, regionaal aangepaste minimumloonnormen en een hoge vakbondsdekkingsgraad, zodat het Europees basisinkomen niet kan worden misbruikt.
  - Harmoniseer belastingprocessen zodat mensen minder belemmeringen ondervinden om in verschillende Europese landen te gaan werken en wonen.
  - Zorg voor een gemeenschappelijke EU-belastinggrondslag voor directe nationale belastingen, door EU-brede minimumtarieven in te voeren voor schenkings-, successie- en vermogensbelasting, met behulp van het '*European Central Financial Wealth Data Register*' (zie hoofdstuk 1, 'Versterking van de Europese weg naar welvaart').

2. Europese welvaart voor iedereen

- Stem sociale stelsels in de hele EU op elkaar af door de stelsels voor pensioenen, ziekteverlof, werkloosheidsverzekering en kinderopvang te harmoniseren.
- Zorg voor universele kinderopvang, gedeeld ouderschapsverlof en overdraagbare pensioenrechten.

3. Bescherming van werknemersrechten

- Harmoniseer het Europese arbeidsrecht met een goed Europees standaardarbeidscontract.
- Waarborg de bescherming van de rechten van 'gig'-arbeiders door van de lidstaten te eisen dat ze hen óf op dezelfde manier beschermen als personen met een voltijds arbeidscontract óf hen een vergelijkbare bescherming bieden op het gebied van gezondheid, pensioen en werkloosheid.
- Zie actief toe op de naleving van de 'Blue Book Rights' voor arbeiders op het hele continent en creëer een Europees mechanisme om misbruik op de werkplek te controleren, zowel voor burgers als voor migranten.
- Stimuleer de invoering van maatregelen voor gendergelijkheid.
- Stel ethisch wervingsbeleid en ethische wervingsprincipes op. Dit kan een verbod op misbruikpraktijken en wervingskosten inhouden, maar ook een betere toegang tot informatie voor werknemers, waaronder arbeids- en vakbondsrechten, klachten- en redresmechanismen.
- Stel een wettelijk recht in om offline te zijn buiten werktijd.

4. Werken-op-afstand beschermen

- Verplicht werkgevers om het verzoek van werknemers om op afstand te werken te accepteren, tenzij er een redelijke en billijke reden kan worden gegeven waarom dit niet zou kunnen.
- Werk de regelgeving bij zodat het juridisch en fiscaal eenvoudig wordt om op afstand te werken van overal in de EU.
- Stel speciale regels op om het recht van afstandswerkers om offline te gaan tijdens werktijd te beschermen.

5. Onderwijs in de 21e eeuw

- Stem de EU-benadering van onderwijs, door de bevordering van 'Science, Technology, Engineering, Art, Mathematics'(STEAM)-vakken en 'Life competencies and responsibility'-vakken, af op ons 'Samen floreren'-plan:
  - Zet een speciaal programma op voor onderwijs in ondernemerschap en financiële vaardigheden op scholen in de hele EU.
  - Besteed meer aandacht aan het ontwikkelen van digitale vaardigheden op basis- en middelbare scholen binnen de EU, zoals de reeds genoemde mediageletterdheid in ons 'Samen floreren'-plan, maar ook aan basisvaardigheden op het gebied van IT, informatievaardigheden en 'computational thinking' (inclusief begrijpen hoe AI werkt), door het commitment te vernieuwen en de tijdlijn voor het 'Digital Education Action Plan' te verkorten.
  - Om de Europese productiviteit te verhogen door middel van lokaal geproduceerde duurzame consumptiegoederen en de waarde van technisch onderwijs te vergroten, stellen we voor om Europese middelbare scholen op te richten die focussen op vakmanschap ondersteund met EU-financiering en door expertise uit de industrie, en die leerlingen van 10 tot 12 jaar

scholen in ambachtelijke vaardigheden, uitmondend in stages, een specialisatie en een afsluitende meesterproef, met als doel technisch begaafde leerlingen een aantrekkelijk onderwijstraject zonder academisch stigma aan te kunnen bieden.

6. Bijscholing en omscholing

- Richt een 'European Skills Fund' op en:
  - Subsidieer on-the-job-training voor bestaande werknemers in bedrijven die nieuwe groene technologieën en automatiseringstechnologieën invoeren.
  - Geef alle Europeanen om de drie jaar een omscholingsbeurs om te besteden aan geaccrediteerde omscholingsinstituten in een gemengd systeem van klassikale training en on-the-job-training.

7. Democratie op de werkplek

- Democratiseer de werkplek door werknemersparticipatie in besturen van grote bedrijven verplicht te stellen.
- Bevorder vakbondsvorming door het recht op collectieve onderhandelingen te beschermen en belemmeringen voor het starten van nieuwe en verantwoordelijkheid nemende vakbonden en andere vormen van vertegenwoordiging op te heffen.
- Creëer een uniforme status voor coöperatieve bedrijven, zodat ze administratieve ondersteuning en belastingvoordelen krijgen. Bevorder deze status in belangrijke sectoren van de economie om ervoor te zorgen dat het financiële kapitaal binnen de EU-markt blijft.

Hoe we dit plan gaan nastreven in het Europees Parlement

De Europese economie bestaat niet als doel op zich, maar als garantie voor welvaart en economische zekerheid voor alle burgers van de Europese Unie. Het wetgevingskader van de Europese Unie moet de doelstelling van gedeelde welvaart en economische zekerheid sterker weerspiegelen door het creëren en wijzigen van wetgeving zoals voorgesteld in dit plan.

Dit plan verwoordt wetgevende ambities voor een Europees basisinkomen, voor hervorming van de EU-belastingen, voor een Europees minimumloon en collectieve loononderhandelingen en voor een Europese sociale unie. Voor de invoering van een Europees basisinkomen zijn ingrijpende wijzigingen nodig, aangezien de EU op dit moment geen directe bevoegdheid heeft op het gebied van sociale zekerheid.

Artikel 153 TFEU staat het Europees Parlement toe om ondersteunende maatregelen te nemen met betrekking tot de verwezenlijking van sociale grondrechten. Een nieuw protocol zou de EU de bevoegdheid kunnen geven om een stelsel voor een basisinkomen te ontwikkelen en te financieren.

Zowel geharmoniseerde EU-belastinggrondslagen voor schenkings-, erf- en vermogensbelasting, als geharmoniseerde EU-minimumtarieven kunnen worden bereikt door richtlijnen aan te nemen die vergelijkbaar zijn met de btw-richtlijnen. Om

EU-belastingen in te voeren, moet onder andere artikel 311 TFEU, dat betrekking heeft op het stelsel van eigen middelen van de Europese Unie, worden gewijzigd. Een Verdragswijziging is nodig om directe belastinginning door de Europese Unie mogelijk te maken. Daarom steunen wij de oproep van het Europees Parlement om de EU-Verdragen open te laten breken door een conventie bestaande uit vertegenwoordigers van de nationale parlementen, de staatshoofden en regeringsleiders van de lidstaten, het Europees Parlement en de Commissie die het voorstel voor een Verdragswijziging bestudeert. We zullen ervoor zorgen dat de Europese Unie de bevoegdheid krijgt om belastingen te innen en staatsobligaties uit te geven. Mogelijke indirecte belastingen, zoals digitale of CO2-belasting, kunnen met unanieme instemming van de lidstaten in hoofdlijnen in een nieuw protocol worden opgenomen. *Directive 2022/2041 (EU)* over passende minimumlonen in de Europese Unie bestaat al, maar moet worden versterkt. Om Europese minimumlonen te bewerkstelligen en grensoverstijgende collectieve onderhandelingen mogelijk te maken, wordt artikel 153 TFEU gebruikt. Deze bepaling maakt gecoördineerde actie op het gebied van arbeidsvoorwaarden en sociale bescherming mogelijk. Door in het TFEU een nieuw hoofdstuk op te nemen waarin de sociale doelstellingen en beginselen van de Unie expliciet aan de orde komen, wordt verdieping van de integratie van het sociaal beleid mogelijk. Dit zou een wettelijk kader voor samenwerking bieden, met respect voor de autonomie van de lidstaten.

Kosten en baten van de voorstellen in dit plan

De totale kosten van dit plan, bestaande uit de implementatiekosten en de jaarlijkse kosten voor vijf jaar, bedragen 1.290.559.000.000 euro. De implementatiekosten bedragen 20.929.000.000 euro en de jaarlijkse kosten 253.926.000.000 euro.

Voorbeelden van implementatiekosten zijn de ontwikkeling van een beleids- en wettelijk kader, het aannemen en opleiden van (extra) personeel, de bouw van IT- en/of fysieke infrastructuur en bewustmakingscampagnes.

Voorbeelden van jaarlijkse kosten zijn salarissen en uitkeringen, administratieve kosten, onderhoud van de infrastructuur of de kosten die gepaard gaan met de uitvoering van het voorgestelde beleid.

De kosten en baten van het totale Moonshot-programma zijn terug te vinden in een apart hoofdstuk aan het eind van dit document.

HUMANE MIGRATIE

5. Asielzoekers en vluchtelingen

Asielzoekers en vluchtelingen in Europa lijden onder schrijnende omstandigheden door vertraagde beslissingen, onmenselijke opvang, massale detentie en sluiting van de EU-grenzen. De verdeling van asielzoekers over de lidstaten blijft omstreden, waardoor kwetsbare individuen in het ongewisse blijven.

Het huidige systeem is disfunctioneel en dwingt asielzoekers om onveilige, ongereguleerde routes te volgen. Schendingen van de EU-wetgeving door Europese grensbewaking en beperkte zoek- en reddingsoperaties verergeren de wanorde. De duistere deals van EU-lidstaten met de autocratische regimes aan hun grenzen zijn dan ook geen werkbare oplossing en dragen bij aan onnodige sterfgevallen.

De noodzaak tot verandering wordt vergroot door de wereldwijde ontheemding die van een ongekeerde omvang is als gevolg van verschillende factoren, waaronder gewapende conflicten, vervolging en milieurampen. De meeste vluchtelingen uit Afrika en Azië zoeken echter hun toevlucht in buurlanden, niet in Europa. Volt erkent, dat hoewel de vluchtelingenpopulatie van de EU slechts een klein deel van de totale populatie vormt, deze toch bijdraagt aan het multiculturele en diverse weefsel van de Europese samenleving.

Om deze uitdagingen aan te gaan, heeft Europa een efficiënt, eerlijk en humaan systeem nodig. Het plan 'Asielzoekers en vluchtelingen' biedt concrete oplossingen voor de integratie van asielzoekers en vluchtelingen en stelt gemeenschappelijke, snelle en eerlijke asielprocedures en opvangvoorwaarden vast om een humane behandeling te garanderen.

Om de onevenredige last voor de grenslidstaten te verlichten en ervoor te zorgen dat mensen in een omgeving worden geplaatst waar ze hun leven weer kunnen opbouwen, wordt met dit plan een eerlijk herverdelingssysteem ingevoerd dat bij aankomst van asielzoekers in werking treedt en asielzoekers, op basis van objectieve maatstaven en rekening houdend met persoonlijke voorkeuren, gelijkmatig verdeelt over de lidstaten. Onmiddellijke toegang tot sociale, juridische, medische en psychologische hulp krijgt prioriteit. Dit bevordert de onmiddellijke integratie en bekrachtiging van vluchtelingen en asielzoekers, waarbij hun potentieel om bij te dragen aan de samenleving wordt (h)erkend.

Bovendien legt dit plan de nadruk op de bescherming van de mensenrechten van kwetsbare individuen door veilige routes voor vluchtelingen te regelen en erop toe te zien dat hun rechten niet geschonden worden. De wettelijke erkenning van klimaatvluchtelingen eerbiedigt de mensenrechten op eenzelfde manier en bevordert een toekomstgerichte aanpak van door het klimaat veroorzaakte ontheemding. Ondertussen

wordt de toestroom van asielzoekers naar Europa beperkt door het regelen van extra gereguleerde routes voor arbeidsmigratie, zoals besproken in plan 6, 'Arbeidsmigratie'.

Het onderhavige plan verbetert de omstandigheden voor asielzoekers in de EU en pakt problemen buiten de EU-grenzen aan, waarbij de nadruk ligt op de onderliggende oorzaken en de verbetering van de opvang in de regio.

Beleidsvoorstellen

1. Het recht om asiel aan te vragen

- Ondersteun gedecentraliseerde asielprocedures op eindbestemmingen waar integratie mogelijk is tijdens de asielprocedure. Besteed asielaanvragen niet uit aan afgelegen locaties of derde landen.
- Ondersteun het EU-commitment aan de mensenrechten en bijbehorende internationale verplichtingen en waarborg de integriteit van het asielzoekproces binnen de EU.
- Bied toevlucht en bescherming in het kader van de Geneefse Conventie en weiger externe overeenkomsten die het welzijn van vluchtelingen in gevaar kunnen brengen of een inbreuk kunnen vormen op hun mensenrechten. Investeer verder in internationale instrumenten, zoals het *'Global Refugee Forum'* om constructief samen te werken met derde landen, de UNHCR, wetenschappers en vrijwillige vluchtelingenorganisaties.

2. Veilige en gereguleerde routes voor vluchtelingen

- Creëer gereguleerde routes naar de EU en maak een einde aan het massale verlies van levens in het Middellandse Zeegebied en de Atlantische Oceaan door visumprocedures te vereenvoudigen, humanitaire visa te verstrekken en hervestiging mogelijk te maken.
- Maak gebruik van *prima facie recognition* en tijdelijke beschermmechanismen.
- Creëer humanitaire corridors om kwetsbare personen, die vaak hun toevlucht nemen tot gevaarlijke en niet-gereguleerde routes, een veilige en gereguleerde doorgang te bieden.
- Ondersteun de samenwerking tussen regeringen, internationale organisaties en ngo's om kwetsbare personen op te sporen en op te vangen, hetzij tijdens crises, hetzij als langetermijnoplossing voor ontheemdingsvraagstukken.

3. Humane, snelle en eerlijke asielprocedures

- Registreer asielzoekers bij aankomst, en informeer hen snel over de procedure, in open registratiecentra aan de EU-grenzen, voor een efficiënte eerste documentatie-, veiligheids- en medische controle.
- Zorg voor gestroomlijnde procedures om onnodige vertragingen te voorkomen en om personen in kwetsbare situaties te beschermen, waaronder (alleenstaande) minderjarigen, zwangere vrouwen en personen met een handicap, die gedurende de hele asielprocedure, en met name bij aankomst, als zodanig moeten worden geïdentificeerd en adequate ondersteuning moeten krijgen. Er moeten voogden of

speciaal opgeleide assistenten beschikbaar zijn voor alleenstaande minderjarigen die asiel aanvragen zodra ze zijn geïdentificeerd.

- Zet een systeem op waarin kinderen nooit worden opgesloten.
- Zorg voor een uniforme database die toegankelijk is voor zowel nationale autoriteiten als EU-agentschappen.
- Zorg voor een systeem waarmee alle asielzoekers zo snel mogelijk worden overgebracht naar hun definitieve lidstaat.

4. Een eerlijk herverdelingsstelsel

- Committeer jezelf aan een gemeenschappelijk Europees asielstelsel waarin de verantwoordelijkheden vanuit de solidariteit tussen de lidstaten worden gedeeld en dat in alle opzichten wordt ondersteund door het 'European Asylum Agency' (EUAA). Werk toe naar een Europese asielstatus, geldend voor de gehele Unie, en toegekend door het EUAA.
- Schaf het principe 'van de eerste binnenkomst' af en zorg ervoor dat asielzoekers volgens een wettelijke verdeelsleutel over de lidstaten worden verdeeld.
- Gebruik belangrijke indicatoren, zoals het bbp en de bevolkingsdichtheid, om het asielzoekersquotum per lidstaat te bepalen. Houd rekening met betekenisvolle banden die asielzoekers zouden kunnen hebben, zoals familie- en gemeenschapsbanden, met taalvaardigheid en met kwalificaties. Houd rekening met de vrijwillige solidariteitscapaciteit van regio's, steden en gemeenten bij de herverdelingsinspanningen. Zorg er met de verdeelsleutel voor dat steden en gemeenten meer op de lange termijn kunnen plannen wat betreft hun huisvestings- en integratiecapaciteit.
- Dwing naleving af door middel van een robuust systeem van sancties voor lidstaten die zich niet aan de regels houden.

5. Geen detentie van asielzoekers

- Zie erop toe dat de lidstaten een persoon niet in bewaring houden, enkel om de reden dat hij een asielzoeker is.
- De gronden voor en de voorwaarden van bewaring, alsmede de waarborgen voor asielzoekers in bewaring, moeten in overeenstemming zijn met de 'Reception Condition Directive'.
- Zorg ervoor dat kinderen nooit worden opgesloten.
- Ontwikkel alternatieven voor de detentie van asielzoekers en pas ze toe in alle lidstaten.
- Zorg ervoor dat detentie van asielzoekers altijd het laatste redmiddel is nadat alle alternatieven zijn uitgeput.
- Zorg ervoor dat de regels voor detentie in het kader van de asiel- of terugkeerprocedures van de lidstaten worden geharmoniseerd.
- Zorg ervoor dat asielaanvragers met speciale ontvangstbehoefte toegang hebben tot volledige ontvangstvoorzieningen, inclusief de voorzieningen nodig voor herstel (voor dergelijke uitzonderingen moeten minimale criteria gelden, gebaseerd op een eerste beoordeling van hun verhaal door een psycholoog).

6. Een gemeenschappelijk Europees asielstelsel

- Zet een gemeenschappelijk Europees asielstelsel op met een uniforme asielprocedure die de waardigheid en rechten van asielzoekers respecteert en tegelijkertijd sociale integratie en samenwerking bevordert.
- Verkort alle asielprocedures tot maximaal 3 maanden tussen binnenkomst in het land en de eerste beslissing, en garandeer tegelijk sociale, juridische en psychologische ondersteuning en fatsoenlijke omstandigheden tijdens de hele procedure. Maak gebruik van schriftelijke 'prima facie-procedures' voor positieve beslissingen wanneer de overheidsdiensten overbelast zijn.
- Zorg ervoor dat de EUAA voorop blijft lopen als het gaat om het opstellen van een gestandaardiseerde asielprocedure; stel de EUAA in staat intensief samen te werken met de lidstaten om hun asielstelsels te moderniseren, zodat deze de uitdaging aankunnen, en onafhankelijk in te grijpen om ervoor te zorgen dat zelfs omvangrijke aankomsten op een ordelijke manier worden afgehandeld, met name die van over zee.
- Harmoniseer de standaarden voor uniforme procedures en opvangvoorwaarden vanuit het idee dat de grond voor een beslissing om asiel te verlenen in elke lidstaat dezelfde moet zijn.
- Bescherm aanvragers tegen bedreigingen en geweld op grond van geslacht, genderidentiteit en seksuele geaardheid door systematisch het concept 'bijzondere sociale groep' van de Geneefse Conventie toe te passen.
- Geef asielzoekers de kans om te herstellen van hun reis vóór hun asielaanvraaginterview, om te voorkomen dat ze onvoldoende voorbereid zijn of te beperkte mogelijkheden hebben gehad om juridisch advies in te winnen, om zo het risico op negatieve beslissingen als gevolg van problemen bij het presenteren van hun zaak te verkleinen.
- Werk de 'Eurodac-database' bij voor efficiënte identificatie op basis van medische informatie.
- Zet een transparant systeem op voor toezicht op de naleving van de EU-asielregels door de lidstaten.

7. Integratie en empowerment van vluchtelingen en asielzoekers

- Zorg ervoor dat vluchtelingen ten minste dezelfde rechten op en trajecten naar burgerschap hebben als andere derdelanders in de lidstaten.
- Zet, aangezien alle integratie lokaal plaatsvindt, een lokaal integratiefonds op om tegemoet te komen aan de groeiende behoeften van steden en gemeenten en voeg integratie toe als een Europese bevoegdheid.
- Ondersteun op gemeenschapsniveau gedecentraliseerde sociale huisvesting en andere infrastructuur voor de meest kwetsbare groepen, met inbegrip van de lokale bevolking en asielzoekers, en bouw inclusieve lokale centra, bied gezondheidsdiensten, onderwijs, culturele uitwisseling, vrijwilligersactiviteiten, taalcursussen en bij- en omscholing aan, die ten goede komen aan zowel de lokale bevolking als aan asielzoekers en migranten in nood.

- Sta asielzoekers toe om vanaf de eerste dag te werken. Zorg ervoor dat werkvergunningen altijd voor een voldoende lange periode worden toegekend om zinvol werk mogelijk te maken.
- Herenig asielzoekers zo snel mogelijk na aankomst met hun gezin. Geef vluchtelingen en personen die subsidiaire bescherming genieten op grond van de *Family Reunification Directive (2003/86/EC)* evenveel recht op gezinshereniging.
- Zorg voor een betere vertegenwoordiging van migranten in de politiek en zorg voor actieve betrokkenheid bij migrantengemeenschappen op lokaal, nationaal en Europees niveau.

8. Staatloosheid beëindigen

- Harmoniseer administratieve procedures voor de erkenning van staatloosheid om ervoor te zorgen dat staatlozen toegang krijgen tot een nationaliteit, geef toegang tot essentiële diensten, ondersteun niet-begeleide staatloze minderjarigen en zorg voor het uitwisselen van best practices tussen EU-lidstaten.
- Verdedig de rechten van staatlozen en draag bij aan hun integratie en welzijn in de Europese Unie.

9. Oprichting van het 'EU Border and Coastal Guard Agency' (Frontex)

- Verbeter de opsporings- en reddingsmissies van de EU en zorg voor 'search and rescue' (SAR)-operaties en humanitaire missies die de risico's van niet-gereguleerde routes beperken of wegnemen (bijvoorbeeld door redding op zee of evacuatie). Bescherm de rechtmatigheid van humanitaire missies en zorg voor officiële samenwerking met de EU- en nationale autoriteiten.
- Geef prioriteit aan transparantie door regelmatig verslagen te publiceren en deze te delen met de leden van het Europees Parlement en van de nationale parlementen. Zorg ervoor dat 'Frontex Fundamental Rights Officers' deel uitmaken van alle operaties en dat alle pushbacks door nationale grensbewakers voor een nationale rechtbank worden gebracht. Versterk de samenwerking van de EUAA met Frontex om de bescherming van asielzoekers te verbeteren.
- Versterk het toezichtmechanisme voor grondrechten als onderdeel van de operationele plannen, onderzoek systematisch beschuldigingen van mensenrechtenschendingen en voer een zero-tolerancebeleid ten aanzien van personeel dat betrokken is bij schendingen van grondrechten of het onderzoek ernaar belemmert.

10. Bestrijding van mensenhandel

- Integreer een slachtoffergerichte benadering in de complexe aanpak van mensenhandel die verweven is met misdrijven als migrantensmokkel en cybercriminaliteit. Dit betekent een allesomvattende strategie, waarin de beoordeling van individuele behoeften prioriteit krijgt boven wetshandavingsbelangen, en die werkt op Europees, nationaal en lokaal niveau om slachtoffers van mensenhandel hulp en bescherming te bieden.

- Pak de problemen van de toenemende digitalisering van mensenhandel aan en verbeter de strafrechtelijke reactie op technologisch ondersteunde misdrijven.
- Vergemakkelijk het opsporen, bevriezen, beheren en confisqueren van opbrengsten van mensenhandel.
- Neem het perspectief van vrouwen en gehandicapten mee en werk vooral aan preventiestrategieën.
- Bevorder internationale samenwerking.

11. Internationale ontwikkelingssamenwerking

- Zorg er op de middellange termijn voor dat niemand gedwongen wordt om de veiligheid van zijn huis te verlaten, en doe dit door ontwikkelingssamenwerking te stimuleren:
  - Ga door met het combineren van humanitaire kortetermijnhulp met ontwikkelingsstrategieën voor de lange termijn.
  - Ondersteun de economische kansen van kwetsbare landen door middel van steunpakketten en directe investeringen, en versterk daarmee de partnerschappen met Afrikaanse landen in het kader van de '*Strategy with Africa*'.
  - Koppel de samenwerking met derde landen los van het beleid om de migratie te beheersen.
  - Stimuleer, met ondersteuning van de EU, via migrantenorganisaties in landen, onderwijsprogramma's voor deze landen over de realiteit van migratie.
  - Stel zeker dat de mensenrechten worden gewaarborgd in elk migratiepact met derde landen door gebruik van de mensenrechten als maatstaf.
- Verbeter de regionale opvang, ook via het '*Global Refugee Forum*'.
  - Zet internationale ondersteuningsstructuren op voor mensen die binnen hun eigen land ontheemd zijn ('*Internal Displaced Persons*', IDPs).
  - Verleen internationale bijstand aan gastlanden en wijs financiële middelen toe voor veilige humanitaire centra in crisisgevoelige gebieden, die onderdak, onderwijs en gestroomlijnde hervestigingstrajecten aanbieden.

12. Terugkeerprocessen verbeteren

- Stel mensenrechten centraal in terugkeerovereenkomsten van de Unie en verzet je tegen overeenkomsten met autoritaire regimes. Geef bij partnerschappen met derde landen prioriteit aan de combinatie van gecoördineerde terugkeer op basis van wederzijds voordeel en respect en beleid voor legale migratie.
- Zorg ervoor dat de EU-landen de grondrechten en procedurele waarborgen bij de toepassing van de terugkeer respecteren en vrijwillige terugkeer ondersteunen.
- Harmoniseer de aanpak van de lidstaten met betrekking tot veilige derde landen.
- Zorg ervoor dat de lidstaten het beginsel van *non-refoulement* (het beginsel om vluchtelingen niet geforceerd terug te sturen als zij vervolging in eigen land kunnen verwachten) strikt naleven. Ageer tegen de repatriëring van migranten naar landen die niet als veilig worden beschouwd.

- Verleen toegang tot juridisch advies en ondersteuning, samen met geïntegreerde re-integratieprogramma's in het land van herkomst die zijn afgestemd op de behoeften van de teruggekeerde.
- Respecteer individuele omstandigheden en menselijke waardigheid bij het bevorderen van succesvolle re-integratie in landen van herkomst.

13. Rechtsbescherming voor klimaatvluchtelingen

- Pas het huidige EU-kader aan met de erkenning van een juridisch bindende definitie van klimaatvluchteling, zorg ervoor dat de term wordt opgenomen in het internationaal recht en laat humanitaire visa ook gelden voor klimaatvluchtelingen.

Hoe we dit plan gaan nastreven in het Europees Parlement

Het recht op asiel, vastgelegd in Art. 18 van het EU-Handvest is een grondrecht dat Volt in vervolgwetgeving wil waarborgen en versterken. Dit omvat een herziening van het 'New Pact on Migration and Asylum' dat in september 2020 werd voorgesteld. Dit Pact gaat vergezeld van verschillende wetsvoorstellen, waaronder de *Qualification Regulation 2016/0223 (COD)*, de *Asylum Procedure Regulation 2016/0224 (COD)*, de *Reception Condition Directive 2016/0222 (COD)*, evenals de *Asylum and Migration Management Regulation 2020/0279(COD)* (AMMR) waarover de Raad onlangs overeenstemming heeft bereikt.

Volt heeft het doel de Unie de bevoegdheden te verlenen om bij een komende verdragswijziging wetgeving vast te stellen voor een geharmoniseerd integratiebeleid. Op basis van het Moonshot-beleid worden verdere aanpassingen van de EU-wetgeving voorgesteld. Daarnaast moet het zogeheten solidariteitsmechanisme van de AMMR, dat momenteel verplichte herverdeling mogelijk maakt, worden gewijzigd om een eerlijke en efficiënte herverdeling te waarborgen door rekening te houden met de persoonlijke banden van vluchtelingen en met de belangrijkste indicatoren van de lidstaten, zoals het bbp. Bovendien vindt Volt het noodzakelijk dat de voorgestelde *Asylum Procedure Regulation 2016/0224 (COD)* de asielprocedures verder harmoniseert en dat zij staat voor humane en gestroomlijnde procedures aan de grenzen. De voorgestelde *Qualification Regulation 2016/0223 (COD)* en *Reception Condition Regulation 2016/0222 (COD)* moeten de normen in de lidstaten harmoniseren, met inbegrip van een uniforme aanpak voor het verlenen van asiel en de kwaliteit van de opvang. Daarnaast moet het Pact benadrukken dat in bewaring stellen van asielzoekers alleen een laatste redmiddel kan zijn en moet het ervoor zorgen dat minderjarigen niet in bewaring mogen worden gesteld. Bovendien wil Volt de herziening van de *Anti-Trafficking Directive 2011/36/EU* steunen en alle lidstaten oproepen om vroegtijdige identificatie en doorverwijzing van slachtoffers naar ondersteunende diensten te verbeteren, met name in het kader van de asielprocedure. Vluchtelingen en personen die subsidiaire bescherming genieten, hebben op grond van de *Family Reunification Directive 2003/86/EU* evenveel recht op gezinshereniging. Voor de erkenning van klimaatvluchtelingen zal Volt ervoor pleiten dat internationale en EU-Verdragen en ook secundaire wetgeving als de *Qualification Directive* de status van klimaatvluchteling erkennen.

Kosten en baten van de voorstellen in dit plan

De totale kosten van dit plan, bestaande uit de implementatiekosten en de jaarlijkse kosten voor vijf jaar, bedragen 66.314.000.000 euro. De implementatiekosten bedragen 3.539.000.000 euro en de jaarlijkse kosten 12.555.000.000 euro.

Voorbeelden van implementatiekosten zijn de ontwikkeling van een beleids- en wettelijk kader, het aannemen en opleiden van (extra) personeel, de bouw van IT- en/of fysieke infrastructuur en bewustmakingscampagnes.

Voorbeelden van jaarlijkse kosten zijn salarissen en uitkeringen, administratieve kosten, onderhoud van de infrastructuur of de kosten die gepaard gaan met het uitvoeren van het voorgestelde beleid.

De kosten en baten van het totale Moonshot-programma zijn terug te vinden in een apart hoofdstuk aan het eind van dit document.

6. Arbeidsmigratie

Europa's demografische situatie, die wordt gekenmerkt door een vergrijzende bevolking en een tekort aan vaardigheden, biedt kansen voor innovatie en aanpassingen die het concurrentievermogen en de economische veerkracht op de lange termijn kunnen vergroten. Daarom is het nodig om internationaal talent aan te trekken en te behouden en tegelijkertijd gelijke rechten voor werknemers van buiten de EU te waarborgen. Dit is essentieel om arbeidsuitbuiting te voorkomen en een aantrekkelijke omgeving te creëren voor derdelanders op alle salarisniveaus.

Werknemers in lage- en middenlonenbanen hebben vaak te maken met onzekere omstandigheden en lopen het risico op arbeidsuitbuiting vanwege hun niet-EU-status, aangezien hun tewerkstelling vaak gebonden is aan specifieke werkgevers. Migratie van arbeidskrachten voor hogelonenbanen stuit daarentegen op bureaucratische obstakels die hun mobiliteit binnen de EU beperken en veel hooggeschoolde werknemers ertoe bewegen om te emigreren naar gunstiger bestemmingen zoals Canada, de VS en Australië.

De versplintering van arbeidsmarkten over de lidstaten vormt een belemmering voor het concurrentievermogen. Een gemeenschappelijke Europese migratiecode zou de vitaliteit en groei bevorderen door migratie doeltreffend te reguleren, lacunes in vaardigheden op te vullen, innovatie te stimuleren en essentiële industrieën te ondersteunen. Door de mobiliteit van derdelanders te vergemakkelijken, kan de code arbeidsmarktproblemen niet alleen in één land aanpakken, maar in de hele EU, wat zowel de economieën als de samenlevingen ten goede komt.

Volt streeft naar een efficiënt systeem dat de rechten van migrerende werknemers respecteert, hun aantrekkelijkheid voor de EU-arbeidsmarkt vergroot, het concurrentievermogen stimuleert en de welvaart en sociale cohesie van de Europese Unie bevordert.

Daarom pleiten we voor een uniform, op EU-rechten gebaseerd kader, met daarin opgenomen het loskoppelen van verblijfsvergunningen van werkgevers, het waarborgen van rechten op gezinshereniging en het bieden van toegang tot sociale uitkeringen. Deze veranderingen maken migranten mondiger en zorgen voor een eerlijke en gelijke arbeidsmarkt.

Volt geeft ook prioriteit aan het opzetten van veilige en gereguleerde trajecten voor arbeidsmigranten om tekorten aan arbeidskrachten en lacunes in vaardigheden aan te pakken, waardoor de EU-arbeidsmarkt dynamischer en slagvaardiger wordt.

Volt erkent de voordelen van mobiliteit binnen de EU en tussen EU-lidstaten en stroomlijnt processen voor efficiënte arbeidsmarkten en een betere integratie van migranten, waardoor de sociale cohesie wordt bevorderd. Deze aanpak vergroot de algehele aantrekkingskracht van de EU, maakt de EU meer concurrerend voor geschoolde arbeidskrachten en komt de ontwikkeling en welvaart van alle lidstaten ten goede.

Beleidsvoorstellen

1. Migratie van arbeidskrachten voor banen met lage en middelhoge lonen

- Stel een *'European Migration Code'* op met nieuwe wettelijke trajecten voor alle loon- en vaardigheidsniveaus om tekorten aan arbeidskrachten in een vergrijzende samenleving aan te pakken.
- Trek internationaal talent aan met een *'Make it in Europe'*-programma om vacatures van Europese werkgevers te matchen met internationaal talent op alle loon- en vaardigheidsniveaus en uit alle landen van herkomst.
- Creëer een *'EU Talent Tooling and Matching'*-platform voor arbeidsmigranten, dat de tekorten aan bepaalde vaardigheden en de slechte afstemming van vraag en aanbod op de EU-arbeidsmarkt aanpakt en dat de erkenning van buitenlandse kwalificaties en vaardigheden op EU-niveau vergemakkelijkt.
- Zorg ervoor dat de erkenning van non-EU-kwalificaties voor vaardigheden wordt vergemakkelijkt, met als voordeel wederzijdse erkenning op EU-niveau, wat nieuwe mogelijkheden zal bieden voor studenten, onderzoekers en andere beroepsbeoefenaren.
- Verkort visumprocedures tot maximaal 3 maanden.
- Creëer reguliere en veilige trajecten om tegemoet te komen aan de huidige onbeantwoorde vraag in de lage- en middelhogelonensectoren. Dit omvat nieuwe kanalen zoals visa voor werkzoekenden inclusief beroepsopleidingen, visa voor werkzoekenden en mobiliteitsprogramma's voor jongeren, die toegankelijk zijn voor alle arbeidsmigranten.
- Geef visumhouders de vrijheid om zich binnen de EU te verplaatsen om de Europese arbeidsmarkt voor derdelanders tot een eenheid te maken. Harmoniseer het recht op mobiliteit binnen de EU in de verschillende richtlijnen.
- Sta aanvragen voor een verblijfsvergunning van binnen de EU toe voor alle migranten, ongeacht hun status of gebrek aan verblijfsstatus.
- Verleen en versterk het recht op gezinshereniging voor alle arbeidsmigranten door de uitvoering van de richtlijn inzake gezinshereniging te verbeteren.
- Versterk de toegang tot sociale rechten, waaronder het recht op gezondheidszorg, sociale zekerheid, huisvesting, justitie en gendergelijkheid.
- Voeg Engels toe als officiële taal. Arbeidsmigranten van binnen of buiten de EU moeten toegang hebben tot taaldiensten wanneer ze te maken hebben met overheidsbureaucratie, zodat de lokale taal geen barrière wordt. Dit kan worden geoptimaliseerd door middel van gecentraliseerde, digitale platforms. Dit zal bijvoorbeeld de toegang tot sociale zekerheid of werkloosheidsrechten verbeteren.
- Bescherm arbeidsmigranten tegen arbeidsuitbuiting door verblijfsvergunningen los te koppelen van afzonderlijke werkgevers en hun specifieke banen en door de verblijfsduur te verlengen. Dit beschermt met name seizoensarbeiders en tijdelijke arbeidskrachten omdat het verlies van een baan dan niet automatisch leidt tot het verlies van de verblijfsstatus.

- Neem de richtlijnen van de Commissie over die slachtoffers van arbeidsuitbuiting aanmoedigen hun ervaringen te melden bij een toezichthoudende autoriteit zonder het risico te lopen te worden uitgezet.
- Leg speciaal nadruk op het creëren van een *'firewall'* tussen arbeidsrechtspraak en immigratiehandhaving, waardoor arbeidsmigranten veilig een klacht kunnen indienen tegen misbruik door werkgevers zonder bang te hoeven zijn dat ze hun verblijfsstatus verliezen of, in het geval van migranten zonder papieren, worden vastgehouden en uitgezet. De *European Labour Authority* kan een belangrijke rol spelen bij de coördinatie hiervan.
- Leg strenge en zware EU-sancties op aan lidstaten waar zich herhaaldelijk situaties voordoen van uitbuiting van arbeidsmigranten.

2. Migratie van arbeidskrachten voor hogelonensectoren

- Omarm een open en dynamische benadering van immigratie, met name voor hoogopgeleide werknemers van buiten de EU, om zo de ongekende uitdagingen van de 21e eeuw aan te kunnen gaan, van geopolitieke spanningen en concurrentie tot de klimaatcrisis en groeiende ongelijkheid.
- Ontwikkel een nieuw kader om talent aan te trekken dat bijdraagt aan innovatie, groei en concurrentievermogen en zorg voor eerlijke en transparante voorwaarden voor alle werknemers, ongeacht hun afkomst.
- Bevorder de sociale cohesie en integratie door culturele diversiteit, wederzijds respect en burgerparticipatie te stimuleren.
- Voer een *'European Blue Card'*-regeling in om de toelatingscriteria en -procedures voor hoogopgeleide werknemers te vereenvoudigen en te harmoniseren:
  - Aanvraag: onbureaucratische, snelle, vereenvoudigde, online procedure bij één enkel, EU-breed aanvraagpunt (maximaal 14 dagen verwerkingstijd).
  - Verlenging: vereenvoudigd online verlengingsproces met een langere geldigheidsduur.
  - Mobiliteit: één flexibele mobiliteitsregeling voor de hele EU voor hoogopgeleide migranten die in een ander EU-land willen gaan werken, om hoogopgeleide werknemers binnen de EU te houden.
  - Naturalisatie: een gratis, eenvoudig en snel naturalisatieproces voor arbeidsmigranten die 3 jaar in de EU hebben doorgebracht en hebben bijgedragen aan de economie van de EU (maximaal 2 maanden verwerkingstijd).
- Zet een EU-talentedpool op om hoogopgeleide werknemers te koppelen aan werkgevers door de hele EU, op basis van een online platform waar werknemers hun profiel, vaardigheden, kwalificaties en voorkeuren kunnen registreren en waar werkgevers de pool kunnen inzien en vacatures kunnen aanbieden aan geschikte kandidaten.
- Lanceer een EU-kader voor de erkenning van vaardigheden dat de niet-bureaucratische erkenning van buitenlandse kwalificaties en competenties in de hele EU vergemakkelijkt, door te voorzien in gemeenschappelijke normen,

richtsnoeren en instrumenten voor de beoordeling en validering van vaardigheden die buiten de EU zijn verworven.

- Lanceer een EU-integratiestrategie om de sociale integratie van hoogopgeleide werknemers en hun gezinnen te ondersteunen door middel van taalcursussen, culturele oriëntatieprogramma's, mentorprogramma's en burgerinitiatieven, en moedig meer dialoog en samenwerking tussen migranten en gastgemeenschappen aan.

3. Ongedocumenteerden migratie

- Zorg ervoor dat de EU cruciale diensten, bescherming en steun biedt aan mensen zonder legale status om zo uitbuiting tegen te gaan en bevorder sociale cohesie door het faciliteren van een eerlijke behandeling en van mogelijkheden tot integratie.
- Voer een ordelijk en voorwaarden-gestuurd administratief systeem in dat een statusverandering van niet-reguliere naar reguliere economische migrant mogelijk maakt, zonder de asielbeslissing te ondermijnen.

Hoe we dit plan gaan nastreven in het Europees Parlement

Volgens artikel 79 van het TFEU kan de EU maatregelen nemen met betrekking tot de voorwaarden voor toegang en verblijf en met betrekking tot de definitie van de rechten van derdelanders die legaal in de EU verblijven. Bovendien is in artikel 21 van het 'EU Charter of Fundamental Rights' het recht op non-discriminatie vastgelegd.

Volt wil dat het nieuwe 'Pact on Migration and Asylum' inzake migratie en asiel, verdergaand uitvoering geeft aan de versterking van veilige en legale migratie, aan gelijke rechten voor werknemers van buiten de EU, en aan regulering van de aanpak van migranten zonder papieren.

Om de bestaande wetgeving op het gebied van integratie van derdelanders en de rechten van migranten en hun gezinnen te versterken en legale trajecten naar de EU te vergemakkelijken, wil Volt een 'European Migration Code' opstellen. Deze zal onder meer een talentenpool omvatten om vraag en aanbod op de arbeidsmarkt in de EU-lidstaten voor alle loon- en vaardigheidsniveaus op elkaar af te stemmen en te faciliteren en om de tekorten aan arbeidskrachten in een vergrijzende samenleving aan te pakken. Volt wil het recht op gezinshereniging aan alle arbeidsmigranten toekennen en het ook versterken door de uitvoering van de *Family Reunion Directive 2003/86/EC* te verbeteren. Bovendien zal een gemoderniseerde *Single Permit Directive 2022/0131(COD)* zowel het recht op werk en verblijf in de EU versterken als het recht op gelijke behandeling, met name voor werknemers met lage en middelhoge lonen. Volt steunt de herziening van de *Long-term Residents Directive 2003/109/EC*, om ervoor te zorgen dat derdelanders na drie jaar legaal verblijf in de Unie in een van de lidstaten het staatsburgerschap kunnen aanvragen. Verder wil Volt de nieuwe rechten onder de herziene *Blue Card Directive* uitbreiden door meer beroepen ontheffing te verlenen voor de eis van een universitair diploma.

Kosten en baten van de voorstellen in dit plan

De totale kosten van dit plan, bestaande uit de implementatiekosten en de jaarlijkse kosten voor vijf jaar, bedragen 4.753.000.000 euro. De implementatiekosten bedragen 645.500.000 euro en de jaarlijkse kosten 821.500.000 euro.

Voorbeelden van implementatiekosten zijn de ontwikkeling van een beleids- en wettelijk kader, het aannemen en opleiden van (extra) personeel, de bouw van IT- en/of fysieke infrastructuur en bewustmakingscampagnes.

Voorbeelden van jaarlijkse kosten zijn salarissen en uitkeringen, administratieve kosten, onderhoud van de infrastructuur of de kosten die gepaard gaan met het uitvoeren van het voorgestelde beleid.

De kosten en baten van het totale Moonshot-programma zijn terug te vinden in een apart hoofdstuk aan het eind van dit document.

ZORGEN DAT STEMMEN ECHT TELLEN

7. Hervorming van de EU

Een volledig geïntegreerde Europese Unie blijft werk in uitvoering. "Een steeds hechter verbond tussen de volkeren van Europa" kan niet worden bereikt als we geen ambitieuze stappen zetten in de richting van een federale EU.

De Unie is vandaag de dag net zo essentieel als toen ze werd opgericht, in de nasleep van de Tweede Wereldoorlog, en wordt steeds meer een geopolitieke noodzaak. Kwesties als klimaatverandering, migratie, wereldwijde economische concurrentie en het negeren van de op regels gebaseerde internationale orde kunnen niet worden aangepakt door kleine, individuele partijen en vereisen een gezamenlijk optreden. Door de huidige structuur kan zelfs binnen de EU elke afzonderlijke lidstaat cruciale wetgeving, sanctiepakketten of handelsovereenkomsten blokkeren terwijl die van fundamenteel belang kunnen zijn voor miljoenen Europese burgers. Voor het leveren van tastbare voordelen en het beter dienen van haar burgers zal moet de EU moeten hervormen.

Het plan 'Hervorming van de EU' moet het vermogen van de EU om collectief op te treden versterken en ervoor zorgen dat de lidstaten effectief samenwerken bij het aanpakken van gemeenschappelijke uitdagingen. Centraal hierbij staat het versterken van de democratische legitimiteit van de EU. Het huidige institutionele kader geeft voorrang aan de belangen van lidstaten boven die van burgers, waardoor besluitvormingsprocessen inefficiënt zijn en sterk worden beïnvloed door nationale belangen, wat het vermogen van de EU om snel en ambitieus op te treden in het belang van haar burgers beperkt.

Met de uitbreiding van de EU in het verschiet moeten ook de oude besluitvormingsmethoden worden hervormd zodat ze beter passen bij de veelheid aan onderling verbonden uitdagingen waarmee we worden geconfronteerd. Extra stemmen in de Raad na de uitbreiding zullen het debat intensiveren en het risico van een regelmatige patstelling met zich meebrengen. Tegelijkertijd kan het Europees Parlement, het enige rechtstreeks verkozen EU-instituut, geen wetgeving voorstellen en moet het wachten tot andere instituties in actie komen.

De invoering van een Europese grondwet en een gekozen EU-regering zal de transparantie vergroten en burgers en democratische legitimiteit in de Europese democratie centraal stellen. Het overbruggen van de kloof tussen burgers en instituties zal het vertrouwen in de Unie versterken, een echte Europese representatieve democratie creëren, schadelijke teleurstelling in het politieke systeem tegengaan, en de EU de capaciteit geven om doeltreffend te reageren op uitdagingen in binnen- en buitenland. De vorming van een echte fiscale en monetaire unie zal een samenhangend, uniform en transparant systeem mogelijk maken dat de EU beter in staat stelt economische schokken effectief op te vangen.

Beleidsvoorstellen

1. Een federaal Europa

- Initieer een Europese conventie om de Europese Verdragen in de nieuwe zittingsperiode te hervormen:
  - Gebruik burgerberaden om de waarden, bevoegdheden, financiën en institutionele structuur van een federaal Europa te definiëren en vorm te geven, voortbouwend op het voorstel van het Europees Parlement om de EU te hervormen.
  - Effen het pad voor een *'Federal Europe Declaration'* en voor de legitieme basis voor een constitutionele conventie die een Europese grondwet opstelt voor een Federaal Europa met democratische legitimiteit en democratische verantwoording.

2. Een Europese regering

- Hervorm de Europese Commissie tot een Europese regering:
  - Kies uit de leden van het Europees Parlement een EU-premier in plaats van een voorzitter van de Europese Commissie.
  - Geef deze premier de leiding over een kabinet van ministers, waarvan de grootte niet wordt bepaald door het aantal lidstaten, maar door de behoeften van de EU-regering en haar burgers. Er mag maximaal één minister per lidstaat zijn.
  - Sta de premier toe om ministers voor te dragen voor benoeming, die daarna door het Europees Parlement moet worden bevestigd. Elke minister zal aan het hoofd staan van een ministerie. Dit zal het huidige systeem van directoraten-generaal van de Europese Commissie vervangen.
  - Maak het mogelijk dat een minister of de Europese regering als geheel op elk moment uit zijn functie kan worden ontheven door een motie van wantrouwen van het Europees Parlement, via welke de regering verantwoording aflegt aan de Europese burgers.
  - Laat de uitvoerende macht verantwoording afleggen aan de kiezers via het afleggen van verantwoording aan en het verdienen van het vertrouwen van het Europees Parlement en de Europese Senaat.

3. Wetgevend initiatiefrecht voor het Europees Parlement

- De rol van het Europees Parlement moet veranderen van louter meebeslissen over wetten naar het initiëren van nieuwe wetgeving - een bevoegdheid die zou worden gedeeld met de Europese senaat, de EU-burgers, via het *'European Citizens' Initiative'* (ECI) en de Europese regering.
- Nieuwe wetten kunnen worden voorgesteld door een fractie of een minimumaantal individuele leden van het Europees Parlement, equivalent aan het aantal dat nodig zou zijn om een fractie te vormen.
- De EU-regering wordt geraadpleegd en kan amendementen voorstellen, maar het stemrecht ligt bij de co-wetgevers: het Europees Parlement en de Europese Senaat.

4. Een Europese senaat

- Richt een Europese senaat op:
  - Vorm de Raad van de Europese Unie (*Council of the European Union*) om tot een Europese senaat, die dan als het tweede volksvertegenwoordigend orgaan van de EU fungeert. Schaf de Europese Raad (*European Council*) af.
  - Ontwerp een Europese senaat met een gelijk aantal senatoren per lidstaat, die zijn aangewezen door de nationale parlementen. De senaat heeft een gelijk aantal senatoren per lidstaat, zodat alle staten evenveel te zeggen hebben in het wetgevingsproces.
- Zorg in de tussentijd voor de mogelijkheid om beslissingen te nemen op basis van een gekwalificeerde meerderheid ('*Qualified Majority Voting*', QMV) in plaats van op basis van unanimiteit. Dit is vooral relevant voor de onderwerpen die momenteel onder de '*Common Foreign and Security Policy*' (CFSP) vallen zoals sancties, maar ook voor uitbreiding of belastingen. Voor bepaalde beslissingen, zoals verdragswijzigingen, militaire inzet of uitbreiding van de EU, zal een grotere kwalificeerde meerderheid nodig zijn.

5. Een constitutioneel hof en het Europees Hof voor de Rechten van de Mens

- Vorm het '*Court of Justice of the European Union*' (CJEU) om tot een constitutioneel hof om de juridische en democratische grondslagen van de Europese Unie te consolideren, bij te dragen aan een uniforme interpretatie van EU-wetgeving en om het primaat van EU-wetgeving te bevestigen. Verdiep de democratische betrokkenheid door burgers en lidstaten een gestructureerd platform te bieden om EU-besluiten aan te vechten en te toetsen op constitutionele gronden en op basis van grondrechten.
- Maak uitspraken van het 'European Court of Human Rights' (ECHR) universeel om uniformiteit te brengen in de mensenrechtennormen binnen de EU, proactieve naleving te stimuleren en handavingsprocessen te stroomlijnen.

6. Een fiscale en monetaire unie

- Hervorm de fiscale architectuur van de Europese Unie door de EU-begroting te verdrievoudigen voor het doen van investeringen, het aanpakken van sociale onevenwichtigheden en het bieden van bescherming tegen economische achteruitgang.
- Sta een democratisch Europa toe belastingen te heffen, vooral op niet-duurzame consumptie en ernstige welvaartsongelijkheid, om zo haar begroting te financieren, ondersteund door duidelijke en bindende begrotingsregels voor de lidstaten en meer flexibiliteit dan in de huidige criteria van Maastricht.
- Bevorder uitgifte van schuldbewijzen door de EU gericht op het stimuleren van investeringen in economische ontwikkelingsprojecten in lijn met gemeenschappelijke Europese behoeften. De creatie van een dergelijke Europese schuld zal de financiële stabiliteit van de geïntegreerde financiële markt waarborgen. Tegelijkertijd moet de nieuwe fiscale en monetaire unie zorgen voor

effectievere geïnstitutionaliseerde instrumenten die garanderen dat de lidstaten hun begroting structureel in evenwicht houden.

- Creëer begrotingsinstrumenten die de uitgaven automatisch verhogen in tijden van laagconjunctuur en sta meer budgettaire flexibiliteit toe als er een recessie dreigt, om zo de cyclische macro-economische neergang te boven te komen.
- Moedig de lidstaten zonder euro aan om de euro in te voeren, om de economische cohesie en stabiliteit te bevorderen.
- Creëer een tweeledig mandaat voor de 'European Central Bank' (ECB) dat zowel prijsstabiliteit als werkgelegenheid waarborgt en zich inzet voor een Europa dat gedijt door zowel financiële voorzichtigheid als inclusieve groei.
- Richt een EU-ministerie van Financiën op dat als regelgever optreedt en normen voor nationale belastingdiensten opstelt en harmoniseert.

7. Handhaving van de regelgeving

- Richt onafhankelijke autoriteiten op Europees niveau op, die de interpretatie van kernbegrippen en de harmonieuze toepassing van het consistent groeiend EU-corpus van normen, voor de verschillende rechtsgebieden van de EU ondersteunen:
  - Werk samen met vertegenwoordigers van lidstaten, onderzoekers en maatschappelijke organisaties; zij mogen door niemand geïnstrueerd worden voor hun werk als onafhankelijke autoriteit.
  - Vaardig richtsnoeren en bindende besluiten uit over de toepassing van het horizontale wettelijke kader en over elk daaruit voortvloeiend (verticaal) wetgevingsvoorstel.
  - Houd toezicht op de toepassing en grensoverstijgende handhaving van de regelgeving, neem adviezen en inzichten over die de consistente toepassing van de regelgeving door de nationale toezichhoudende autoriteiten waarborgen en tred op als instantie voor het beslechten van geschillen.

Hoe we dit plan gaan nastreven in het Europees Parlement

Om het vermogen van de EU om collectief op te treden te versterken, wil Volt een Europese conventie over een federaal Europa opzetten. Deze conventie zou de twee EU-verdragen omvormen tot een Europese grondwet en het wetgevend kader moderniseren door hervorming van de rol van de EU-instituties. De Raad van de Europese Unie zou moeten worden omgevormd tot de Europese Senaat, die dan als het tweede volksvertegenwoordigend orgaan van de EU gaat fungeren. Hiervoor is een Verdragwijziging nodig met betrekking tot de procedure voor de oprichting van de Raad (artikel 15 TEU). Bovendien moeten de wetgevende bevoegdheden van het Europees Parlement worden uitgebreid door het daadwerkelijk wetgevende bevoegdheid te verlenen. Dit vereist een wijziging van artikel 17 TEU, dat alleen de Commissie een dergelijk wetgevend initiatief toestaat, tenzij anders vermeld in de Verdragen.

Volt streeft ernaar het besluitvormingsproces van de EU effectiever te maken door sterk in te zetten op besluitvorming op basis van een gekwalificeerde meerderheid in plaats van

op basis van unanimiteit zoals nu door de Raad wordt gedaan onder artikel 7 TEU. Daarnaast wil Volt, door het vetorecht van lidstaten bij Raadsbesluiten af te schaffen, de fundamentele waarden en beginselen van de Unie (artikel 2 TEU) zoals menselijke waardigheid, vrijheid, democratie, gelijkheid, de rechtsstaat en respect voor mensenrechten, versterken. Met betrekking tot het rechtssysteem van de Unie pleit Volt voor de handhaving van artikel 6 TEU, zodat de uitspraken rond het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens bindend worden voor de EU en voor de lidstaten. Dit is essentieel voor een gelijke mate van bescherming door gelijke mensenrechtennormen in de hele Unie. Verder, om een echt verenigd belastingstelsel tot stand te brengen, moeten er Europese belastingen worden geheven. De bevoegdheid om directe belastingen te heffen vereist nieuwe primaire en secundaire EU-wetgeving die de bestaande geharmoniseerde normen voor belastingen op supranationaal niveau uitbreidt en aanvult. Om het potentieel van indirecte belastingen zoals digitale belastingen of CO₂-heffingen te verwezenlijken, zou een nieuw protocol opgesteld kunnen worden op basis van de instemming van de lidstaten. Om bindende begrotingsregels in te voeren die de staatsschulden in de hand houden, is onder andere hervorming van artikel 121 TFEU nodig.

Kosten en baten van de voorstellen in dit plan

De totale kosten van dit plan, bestaande uit de implementatiekosten en de jaarlijkse kosten voor vijf jaar, bedragen 4.306.500.000 euro. De implementatiekosten bedragen 876.500.000 euro en de jaarlijkse kosten 686.000.000 euro.

Voorbeelden van implementatiekosten zijn de ontwikkeling van een beleids- en wettelijk kader, het aannemen en opleiden van (extra) personeel, de bouw van IT- en/of fysieke infrastructuur en bewustmakingscampagnes.

Voorbeelden van jaarlijkse kosten zijn salarissen en uitkeringen, administratieve kosten, onderhoud van de infrastructuur of de kosten die gepaard gaan met het uitvoeren van het voorgestelde beleid.

De kosten en baten van het totale Moonshot-programma zijn terug te vinden in een apart hoofdstuk aan het eind van dit document.

8. Europese democratie

Het creëren van een meer democratische unie is een weg naar een eerlijkere en rechtvaardigere EU en een noodzaak om moderne uitdagingen aan te pakken. Een systeem dat voorrang geeft aan nationale belangen boven die van 500 miljoen burgers creëert fundamentele problemen en een groeiende kloof tussen de burgers en de instellingen die hen besturen. Deze scheve verhouding leidt tot een democratisch tekort dat het vertrouwen van het publiek in het Europese project aantast.

De politieke onvrede wordt nog verergerd door het gebrek aan transparantie van de besluitvorming in de EU. De Europese Raad is uitgegroeid tot een van de machtigste politieke organen, maar is tegelijkertijd het meest ondoorzichtige orgaan, dat zonder toezicht achterkamertjesdeals sluit die het lot van miljoenen Europese burgers bezegelen. Deze ondoorzichtigheid heeft bijgedragen aan een groeiende ontgoocheling onder burgers die zich niet betrokken voelen bij de processen die hun leven vormgeven.

Het beleidsplan 'Europese democratie' wil een duidelijke link leggen tussen de Europese burgers en de EU-besluitvormingsprocessen, systemische tekortkomingen verhelpen en de kloof tussen burgers en instanties overbruggen. Burgers zullen daardoor de beslissingen die hun leven bepalen begrijpen en kunnen beïnvloeden. Transparante EU-processen en een verbeterde verantwoording door het ondubbelzinnig vastleggen van verantwoordelijkheden binnen het EU-apparaat, zal de deelname van burgers aan het besluitvormingsproces bevorderen.

Cruciaal is dat dit beleidsplan een Europa voor ogen heeft waar de belangen en de stemmen van individuele burgers centraal staan en de beperkingen van de nationale politiek overstijgen. Door het verkiezings- en parlementaire stelsel opnieuw vorm te geven, wordt getracht een Europese democratie te creëren die werkelijk representatief is voor, verantwoording aflegt aan, en inspeelt op de behoeften van al haar burgers.

Dit vereist een robuust Europees medialandschap dat zorgt voor transparantie en goed geïnformeerde burgers. Daarom promoot dit beleidsplan de onafhankelijkheid, diversiteit en integriteit van de media en neemt het maatregelen om de ongebreidelde desinformatie in dit digitale tijdperk te bestrijden.

Beleidsvoorstellen

1. Europese politieke partijen

- Hervorm de huidige partijstructuur van de Europese politiek, die bestaat uit nationale partijen met vaak tegenstrijdige belangen en prioriteiten en die gericht zijn op het vertegenwoordigen van nationale of regionale belangen, in plaats van op de belangen van Europese burgers.
- Creëer volwaardige, pan-Europese politieke partijen die het algemeen belang van alle Europese burgers behartigen.

- Hervorm de regelgeving rond Europese politieke partijen, waardoor individueel lidmaatschap van burgers standaard wordt, in tegenstelling tot het huidige model waarbij Europese politieke partijen allianties van nationale partijen zijn.
- Sta een sterkere en meer samenhangende verbinding toe tussen Europese politieke partijen die in de hele EU onder één naam opereren en hun nationale, regionale en lokale afdelingen.

2. Geharmoniseerde stelsystemen voor Europese verkiezingen

- Maak stemmen en verkozen worden zo toegankelijk mogelijk en maak EU-verkiezingen Europees in karakter en omvang waardoor Europarlementariërs echt verantwoording afleggen aan burgers.
- Hervorm en harmoniseer het kiesstelsel van de EU door de wettelijke kiesgerechtigde leeftijd vast te stellen op 16 jaar en de minimumleeftijd voor kandidaatstelling op 18 jaar, door één enkele verkiezingsdatum voor de hele EU voor te stellen en door gemeenschappelijke campagneregels en stemmechanismen in te voeren.
- Zet geleidelijke stappen om van de EU één kiesdistrict te maken waar kiezers vertegenwoordigers kiezen van transnationale lijsten. Laat kiezers twee stemmen uitbrengen, de eerste voor een EP-lid uit een nationaal district en de andere voor iemand van een pan-Europese lijst. Zorg ervoor dat partijen verhoudingsgewijs hetzelfde aantal Europarlementariërs mogen leveren als dat er door hen stemmen zijn verkregen. Dit sluit het gebruik van een kunstmatige kiesdrempel uit.
- Rangschik de partijlijsten om en om op basis van geslacht om gendergelijkheid in de politieke vertegenwoordiging te bevorderen. Stel aanvullende doelstellingen op voor de vertegenwoordiging van andere minderheden om een pluriforme en representatieve parlementaire samenstelling te garanderen.
- Zet initiatieven voor kiezerseducatie op om ervoor te zorgen dat kiezers goed geïnformeerd zijn over het verkiezingsproces, hun rechten en hun verantwoordelijkheden. Zet systemen op om iedereen, ook mensen met een handicap, te helpen deelnemen aan het democratische proces.

3. Stemrecht in land van verblijf

- Geef 'mobiele' EU-burgers volledige rechten om te stemmen (universeel stemrecht). Ken in navolging van het principe 'No taxation without representation' een vijfde vrijheid toe aan de Europese interne markt: het recht om bij elke verkiezing te stemmen in het land waar iemand op dat moment verblijft.
- Breid het stemrecht dat het Verdrag van Maastricht sinds 1992 toekent aan 'mobiele' EU-burgers bij gemeentelijke en Europese verkiezingen, uit naar regionale, nationale en presidentsverkiezingen.
- Ken onder voorwaarden volledig stemrecht toe na 24 maanden ononderbroken verblijf, ingevoerd op basis van wederkerigheid in een opt-inproces voor lidstaten die willen overstappen van stemmen op basis van staatsburgerschap naar stemmen op basis van verblijfplaats.

- Zorg ervoor dat de stemmen van de 15 miljoen burgers die vandaag de dag in een andere EU-lidstaat wonen dan hun land van herkomst, niet verloren gaan. Geen stemrecht hebben in zowel het land van verblijf als het land van herkomst zou betekenen dat hoe meer geïntegreerd Europa raakt, hoe meer verkiezingen worden gekleurd door nationalisme.

4. Burgerparticipatie in beleidsvorming

- Richt een permanent '*European Citizens' Assembly*' op, bestaande uit een wisselende groep willekeurig gekozen burgers met roterend lidmaatschap. Dit burgerassemblee gaat transnationale dialogen op gang brengen over een breed spectrum van onderwerpen, agenda's opstellen en feedback geven op wetgevingsvoorstellen. De resulterende aanbevelingen moeten worden meegenomen in de relevante beleidsdiscussies.
- Maak de '*Conference on the Future of Europe*' een terugkerend evenement, zodat ze een grotere rol kan spelen bij het vormgeven van onze toekomst en die van toekomstige generaties.
- Hervorm het '*European Citizens' Initiative*' (ECI), dat burgers in staat stelt beleid te initiëren, door het aantal vereiste handtekeningen te verlagen van één miljoen naar 500.000 en door het online verzamelen van handtekeningen te verbeteren. Over alle ECIs die deze drempel halen, moet in het Parlement worden beraadslaagd.
- Bescherm duurzaamheid als een Europese kernwaarde door haar formeel toe te voegen aan de bestaande EU-kernwaarden: bescherming van democratie, justitie, rechtsstaat, menselijke waardigheid, mensenrechten en gelijkheid.

5. Democratische terugval voorkomen

- Verkort de overtredingsprocedures gemaakt voor situaties met acute dreiging voor de democratische waarden, de mensenrechten of de rechtsstaat, zodat de EU, om onze fundamentele waarden te beschermen, snel en krachtig een einde kan maken aan schendingen van EU-wetgeving.
- Zorg in de aanpak van dergelijke situaties voor een vroegtijdig waarschuwingssysteem inclusief preventieve stappen om escalatie te voorkomen.
- Behandel en pak bedreigingen voor de hele samenleving, zoals hybride bedreigingen (bijvoorbeeld desinformatie), aan binnen een verenigd strategisch afschrikkingskader (zie plan 2, voorstel 7).

6. Corruptie bestrijden

- Versterk bestaande instrumenten en mechanismen voor corruptiebestrijding, zoals het '*European Union Anti-Fraud Office*' (OLAF) en het '*European Public Prosecutor's Office*' (EPPO). Corruptie is een zaadje dat uitgroeit tot wantrouwen en daarom moet worden uitgeroeid.
- Bevorder transparantie door gedetailleerde en begrijpelijke verslagen op te stellen over de toewijzing en het gebruik van financiële middelen door verkozen EU-ambtenaren en door steun te verlenen aan de openbaarmaking van inkomens en activa van alle verkozen EU-ambtenaren.

- Creëer een ambitieuzere 'EU Ethics Body', de gespecialiseerde waakhond die ethisch wangedrag, belangenconflicten en integriteitsschendingen binnen EU-instellingen onderzoekt en beoordeelt.

7. Regelgeving inzake lobbyen

- Verleng de 'afkoelingsperiode' tussen het werken voor EU-instellingen en de privésector van 6 naar 12 maanden om zo de 'draaideur' die lobbyisten uit het bedrijfsleven ongecontroleerd en rechtstreeks toegang geeft tot het EU-beleid te sluiten.
- Stel het 'EU Transparency Register' verplicht en introduceer een wettelijk bindende gedragscode, voortbouwend op de huidige reactie op 'Qatargate'.
- Creëer transparantie door ervoor te zorgen dat EU-parlementariërs en -ambtenaren hun bezittingen publiceren en door lobbyisten te verplichten om bijeenkomsten met EU-ambtenaren te registreren op een centraal, openbaar platform.

8. Veiligheid en bescherming van journalisten

- Voer krachtige anti-SLAPP-wetten (*Strategic Lawsuit Against Public Participation*) in om machtige personen of entiteiten ervan te weerhouden ongegronde rechtszaken tegen journalisten aan te spannen met als enige doel hen het zwijgen op te leggen of failliet te laten gaan, ter bescherming van de journalisten zelf en van de rol die zij als beroepsgroep hebben bij het ter verantwoording roepen van machthebbers.
- Stel 'rapid response'-mechanismen op EU-niveau in om onmiddellijke bijstand te verlenen aan journalisten die met bedreigingen of geweld geconfronteerd worden, met inbegrip van het zorgen voor rechtsbijstand, tijdelijke herhuisvesting en beveiligingsdiensten.
- Versterk en breid de bescherming voor klokkenluiders, die vaak samenwerken met journalisten om misstanden aan het licht te brengen, uit.

9. Europese omroeporganisaties

- Ondersteun de oprichting van een sterk netwerk van Europese publieke omroepen, voortbouwend op de ervaringen van organisaties zoals EBU, ARTE en 3sat, dat functioneert als forum voor alle Europese publieke omroepen om informatie en 'best practices' uit te wisselen, en tegelijkertijd ook de uitwisseling van nationale content vergemakkelijkt. Dit zal ervoor zorgen dat informatie niet beperkt blijft tot specifieke regio's.
- Bied financiële steun om Europese omroeporganisaties aan te moedigen vertaalde content van nationale diensten aan te bieden via meerdere kanalen, waaronder radio, televisie en internet. Dit maakt het ook mogelijk om beter verslag te doen van belangrijke kwesties en discussies op Europees niveau.
- Richt een Europese 'Netflix' op, dat als een pan-Europese omroep toegang biedt tot alle media die binnen de Unie met overheidsgeld zijn geproduceerd. Zet een tv-programmering op onder auspiciën van deze omroep en schaf *geoblocking* af.

10. Transparantie, verantwoording en geïnformeerde besluitvorming

- Verzeker bredere toegang tot openbare gegevens, zoals statistieken, onderzoek, georuimtelijke gegevens en alle andere soorten openbare gegevens, alsook tot informatie over de besluitvorming van de overheid op alle EU-bestuursniveaus zoals stemmingsverslagen, debatten, financiële informatie en besluitenmemo's, tenzij een uitzondering vanwege veiligheid of vertrouwelijkheid noodzakelijk is.
- Integreer en breid bestaande open *datadashboards* en openbare informatieplatforms uit vanuit het perspectief van de burger, door toegankelijke hulpmiddelen aan te bieden die geoptimaliseerd zijn voor hun gebruikerservaring.
- Harmoniseer wetgeving zodat handelsregisters van lidstaten gratis de jaarverslagen van particuliere ondernemingen publiceren.

11. Open-source software

- Geef softwarecomponenten gefinancierd met publieke middelen vrij onder een '*Free/Libre and Open Source Software*' (FLOSS)- licentie om transparantie te garanderen en het gebruik en de aanpassing van de software en haar broncode door een brede publiek mogelijk te maken, voor zowel privé- als commercieel gebruik.
- Maak de weg vrij voor initiatieven naar analogie van het '*Open Technology Fund*', het '*Open Collective*' of het '*Sovereign Tech Fund*', die financiering helpen genereren voor open digitale technologieën, bijvoorbeeld voor veelgebruikte opensource-software die een kritiek onderdeel is in softwareproducten en diensten die door veel Europeanen worden gebruikt.
- Ontwikkel een financieel duurzaam ecosysteem dat onze afhankelijkheid van de onzekere inzet van vrijwilligers voor belangrijke softwarebibliotheken en -infrastructuur, gebruikt door zowel de publieke als de private sector, vermindert.
- Behandel opensource-oplossingen als een beslissende keuzefactor, op gelijke voet met toegankelijkheid, functionaliteit en bruikbaarheid, bij het kiezen van softwareproducten voor openbare diensten en operaties. Wanneer nieuwe softwarecomponenten worden ontwikkeld met publieke middelen, moet de software worden gepubliceerd onder een FLOSS-licentie.
- Leg de last van de aansprakelijkheid voor opensource-softwarecomponenten bij degenen die de software commercieel inzetten (bijvoorbeeld integratiebedrijven) en eis dat de betrokkenen die het meeste voordeel halen uit het gebruik, de CE-compliance van de software garanderen (met uitzondering van eindgebruikers).

12. EU-regio's versterken

- Versterk de EU-regio's in de hele EU:
  - Erken dat grensoverstijgende samenwerkingsverbanden een grote verscheidenheid aan werkwijzen laten zien en dat ze van cruciaal belang zijn voor het vormgeven van een echt federaal Europa. Ongeveer 30% van de inwoners van de EU woont in een van de 152 actieve EU-regio's.

- Geef actieve aandacht aan het dichter bij het nationaal en regionaal bestuur brengen van de EU-regio's. De huidige organisatie van de EU-regio's laat een differentiatie zien in de doelen die ze willen bereiken, de thema's waaraan ze werken, hun wettelijke status en financiering.
- Ontwikkel beleid om de organisatie van de financiering van deze regio's transparanter te maken. Laat burgers actief deelnemen aan het besluitvormingsproces voor EU-regio's. Promoot een coherente beleidsaanpak in de hele EU.

Hoe we we dit plan gaan nastreven in het Europees Parlement

Het beleidsplan 'Europese democratie' omvat elf Moonshot-beleidspunten die de democratische regels voor Europese politieke partijen versterken, waaronder regelgeving voor lobbyen, het vergroten van de deelname van burgers aan het beleidsvormingsproces, het bestrijden van corruptie en het belemmeren van een terugval van de democratie in lidstaten, het versterken van de bescherming van journalisten en het bestrijden van desinformatie en illegale gegevensuitwisseling.

De voorgestelde beleidsmaatregelen vereisen een aanpassing van de primaire EU-wetgeving. Op basis van een wijziging van artikel 11 TEU wil Volt de participatie van burgers aanmoedigen en vergemakkelijken door middel van een hervorming van het 'European Citizens' Initiative' (ECI). De procedure van artikel 7 TEU, die de Raad in staat stelt bepaalde rechten, waaronder het stemrecht, van een lidstaat op te schorten wanneer deze de waarden van de EU schendt, vormt een essentieel onderdeel van ons plan 'Europese democratie'. Daarom is voor ernstige en voortdurende schendingen een verkorte overtredingsprocedure tegen de schendende lidstaat nodig, gebaseerd op een uitbreiding van de genoemde bepaling. Hoofdstuk 4, Title 1 van de bestaande *Rules of Procedure of the European Parliament* moet worden gewijzigd om duidelijke regels vast te stellen voor de financiering van campagnes, individueel lidmaatschap en gezamenlijke financiering. Daarnaast moet een juridisch bindende gedragscode voor EU-beleidsmakers worden ingevoerd om de transparantie over acties van EU-beleidsmakers en de redenering erachter te vergroten. Een verfijning van de bestaande regels inzake lobbyen in de *Rules of Procedure of the European Parliament (2019)*, zoals die in artikel 11 en 35, is ook noodzakelijk. Om corruptie doeltreffend aan te pakken, moet *Regulation nr. 883/2013* van het 'European Union Anti-Fraud Office' (OLAF) worden gewijzigd, zodat de instelling meer onderzoeks- en handhavingsbevoegdheden krijgt. Verder moet het voorstel van de Commissie voor een 'EU Ethics Body' worden gerealiseerd door artikel 13 TEU zodanig te wijzigen dat dit orgaan erin wordt opgenomen. Verder vereist een meer democratische en transparante Unie de bescherming van journalisten, die kan worden gerealiseerd door het aannemen van de voorgestelde 'SLAPP' Directive gericht op het aanpakken van het misbruik van rechtszaken tegen journalisten en activisten. Daarnaast moet de *Whistleblower Directive (EU) 2019/1937* worden gewijzigd om meer bescherming te bieden aan klokkenluiders die vaak samenwerken met journalisten om misstanden aan het licht te brengen.

EU Ethics Body

- De Europese Commissie heeft een voorstel ingediend voor de oprichting van een interinstitutioneel 'EU Ethics Body', maar dit voorstel is niet ambitieus genoeg. In plaats van de leden voornamelijk te laten bestaan uit vertegenwoordigers van verschillende EU-instellingen, zou het 'EU Ethics Body' moeten worden voorgezeten door onafhankelijke ethiekdeskundigen.
- Naast de bevoegdheid om aanbevelingen te doen, moet dit 'EU Ethics Body' onderzoeks- en sanctiemacht krijgen voor alle terreinen waarvoor zij bevoegd is.
- Om de regelgeving rond ethiek te vereenvoudigen, moet het 'EU Ethical Body' andere bestaande EU-instanties vervangen, zodat er een duidelijke EU-autoriteit voor ethische zaken ontstaat.

Corruptie

- Om ongepaste financiële kwesties aan te pakken moet OLAF meer onderzoeksbevoegdheid in dit soort zaken krijgen.

Regelgeving inzake lobbyen

- Verfijn de bestaande lobbyregels in de 'Rules of Procedure of the European Parliament' en verbeter de criteria in het 'Transparency Register'.
- Introduceer maatregelen die ongecontroleerde toegang tot beleidsmakers en -beslissers ontmoedigen, maak de registratieregels strenger en stel stevige wettelijke kaders op om ethisch gedrag te garanderen.

Bescherming van journalisten

- Herzien de voorgestelde 'SLAPP' Directive die bedoeld is om misbruik van rechtszaken tegen journalisten en mensenrechtenactivisten aan te pakken en zorg ervoor dat deze voldoende waarborgen bevat voor de bescherming van personen en organisaties die opkomen voor fundamentele rechten, waaronder milieu- en klimatrechten, vrouwenrechten, lhbtq+-rechten, rechten van gehandicapten, rechten van raciale of etnische minderheden, rechten van arbeiders, en voor religieuze vrijheden.
- De 'SLAPP' Directive moet gelden voor alle personen die zich in het openbaar inzetten voor zaken van publiek belang. Volt werkt er op Europees niveau actief aan om deze regels te versterken en Volt zal het invoeren van extra maatregelen om de onafhankelijkheid van de media op Europees niveau te waarborgen onderzoeken.

Europese Omroep

- Om de doelstellingen van zowel artikel 165 (onderwijs) als artikel 167 (cultuur) van het TFEU te dienen en in het kader van het 'Creative Europe Programme', moet de EU stimuleringsmaatregelen nemen die de uitwisseling van informatie tussen nationale nieuwsagentschappen en nieuwszenders vergemakkelijken, onder andere door nationale content te vertalen en een Europees omroepplatform op te richten.

- Dit platform zal speciale aandacht besteden aan het verbeteren van de kennis van de Europese cultuur, geschiedenis en diversiteit en zal dienen als platform voor artistieke en literaire creatie en uitwisseling.

Kosten en baten van de voorstellen in dit plan

De totale kosten van dit plan, bestaande uit de implementatiekosten en de jaarlijkse kosten voor vijf jaar, bedragen 10.540.000.000 euro. De implementatiekosten bedragen 1.440.000.000 euro en de jaarlijkse kosten 1.820.000.000 euro.

Voorbeelden van implementatiekosten zijn de ontwikkeling van een beleids- en wettelijk kader, het aannemen en opleiden van (extra) personeel, de bouw van IT- en/of fysieke infrastructuur en bewustmakingscampagnes.

Voorbeelden van jaarlijkse kosten zijn salarissen en uitkeringen, administratieve kosten, onderhoud van de infrastructuur of de kosten die gepaard gaan met het uitvoeren van het voorgestelde beleid.

De kosten en baten van het totale Moonshot-programma staan in een apart hoofdstuk aan het eind van dit document.

EEN LEEFBARE PLANEET

9. Klimaattransitie

Het gevaar en de dreiging van klimaatverandering zijn niet meer te ontkennen. Er is overweldigend bewijs dat door de mens veroorzaakte klimaatverandering leidt tot een ontregeling van weerpatronen en de ineenstorting van ecosystemen. De menselijke en economische kosten om ons aan te passen aan deze negatieve gevolgen stijgen exponentieel met elke graad extra opwarming van de aarde. Het staat vast dat klimaatverandering alleen nog kan worden tegengegaan door het snel en volledig uitbannen van de uitstoot van broeikasgassen. Toch is er, ondanks deze duidelijke politieke noodzaak, op veel fronten te weinig robuust en ambitieus klimaatbeleid omdat sterke gevestigde belangen de klimaattransitie tegenwerken.

Desondanks moeten we de stappen die met het Klimaatakkoord van Parijs in 2015 zijn gezet erkennen als een diplomatieke doorbraak in de strijd tegen klimaatverandering. Bijna alle landen hebben beloofd de opwarming van de aarde te beperken tot maximaal 2°C, met een streven naar een maximum van 1,5 °C, door strikte en doorlopend gerapporteerde, nationaal vastgestelde, bijdragen (*nationally determined contributions (NDCs)*). Deze afspraken zijn de basis voor het blijven aandringen op een ambitieuze klimaatagenda en voor het toevoegen van lagen van internationaal klimaatbeleid, zoals de oprichting van een 'Loss & Damage Fund'.

De EU heeft verschillende beleidsmaatregelen voorgesteld en ingevoerd om in 2050 de netto-nul-emissiedoelstelling te bereiken, met als meest recente voorbeeld de 'European Green Deal' met de 'Fit for 55'-wetgeving. Dit is een grote stap voorwaarts, maar is nog steeds niet ambitieus genoeg om in lijn te zijn met het Klimaatakkoord van Parijs.

Volt is vastbesloten om ervoor te zorgen dat het Europese beleid in overeenstemming is met het Klimaatakkoord van Parijs en dat de EU een eerlijke bijdrage levert aan het 'binnen 1,5 °C blijven'-scenario voor de opwarming van de aarde.

De CO₂-reductie die al bereikt kan worden vóór 2030, is cruciaal en heeft de hoogste prioriteit. We zullen daarom aandringen op een aanvullend pakket klimaatnoodwetgeving dat streeft naar zo veel mogelijk CO₂-reductie in 2030.

Belangrijk om te weten is ook dat klimaatverandering gepaard gaat met groot onrecht. De rijkste 10% van de Europeanen stoot per hoofd van de bevolking meer dan drie keer zoveel broeikasgassen uit dan de rest, terwijl degenen die er het minst aan hebben bijgedragen waarschijnlijk het zwaarst worden getroffen door de verwoestende gevolgen, het bijbehorende beleid en de hogere voedsel- en energieprijzen. Beleidsmaatregelen dienen rekening te houden met mogelijk onevenredige effecten op verschillende delen van de samenleving en moeten klimaattherstel- en aanpassingsondersteuning als een fundamenteel onderdeel introduceren.

Hoewel de EU slechts 6,9% van de wereldwijde uitstoot van broeikasgassen en ongeveer 5% van de wereldbevolking vertegenwoordigt, heeft zij een grote invloed op de internationale handel vanwege haar consumptiepatronen en de EU-normen voor producten die haar grenzen binnenkomen. De huidige leden van de EU zijn verantwoordelijk voor 17,3% van de wereldwijde historische uitstoot van broeikasgassen. Het is daarom van vitaal belang dat de EU niet alleen aandacht besteedt aan het CO₂-vrij maken van haar productiewijzen, maar ook aan haar consumptie en de impact daarvan op wereldwijde toeleveringsketens. Lidstaten moeten ook de technologie en financiering krijgen die nodig zijn om hun elektriciteitsnet en transport CO₂-vrij te maken en om te schakelen naar groenere vormen van energie.

Ons klimaattransitieplan richt zich op het zo snel mogelijk terugdringen van emissies en kiest voor een holistische benadering van een complex probleem. Het combineert nieuwe interventies met specifieke maatregelen die gericht zijn op de sectoren met de grootste uitstoot: vervoer, energievoorziening en industrie. Ons klimaattransitieplan beschermt en versterkt het Europese concurrentievermogen. De groene transitie biedt enorme kansen voor de economie van de EU, omdat we door middel van publieke en private investeringen de groei kunnen stimuleren, banen kunnen creëren en de EU een wereldleider op het gebied van groene technologieën en klimaatbeleid kunnen maken.

Beleidsvoorstellen

1. Ambitieuze doelen stellen om het Klimaatakkoord van Parijs te halen

- Stel een maximum-CO₂-budget voor de gehele EU vast dat in lijn is met het scenario van 1,5 °C opwarming van de aarde en dat rekening houdt met de verantwoordelijkheid en mogelijkheden van de EU. Zorg dat alle wetgeving in lijn is met dit maximumbudget.
- Initieer een pakket klimaatnoodwetgeving om de uitstoot van broeikasgassen in 2030 met 80% verminderd te hebben ten opzichte van 2019.
- Streef naar klimaatneutraliteit in energieproductie en -gebruik in 2035.
- Streef naar netto-klimaatneutraliteit van de EU in 2040.
- Stimuleer publiek-private investeringen via een nieuw EU-platform voor klimaatinvesteringen, dat een aanvulling op het 'InvestEU Fund' zou zijn.
- Geef een impuls aan de 'Net Zero Industry Act' door middel van EU-financiering en zorg voor meer financiële middelen om een gelijk speelveld te creëren op het wereldtoneel.

2. Een rechtvaardige transitie zonder schadelijke subsidies

- Breid het 'Emissions Trading System' (ETS) uit, zodat ook negatieve emissies eronder vallen en zodat het uiterlijk eind 2025 ten minste 90% (2021 ca. 40%) van alle CO₂-emissies in de EU afdekt. Dit betekent een versnelde invoering van het geplande ETS 2, dat betrekking heeft op gebouwen, wegvervoer en aanvullende kleine industrieën, en ook op de emissies van industriële veeteelt. Verminder het

aantal emissierechten (aangepast aan het toepassingsgebied) overeenkomstig de reductiedoelstellingen van Volt.

- Breid de '*Industrial Emission Directive*' (IED) uit naar alle soorten industriële veeteelt, en pas toe haar op bedrijven die een zodanig aantal dieren houdt dat hun bijdrage aan de emissie door de wetenschap relevant wordt geacht.
- Voer een CO₂-belasting in voor sectoren waar een uitgebreid ETS onevenredig veel administratieve rompslomp met zich mee zou brengen (bijv. sterk gefragmenteerde industrieën die moeilijk '*upstream*' kunnen worden vastgelegd).
- Ondersteun de definitieve invoering van een robuust '*Carbon Border Adjustment Mechanism*' (CBAM).
- Zorg voor een passende belasting op kerosine en andere fossiele brandstoffen als onderdeel van de bredere strategie voor een rechtvaardige transitie die duidelijke en controleerbare doelen stelt voor het beëindigen van subsidies voor fossiele brandstoffen.
- Handhaaf het hoge aandeel van de totale inkomsten uit de EU-ETS dat wordt gebruikt voor klimaat- en energiegerelateerde doeleinden (naar schatting 75% tussen 2013 en 2021) en zorg er tegelijkertijd voor dat deze inkomsten ook worden gebruikt om gemeenschappen met een laag inkomen te ondersteunen, evenals de gemeenschappen die het zwaarst worden getroffen door de klimaatverandering ('CO₂-dividenden', d.w.z. directe contante betalingen aan burgers, zijn een bewezen succesvolle best practice in Zwitserland en Canada).
- Zorg ervoor dat de transitie aanpassingsstrategieën omvat die gemeenschappen in staat stellen hun aanpassingsvermogen te vergroten. We pleiten sterk voor consistente en bindende maatregelen voor aanpassing aan de gevolgen van klimaatverandering:
  - Versterk de waterkeringen en coördineer aanpassingsplannen in kwetsbare Europese kustgebieden.
  - Breid de '*European Civil Protection and Humanitarian Aid Operations*' uit om voorbereid te zijn op een toenemend aantal, in intensiteit toenemende, natuurrampen.
  - Ontwikkel een strategie voor verzekering en risicobeheer om langetermijnbeschermingsevaluaties en financiering voor klimaatbestendige infrastructuur zeker te stellen.
  - Steun juridisch bindende verdragen voor geplande klimaatmigratie, met als doel conflicten te voorkomen en levensstijlen te behouden.
  - Kijk naar de circulaire economieprincipes in beleidshervormingen, met de nadruk op afvalvermindering, het behoud van materialen en het herstel van natuurlijke ecosystemen in aanpassingsplannen.
  - Steun lokale, nationale en effectieve grensoverstijgende statiegeld- en uitleensystemen voor herbruikbare verpakkingen, flessen en blikjes die uiteindelijk in heel Europa worden erkend.
- Breid het '*Innovation and Social Climate Fund*' uit en stuur middelen naar achtergestelde gemeenschappen en innovatieve industrieën.

3. Openbaarheid over duurzaamheid en mondig maken van de consument

- Zorg voor transparante rapportage van alle klimaatrelevante verborgen kosten van producten en diensten, zodat consumenten duurzamere keuzes kunnen maken.
- Breid de '*Corporate Sustainability Reporting Directive*' (CSRD) uit met een eindgebruikerscomponent. Hierdoor zullen bedrijven op het verkooppunt voor elk individuele product en elke individuele dienst transparantie moeten creëren over broeikasgasvoetafdruk, recyclebaarheid, milieueffecten en andere meetgegevens.
- Creëer een duurzaamheidsindex voor de hele EU, vergelijkbaar met de bestaande indexen voor de efficiëntie van huishoudelijke apparaten en huizen, die rekening houdt met de volledige ecologische voetafdruk van producten en deze waardeert op een eenvoudige schaal die hun impact op duurzaamheid weergeeft.
- Dwing het gebruik van deze objectieve duurzaamheidsindex af als een van de criteria van alle overheidsopdrachten in de lidstaten.

4. Holistisch klimaatbeheer

- Zorg in alle beleidsdomeinen voor inbedding van overwegingen over beperking van en aanpassing aan klimaatverandering om zo te zorgen voor consistentie en coördinatie van alle aspecten van klimaatverandering die ons leven beïnvloeden.
- Verbeter functieoverstijgende samenwerking, zet vaart achter klimaatrelevante wetgeving en kies voor een risicomangementbenadering van het klimaatbeleid.
- Leg meer nadruk op de gevolgen voor kwetsbare gemeenschappen en neem noodstrategieën op in het langetermijnbeleid.

5. Strategie voor negatieve emissies

- Committeer je aan een klimaatneutrale economie in 2040 (energiesector in 2035), met als doel een negatieve emissiecapaciteit. Zorg voor bescherming, herstel en groei van natuurlijke middelen voor CO₂-opvang die essentieel zijn om dit doel te bereiken:
  - Doe meer aan duurzaam bosbeheer, bosherstel en herbebossing.
  - Stimuleer behoud en herstel van moerassen.
  - Vervang de huidige subsidies voor niet-duurzame landbouwmethoden door subsidies die de snelle invoering bevorderen van bestaande of in ontwikkeling zijnde milieuvriendelijke methoden (bijvoorbeeld meerjarige en poly-cultuurlandbouwsystemen).
  - Bevorder de diversificatie van gewassoorten die zeer veel CO₂ kunnen binden per oppervlakte- en tijdseenheid en een bron zijn van duurzame grondstoffen voor een verscheidenheid aan producten met toegevoegde waarde, zoals hennep en bamboe.
  - Vergroot het aantal beschermde natuurgebieden, zoals aangegeven in het biodiversiteitsplan van de VN.
  - Verbeter de bescherming en gezondheid van de Europese waterwegen.
- Neem de leiding voor het opstellen van een samenhangende strategie om wetenschappelijke kennis in balans te brengen, landen te laten samenwerken en om geschikte economische stimuleringsmaatregelen te ontwerpen.

- Start grootschalige Europese onderzoeksprogramma's op naar methoden voor CO₂-opslag, zowel kunstmatig als biologisch.
- Maak een einde aan schadelijke subsidies en zorg voor een passende belasting op fossiele brandstoffen.

6. Een CO₂-arme transportsector

- Versterk en breid het spoorwegsysteem in Europa uit, aangezien meer dan 20% van de CO₂-emissie in de EU afkomstig is van vervoer, te weten het wegvervoer (72% van het totaal) en de luchtvaart (14%), terwijl het spoor slechts 0,4% van de CO₂-uitstoot voor zijn rekening neemt:
  - Harmoniseer de infrastructuur in heel Europa, met name wat betreft het 'European Train Control System' (ETCS), perronhoogte, spoorbreedte en de goedkeuring van spoorrijtuigen.
  - Stel aanzienlijke EU-brede investeringen en subsidies voor op alle niveaus van het spoorvervoer, zoals geïntegreerde lange- en middellangeafstandsspoorwegnetwerken voor goederen en passagiers, een Europees hogesnelheidsspoorwegnetwerk en regionaal en lokaal openbaar vervoer. Breid uit en verbeter de nationale en internationale nachttreindiensten en maak ze een geschikt alternatief voor vliegreizen.
- Bekrachtig de voorgestelde Europese transport autoriteit (ETA, zie hoofdstuk 3, 'Samen floreren') met adviserende wetgevende bevoegdheid en financiële middelen om toezicht te houden op investeringen in grensoverstijgende- en hogesnelheidsspoorweginfrastructuur in heel Europa en om innovatie en duurzaamheid in de lucht- en scheepvaart te stimuleren.
- Bevorder en subsidieer een EU-breed MaaS-platform (*Mobility as a Service*) met als doel het aanbieden van naadloos aansluitende, betaalbare en milieuvriendelijke vervoersopties, waardoor het gemakkelijker wordt om af te stappen van particulier autobezit.
- Verbied het gebruik van fossiele brandstoffen in wegvoertuigen in 2035. Dit verbiedt niet de verkoop of het gebruik van verbrandingsmotoren als ze maar biobrandstoffen (biofuels) of synthetische brandstoffen (synfuels) verbranden.
- Schaf belastingvrijstellingen op vliegtuigbrandstof af en lever meer inspanningen om uiterlijk 2040 te komen tot nettonulemissies in de Europese internationale en binnenlandse luchtvaart via het 'Advisory Council of Aviation and Innovation' (ACARE).

7. Hernieuwbare energiesystemen

- Bevorder veranderingen in de energievoorzieningsmix en dwing alternatieve en CO₂-vrije energiebronnen af om zo over te schakelen op een duurzaam Europees systeem en om zo het energiesysteem volledig CO₂-vrij te maken in 2035:
  - Bevorder de totale uitfasering van steenkool in 2030 (bruinkool in 2025), verbied nieuwe vergunningen om naar fossiele brandstoffen te boren en maak onmiddellijk een einde aan het affakkelen. Zorg er daarnaast voor dat 80% van alle bekende fossiele brandstofreserves in de grond blijft zitten.

- Verbied reclame voor fossiele brandstoffen, vergelijkbaar met het verbod op reclame voor sigaretten.
- Bevorder een gediversifieerd aanbod van hernieuwbare energiebronnen. Bevorder verder onderzoek naar geothermische energie om een mix van intermitterende en elkaar aanvullende duurzame energiebronnen mogelijk te maken, naast onderzoek naar de omzetting van thermische energie uit oceanen, getijden- en golfslagenergie, restwarmte uit de industrie, biomassa en nieuwe ontwerpen voor zonne- en windenergie. Bevorder onderzoek naar alternatieve technologieën, met inbegrip van CO₂-arme en disruptief innovatieve technologieën zoals duurzame chemieconcepten, bio-based oplossingen en concepten voor het omzetten van organisch en plastic afval in brandstof, en met bijzondere nadruk op grootschalige toepassingen.
  - Bevorder functionele en efficiënte systemen voor hernieuwbare energie die de toegenomen wisselvalligheid in aanbod, veroorzaakt door fundamentele veranderingen in de energievoorzieningsmix, tegengaan. Voer daartoe flexibiliteitsmaatregelen in:
    - Benut de flexibiliteit aan de vraagzijde door de gebruik van technische oplossingen (digitale bewakings- en regelsystemen) en bedrijfsmodellen (bijvoorbeeld op aggregatie gebaseerde modellen zoals virtuele energiecentrales) te bevorderen.
    - Zet opslagoplossingen in om flexibiliteit op korte termijn (binnen een dag) tot en met op de lange termijn (seizoensgebonden) te benutten.
    - Bevorder slimme planning en exploitatie van infrastructuur om de aansluiting tussen opwekkings- en verbruikscentra te verbeteren en zo de flexibiliteit van een groot onderling verbonden systeem te benutten.
  - Hef bestaande geïsoleerde sectorzuilen op en versterk sectoroverstijgende koppelingen (elektriciteit, gas, verwarming & koeling, mobiliteit, afval, water) door middel van technologieën, bedrijfs-, regelgevings- en bestuurlijke modellen, in lijn met de '*EU Energy System Integration Strategy*', om zo het hele energiesysteem CO₂-vrij te maken en dus niet alleen het elektriciteitssysteem.
  - Bereid een gedifferentieerde Europese strategie voor die prioriteit geeft aan het CO₂-vrij maken van de economie, de veiligheid waarborgt, een plan voor het opbergen van kernafval introduceert, onderzoek en ontwikkeling stimuleert, en langetermijnkansen benut:
    - Sta toe dat bestaande reactoren in hun huidige vorm blijven werken tot het overeengekomen einde van hun levenscyclus. Zorg ervoor dat verlengingen van de levensduur alleen worden toegestaan als: (1) aan alle veiligheidsvoorschriften wordt voldaan die op het moment van de beslissing van kracht zijn; (2) langetermijnactiviteiten worden uitgevoerd volledig op kosten van de exploitant; (3) op het moment van evaluatie het meest recente niveau van technologische vooruitgang is doorgevoerd; (4) de reactor nodig is om klimaatneutraliteit te waarborgen.

- Sta de bouw en exploitatie van reeds goedgekeurde reactoren toe onder de respectieve overeengekomen contractuele verplichtingen.
- Sta nieuwe reactoren alleen toe als ze inherent veilig zijn (er zijn geen actieve veiligheidssystemen nodig om de reactor in een veilige uit-stand te zetten) en als ze robuust zijn tegen invloeden van buitenaf.
- Bevorder onderzoek naar en ondersteun de toepassing van geavanceerde concepten voor kernsplijting en kernfusie, zoals thoriumcycli, gesmolten zout, vloeibaar metaal, Gen4, snelle kweekreactoren of kleine modulaire reactoren.
- Bevorder de bouw van nieuwe infrastructuren om de productie van miljoenen tonnen CO₂-arme waterstof in 2040 mogelijk te maken, wat kan bijdragen aan het CO₂-vrij maken van de Europese industrieën en transportsystemen zonder financiële verstoringen.
- Vervang het gebruik van aardgas door huishoudens op korte en middellange termijn zoveel mogelijk door het gebruik van biogas. Produceer biogas in de EU met innovatieve methoden en breng het via de aardgastransportinfrastructuur naar de huishoudens. Voer prijsplafonds in voor biogas in de EU.

8. Een verbeterde elektriciteitsmarkt

- Voer hervormingen door die een effectieve elektriciteitsmarkt bevorderen; de voorwaarde voor een succesvolle overgang naar hernieuwbare energiesystemen.
  - Zorg ervoor dat de oorspronkelijke doelstellingen van de markt nog steeds kunnen worden bereikt door een ander of verbeterd marktontwerp. Ten eerste, zorg voor een hoog niveau van marktconcurrentie aan de aanbodzijde door middel van effectieve ontvlechtigingsregels en door het voor consumenten gemakkelijker te maken van leverancier te veranderen. Ten tweede, zorg ervoor dat er voldoende stimulansen zijn voor investeringen in de nieuwe productie en infrastructuur die nodig zijn om hernieuwbare energiesystemen te implementeren. Ten derde, zorg voor een effectieve economische inzet van opwekkings- en flexibiliteitsmiddelen om te allen tijde aan de energievraag te kunnen voldoen. Om dit mogelijk te maken: verhoog de grensoverstijgende handelscapaciteit en sta meer dynamische handel toe (bijvoorbeeld door de minimale productvolumes en handelstijden te verlagen).
  - Verbeter het ontwerp om de nieuwe markt doelstellingen te incorporeren, door stimulansen te bieden voor de inzet en effectieve werking van flexibiliteitsmechanismen (opslag en vraagzijdebeheer). Verbeter de bestaande gecentraliseerde markten en introduceer gedecentraliseerde marktgestuurde oplossingen die de inzet en werking van instrumenten mogelijk maken voor de lokaal benodigde flexibiliteit (bijvoorbeeld lokale flexibiliteitsmarkten, aggregatorbedrijfsmodellen).
  - Houd rekening met de nieuwe randvoorwaarden, die voornamelijk worden aangedreven door drie factoren: decentralisatie (herverdeling en versnippering van opwekkings- en flexibiliteitsmiddelen), digitalisering

(betere monitoring en controle) en daaropvolgende democratisering (meer energiebronnen op burger- en lokaal niveau die deze lokale actoren in staat stellen actiever deel te nemen aan energiesystemen).

- Stel een overgangperiode voor, om zo rekening te houden met de complexiteit van het identificeren en implementeren van dergelijke ingrijpende hervormingsmaatregelen. Introduceer kortetermijnmaatregelen, eventueel van tijdelijke aard, om problemen aan te pakken die dringend om actie vragen. Volg de algemene aanpak die door de Europese Commissie is vastgesteld en door de Raad is goedgekeurd:
  - Verbeter de investeringsvoorwaarden voor hernieuwbare energiebronnen door een breder gebruik van 'Contracts for Difference' (CFDs) en de bevordering van het gebruik van 'Power Purchase Agreements' (PPAs).
  - Verbeter de leveringszekerheid door het tijdelijke karakter van capaciteitsmechanismen weg te nemen.
  - Versterk de consumentenbescherming door consumenten te vrijwaren van prijsspieken en de concurrentie op de detailhandelsmarkt te stimuleren.

9. Veerkracht van het energiesysteem en leveringszekerheid

- Herevalueer de reikwijdte van en de standaarden voor veerkracht en leveringszekerheid van Europese energiesystemen:
  - Zorg ervoor dat verbeterde 'European Resource Adequacy Assessments' (ERAAs) op een passende manier nieuwe opties om de toereikendheid van de hulpbronnen te garanderen, zoals opslag en vraagzijdebeheer, omvatten en naar behoren rekening houden met het feit dat er, door structurele beperkingen in de transmissienetwerken, nog sprake is van niet-uniforme toereikendheidsniveaus tussen de verschillende *EU-biddingzones*.
  - Geef prioriteit aan maatregelen die de afhankelijkheid van niet-EU-regio's verminderen.
  - Bevorder veerkrachtnormen in plaats van absolute veiligheidsnormen voor de digitale infrastructuur van het energiesysteem, voortbouwend op het EU-actieplan voor digitalisering van het energiesysteem.

10. CO₂-arme energiebronnen

- Verwijder ingewikkelde hordes in wetgeving rond het verkrijgen van vergunningen voor nieuwe energiecentrales met een lage CO₂-uitstoot (kan nu meerdere jaren in beslag nemen) en stuur aan op een snelle afronding zoals bepaald in de *EU-Renewable Energy Directive* door:
  - administratieve procedures te stroomlijnen en harmoniseren en bureaucratische complexiteit te verminderen;
  - administratieve kaders voor vergunningen te verbeteren en steun aan capaciteitsuitbreiding te geven om de efficiëntie en effectiviteit te vergroten;
  - best practices te identificeren en verspreiden om wederzijds leren te bevorderen en vergunningprocessen te optimaliseren;

- ruimtelijke ordening te vergemakkelijken door het maken van CO₂-arme-energiezonekaarten en het implementeren van participatieve processen om duurzaam landgebruik te garanderen.
- de betrokkenheid van het publiek te vergroten door gemeenschappen te laten delen in de verantwoordelijkheid voor en de voordelen van de ontwikkeling van CO₂-arme energie, en door te zorgen voor deelname van de laaginkomen- en kwetsbare huishoudens.
- Verbeter de certificerings- en valideringsprocessen voor nucleaire installaties en maak ze geschikt voor alle landen van de EU die kernenergie in hun programma hebben. Dit voorkomt onnodige werk bij het opstellen van soortgelijke procedures door de verschillende landen.
- Faciliteer en coördineer Europese initiatieven voor de volledige recycling van gebruikte splijtstof en versnel de toepassing van technologieën voor de recycling van kernafval. Dit vermindert de hoeveelheid kernafval en de lengte van de periode dat het moet worden opgeslagen aanzienlijk.

11. Energiegemeenschappen en gedecentraliseerde energiesystemen

- Harmoniseer nationale regelgeving die consumenten in staat stelt actief deel te nemen aan alle energiemarkten, hetzij individueel of via energiegemeenschappen van burgers. Dit omvat activiteiten zoals opwekking, verbruik, delen en verkoop van elektriciteit, maar ook het aanbieden van flexibiliteitsdiensten door middel van levering bij vraag en opslagoplossingen. Dit heeft tot doel de invoering van energiegemeenschappen te verbeteren en de integratie van burgers in het elektriciteitssysteem als actieve deelnemers te stroomlijnen.
- Zorg ervoor dat lidstaten gelijke toegang hebben tot beschikbare ondersteuningsprogramma's, zodat het speelveld gelijkgetrokken wordt voor alle lidstaten.

12. Duurzame gebouwen

- Bevorder de vervanging van individuele fossiele verwarmings- en koelinstallaties door alternatieven zoals met hernieuwbare energie aangedreven elektrische verwarming, warmtepompen en warmwatersystemen op zonne-energie.
- Verbeter de energie-efficiëntie (bijvoorbeeld door isolatie, energiebesparende apparaten, gedragsverandering) en bevorder gebruik van duurzame bouwmaterialen bij de bouw of renovatie van gebouwen.
- Stel uiterlijk 2030 een 'Near Zero Energy Building' (nZEB)-standaard vast voor alle nieuwe gebouwen in de EU en uiterlijk 2035 een 'Net Zero Emission'-norm voor alle gebouwen (inclusief bestaande gebouwen).
- Ontwikkel normen voor hulpbron-efficiënt ontwerpen en voor geïntegreerde bouwprocessen. Meet de efficiëntie van een gebouwontwerp af aan zowel het jaarlijkse energieverbruik bij gebruik als aan de CO₂-voetafdruk van het totale bouwproces (waarbij onderscheid wordt gemaakt tussen 'operationeel CO₂' en 'opgenomen CO₂'). Bevorder het in kaart brengen van gebouwen op basis van continue energieprestatiedata om consensus mogelijk te maken over wat

duurzaam ontwerpen betekent en om toegang te krijgen tot nauwkeurige metingen van de *'whole life carbon'* binnen de levenscyclus van een gebouw.

- Stel eigenaren van huizen en kantoren in staat om de nodige investeringen te doen door de overheidsfinanciering te harmoniseren en te verhogen en door directe financiering tegen lage rente door de *'European Investment Bank'* (EIB) aan te bieden. Maak burgers bewust van en betrek ze bij de mogelijkheden voor groene gebouwen.
- Moedig de ontwikkeling van een goed gekwalificeerde retrofitindustrie van juiste omvang aan door middel van opleiding, arbeidsmobiliteit en het delen van best practices.

Hoe we dit plan gaan nastreven in het Europees Parlement

Volts beleidsplan 'Klimaattransitie' raakt aan de richtlijnen en verordeningen die vallen onder de Europese *'Green Deal'*, *'Net Zero Emissions by 2050'* en *'Just Transition Mechanism'*-initiatieven. Het plan, bestaande uit twaalf Moonshot-beleidspunten die pleiten voor klimaatneutraliteit binnen klimaatbeleid, decarbonisatie, energietransitie en duurzame ontwikkeling, vereist wijzigingen binnen de werkingssfeer van de volgende drie centrale wetgevingsinstrumenten: *Regulation (EU) 2021/1119* inzake de *'EU Climate Law'*, *Directive (EU) 2018/2001* inzake *'Renewable Energy Directive II'* en *Directive (EU) 2022/2464* inzake *'Corporate Sustainability Reporting'*, en ook nog van andere die ook onder de genoemde initiatieven vallen.

De Moonshot-beleidspunten hebben impact op reeds bestaande wetgeving door nieuwe innovatieve manieren voor te stellen om cruciale kwesties te herstellen. *Regulation (EU) 2021/1119* inzake *'EU Climate Law'* moet bijvoorbeeld worden gewijzigd om meer aandacht te krijgen voor de grote verschillen in broeikasgasemissies binnen Europa omdat die veroorzaakt worden door ongelijkheid (de rijkste 10% stoot meer dan drie keer zoveel uit per hoofd van de bevolking dan anderen). Tegelijkertijd erkent Volt de *Directive (EU) 2018/2001* met betrekking tot *'Renewable Energy Directive II'* en voegt aan de reeds bestaande wetgeving het idee toe dat decarbonisatie niet alleen op productieniveau moet plaatsvinden, maar ook op consumptieniveau en in de wereldwijde toeleveringsketens. Een ander voorbeeld van impact op reeds bestaande wetgeving door enkele van de Moonshot-beleidspunten is *Directive (EU) 2022/2464* inzake *'Corporate Sustainability Reporting'*. De Moonshot-beleidspunten geven met nadruk aan dat er binnen de aangehaalde Directive meer aandacht moet zijn voor de kansen die de groene transitie met zich meebrengt op het gebied van economische groei, het creëren van banen, groene transitie en klimaatbeleid.

Kosten en baten van de voorstellen in dit plan

De totale kosten van dit plan, bestaande uit de implementatiekosten en de jaarlijkse kosten voor vijf jaar, bedragen 446.782.500.000 euro. De implementatiekosten bedragen 261.430.000.000 euro en de jaarlijkse kosten 37.070.500.000 euro.

Voorbeelden van implementatiekosten zijn de ontwikkeling van een beleids- en wettelijk kader, het aannemen en opleiden van (extra) personeel, de bouw van IT- en/of fysieke infrastructuur en bewustmakingscampagnes.

Voorbeelden van jaarlijkse kosten zijn salarissen en uitkeringen, administratieve kosten, onderhoud van de infrastructuur of de kosten die gepaard gaan met het uitvoeren van het voorgestelde beleid.

De kosten en baten van het totale Moonshot-programma zijn terug te vinden in een apart hoofdstuk aan het eind van dit document.

10. Gezonde ecosystemen

De milieucrisis waarmee we geconfronteerd worden gaat verder dan klimaatverandering. Het omvat wijdverspreide vervuiling, uitputting van biodiversiteit en de vernietiging van onze natuurlijke leefomgeving. Deze problemen staan niet op zichzelf. Het zijn onderling verbonden symptomen van onze niet-duurzame productie- en consumptiepatronen en het overschrijden van de planetaire grenzen.

Om deze veelzijdige milieu-uitdagingen effectief aan te pakken, hebben we een alomvattende 'One Health'-benadering en de betrokkenheid van alle partijen nodig. Het is essentieel om te erkennen dat het aanpakken van klimaatverandering onlosmakelijk verbonden is met het behoud van vitale natuurlijke ecosystemen, die dienen als CO2-reservoir en de basis vormen van onze voedselvoorziening. Bovendien maakt de aantasting van deze ecosystemen ons kwetsbaarder voor toenemende natuurrampen zoals overstromingen en bosbranden, die nu al in alarmerend tempo toenemen.

Onze invloed op het milieu heeft impact op de gezondheid van de aarde en is nauw verbonden met de gezondheid van de mens. De toenemende vervuiling, van luchtvervuiling tot vervuiling van land en oceanen, eist een steeds hogere tol van ons welzijn en legt een extra last op onze toch al overbelaste gezondheidszorgsystemen. Het kortetermijndenken moet worden doorbroken.

In plaats van de natuurlijke wereld te zien als iets wat koste wat het kost moet worden onderworpen en uitgebuit, moeten we erkennen dat harmonieus samenleven de enige manier is om het leven op deze planeet voort te zetten. Er zijn subsidies voor schadelijke en vervuilende activiteiten, steun voor intensieve veeteelt en niet-duurzame ontbossing, overmatig gebruik van antimicrobiële stoffen, overbevissing en niet-duurzame consumptiepatronen. Dit is waar we op dit moment getuige van zijn - en het motiveert ons sterk om in actie te komen.

Volgens het principe van publiek geld voor publieke goederen is ons standpunt dat EU-fondsen zich moeten richten op het financieren van wenselijke praktijken en het uitfaseren van schadelijke subsidies en beleidsmaatregelen.

We moeten consumenten in staat stellen duurzamere keuzes te maken en we moeten circulaire consumptiepatronen bevorderen om onze natuurlijke wereld en haar ecosystemen te beschermen. Tegelijkertijd moeten andere partijen in de voedselketen hierbij worden betrokken.

De overgang naar een duurzamere landbouwsector, in samenwerking met onze boeren, is cruciaal voor de groene transitie. Kleine en middelgrote boeren komen in de verdrukking door uitbuitende handelsrelaties, wat wordt weerspiegeld in de afname van het aantal boerenbedrijven in Europa. Wij hebben een beleidshervorming voor ogen die betere bestaansmiddelen voor boeren, intergenerationele vernieuwing en stimulering van lokale economieën bevordert. Het belonen van boeren die in harmonie met de natuur werken is

essentieel voor het creëren van een groene toekomst en het veiligstellen van Europa's strategische autonomie. De noodzaak van verandering strekt zich uit tot ons bos- en oceaangebied.

Deze plannen versterken collectief de ontwikkeling van veerkrachtige en duurzame gemeenschappen en zorgen ervoor dat deze uitgerust zijn met toegankelijke groene ruimten die het menselijk welzijn vergroten, die het dierlijk welzijn verbeteren en antimicrobiële resistentie bestrijden, waarbij de onderlinge verbondenheid van de gezondheid van mens, dier en milieu wordt onderstreept, ten gunste van de volksgezondheid, het welzijn van huidige en toekomstige generaties en alle levende organismen op deze planeet.

Beleidsvoorstellen

1. De Natuurherstelwet (EU)

- Breng de '*Nature Restoration Law*' (NRL) in lijn met de milieuwetenschappen, waarbij ook rekening wordt gehouden met de richtlijnen van de '*World Health Organization*' (WHO) voor luchtvervuiling, groene woongebieden, chemicaliën en lawaai en stel ambitieuze doelen vast voor alle natuurgebieden waar herstel nodig is:
  - Zorg vóór 2030 voor herbevochtiging van ten minste 30% van de veengebieden in de EU.
  - Vorm vóór 2040 minstens 10% en vóór 2050 minstens 15% van de stedelijke gebieden om tot groene en blauwe ruimte (open beken, rivieren, vijvers en meren) en bescherm deze gebieden bij wet.
  - Breid de NRL uit met de leefgebieden van vissoorten die zich in een kritieke toestand bevinden.
  - Stel als doel dat tegen 2030 ten minste 10% van elk boerenbedrijf wordt gebruikt voor natuurherstel.
- Streef een '*One Health*'-aanpak na door te voldoen aan de richtlijnen van de WHO wat inhoudt dat er strenge luchtkwaliteitsnormen moeten worden gehandhaafd om ieders recht en vrijheid om schone lucht in te ademen te garanderen, waarbij de langdurige blootstelling aan verontreinigende stoffen zoals fijnstof (PM_{2,5}) en NO₂ in heel Europa wordt beperkt en ervoor wordt gezorgd dat de niveaus niet hoger zijn dan 5 µg/m³ PM_{2,5} en 10 µg/m³ NO₂.
- Dwing een volledig verbod op chemische stoffen af waarvan wetenschappelijk is bewezen dat ze schadelijk zijn voor de gezondheid van mens en milieu.

2. Zee-ecosystemen

- Schaf geleidelijk af: het gebruik van vismethoden met een ongewenste negatieve impact op ecosystemen, zoals de vernietiging van koraal en de vangst van onbedoelde soorten (bijvangst); destructieve praktijken zoals bodemsleepnetten, te beginnen in '*marine protected areas*' (MPAs); schadelijke subsidies, met name de vrijstelling van brandstofbelasting.

- Pas visquota aan volgens de aanbevelingen van de '*International Council for the Exploration of the Sea*' (ICES), de officiële informatiebron voor het besluitvormingsproces. Bevorder transparantie en het afleggen van verantwoording over de besloten Council-vergaderingen waarin de lidstaten de uiteindelijke quota vaststellen, quota die vaak de geadviseerde limieten overschrijden.
- Ondersteun kleinschalige visserij door eerlijke stimulansen te bieden als onderdeel van de '*Common Fishery Policy*' (CFP) en door voor hen effectieve deelname aan het politieke besluitvormingsproces mogelijk te maken, aangezien kleinschalige visserij een essentiële rol speelt in het levensonderhoud van kustgemeenschappen en lokale economieën en ze bekend staat om haar geringe milieu-impact in vergelijking met grootschalige visserij.
- Steun sterke regelgeving en afschrikwekkende sancties om '*illegal, unreported, and unregulated fishing*' (IUU) aan te pakken. Hiervoor is het ook van vitaal belang om te zorgen voor effectieve samenwerking met derde landen om de vispopulatie te herstellen en de MPAs te beschermen.
- Steun alleen duurzame visserij. EU-fondsen mogen alleen worden besteed aan echt duurzame visteelt, en parallel hieraan moet het beleid zich richten op het effectief terugbrengen van de algemene voedselconsumptie naar duurzame niveaus.
- Versterk de wetgeving met betrekking tot watercultuur en haar afval en afvalwater om versturende voedingsstofgradiënten te voorkomen en een duurzame, circulaire en biodiversiteitsvriendelijke vorm van visteelt te ondersteunen.
- Stel een actieplan op om de duurzame productie van algen te stimuleren en het innovatieve gebruik van producten gemaakt met dit eiwit te bevorderen. Europa consumeert grote hoeveelheden algen, maar 97% van de wereldwijde productie komt uit Azië. Hier ligt een duidelijke kans voor strategische autonomie, die kan worden gerealiseerd door realistische voorwaarden te stellen om de algensector van de grond te krijgen, waaronder financiering, investeringen in onderzoek en ontwikkeling en het vergroten van het consumentenbewustzijn en de consumentenacceptatie van algenproducten in de EU.
- Steun groene vissersboten op waterstof om de afhankelijkheid van fossiele brandstoffen te verminderen.

3. Boshherstel

- Bevorder natuurlijke CO₂-afvang door meer inspanningen op het gebied van duurzaam bosbeheer, -herstel en -aanplant. Focus met landbouw- en bosbouwpraktijken op emissiereductie en landschapsbehoud, met het doel om in Europa het pre-industriële niveau voor grondgebonden-CO₂ te behalen en woestijnvorming tegen te gaan.
- Stimuleer behoud en herstel van moerassen. Focus op veengebieden (die twee keer zoveel CO₂ kunnen opslaan als bossen) door met directe ingang een moratorium op veenexploitatie in te stellen, net zolang totdat de wetgeving is aangepast om de bescherming en het duurzaam beheer van veengebieden te garanderen, naast het

actief herstellen van reeds geëxploiteerde veengebieden naar hun natuurlijke staat.

- Verbeter de bescherming en gezondheid van de Europese waterwegen door de 'Water Framework Directive' (WFD) en de 'Marine Strategy Framework Directive' (MSFD) te actualiseren en de uitvoering ervan te versnellen, aangezien slechts 40% van het oppervlaktewater dat in 2018 door het 'European Environmental Agency' (EEA) is onderzocht, in een goede ecologische staat bleek te verkeren.
- Stel een EU-breed actieplan voor de bosbouwsector op waarmee ecosysteemgericht bosbeheer ondersteund wordt. Dit omdat het mogelijk en nodig is om natuurbescherming te combineren met het commerciële gebruik van bosgebieden. De eco-aanpak is erop gericht de natuurlijke cyclus van bossen zoveel mogelijk te respecteren, wat bijdraagt aan de bescherming en het herstel van de bossen in de EU en leidt tot een stabiel inkomen voor boseigenaren.

4. Sociale hervormingen binnen de *Common Agricultural Policy (CAP)*

- Steun een beter toezicht op de voedselmarkt in de EU, omdat voedsel een essentieel basisproduct is en om consumenten te beschermen en boeren stabiele en eerlijke prijzen te geven. Creëer een kader voor eerlijke detailhandelcontracten, creëer een mechanisme voor lokale en directe verkoopregelingen en voor verbeterde antidumpingmaatregelen en verbeterd toezicht. Onderzoek concurrentie- en beprijzingspraktijken. Kleine en middelgrote boeren worden geconfronteerd met specifieke uitdagingen door uitbuitende detailhandelaren, de macht van oligopolistische bedrijven en WTO-prijskwesities. Ze hebben te maken met hoge productiekosten en het al langdurig foute 'Common Agricultural Policy' (CAP)-beleid, dat eerlijkheid en duurzaamheid in de weg staat.
- Ondersteun de oprichting van lokale landbouwcoöperaties om de voedselprijzen te stabiliseren, boeren een stabiel en eerlijk inkomen te garanderen en lokale bevoorradingketens te stimuleren. Stel richtlijnen op voor lidstaten om de oprichting van landbouwcoöperaties op nationaal niveau te bevorderen. Zet een publiek platform op voor kennis en informatie voor consumenten en producenten in de hele EU.
- Neem EU-brede maatregelen die de productiekosten voor boeren en de prijzen voor consumenten voor gezonder en duurzamer voedsel verlagen door de productiesubsidies vanuit de CAP weer in evenwicht te brengen.
- Vereenvoudig de bureaucratische procedures en vergroot de transparantie voor de belanghebbenden van de CAP, met name voor de kleine en middelgrote boeren, door middel van toegang tot een gecentraliseerd en intuïtief EU-platform voor de uitwisseling van kennis en advies over procedures, rechten en plichten, landbouwpraktijken en voor het indienen van documenten en doe dat in samenwerking met de betrokken nationale ministeries.
- Train het personeel van de bevoegde nationale ministeries om hen in staat te stellen boeren adequaat te helpen met hun vragen.
- Ondersteun kleine en middelgrote boeren en geef sterkere prikkels aan jonge boeren om in het bedrijf te blijven en voor nieuwkomers, met name vrouwen, om

een nieuwe generatie van boeren te garanderen. Verdubbel de jaarlijkse rechtstreekse betalingen van de lidstaten van 3 naar 6% voor interventies die gericht zijn op deze nieuwe generatie boeren.

- Ontwikkel een uitwisselingsprogramma binnen Erasmus gericht op duurzame landbouwpraktijken voor leerlingen, nieuwkomers en de bredere landbouwgemeenschap.

5. Milieukundige hervormingen binnen de 'Common Agricultural Policy' (CAP)

- Schaf subsidies voor milieuschadelijke landbouwpraktijken en betalingen per hectare land in eigendom geleidelijk af, wijs ze toe aan wenselijke landbouwpraktijken en ondersteun zo een verschuiving naar een model voor regeneratieve landbouw, waarbij duurzaam en biologisch voedsel, herstel van de bodemgezondheid, vermindering van pesticidengebruik, duurzaam water- en landgebruik, omkering van het verlies aan biodiversiteit en dierenwelzijn sterk worden bevorderd. Begeleid boeren en ondersteun hen financieel tijdens deze overgangperiode om voor hen stabiliteit en inkomen te garanderen.
- Bevorder modellen voor plattelandsontwikkeling die lokale bevoorradingketens stimuleren door overkoepelende beleidsdomeinen te harmoniseren. Bijvoorbeeld, een doeltreffend transportsysteem stimuleert de vestiging van mensen in plattelandsgebieden en ondersteunt landbouwers en lokale toeleveringsketens. De groene transitie in de landbouw biedt ook herbevolkingskansen voor plattelandsgebieden, omdat het nieuwe groene banen creëert en gekwalificeerde jonge mensen aantrekt.
- Bied stimulansen om het aantal dieren in de veeteelt te verminderen en beperk tegelijkertijd de vleesinvoer en de vraag naar vlees met passend beleid. De landbouw is verantwoordelijk voor 10,3% van de uitstoot van broeikasgassen in de EU en 70% daarvan is afkomstig van de veeteelt. Het draait allemaal om 'minder maar beter vlees' als we willen terugkeren naar een duurzaam consumptieniveau met behoud van de winstgevendheid van boeren.
- Ondersteun onderzoek naar en ontwikkeling van (R&D) innovatieve landbouwsystemen aangedreven door groene energie, zoals verticale landbouw en hydrocultuur, en innovatieve oplossingen voor stedelijke omgevingen die zorgen voor duurzamere en kortere voedselvoorzieningsketens.
- Steun precisielandbouw en de implementatie van automatisering op boerderijen daar waar dergelijke technologie zinvol is om de afhankelijkheid van grondstoffen en middelen (zoals water en pesticiden) te verminderen en om landbouwpraktijken ecologisch duurzaam te maken. Stimuleer intergenerationele vernieuwing voor boerenbedrijven door jonge, hoogopgeleide mensen aan te trekken.
- Creëer een groen overgangsfonds voor de landbouw om boeren in staat te stellen om leningen met een lage rente en staatsaansprakelijkheid te krijgen voor aanpassingen in het kader van de groene transitie, zodat boeren gemakkelijker aan de duurzaamheidseisen kunnen voldoen. Stimuleer herstel van de leefomgeving, low-impactlandbouw en biodiversiteitsvriendelijke landbouw, en sluit alle 'greenwash'-activiteiten uit.

- Stimuleer de volgende hervorming van de 'Common Agricultural Policy' met een ambitieus en wetenschappelijk onderbouwd actieplan dat in kaart brengt hoe de sector de komende jaren moet veranderen om de algehele duurzaamheid ervan te garanderen. Verminder voor boeren de last van frequente en onvolledige beleidsupdates met vaak negatieve effecten op stabiliteit en inkomen, en zorg voor een op wetenschap gebaseerde CAP.
- Ondersteun verder onderzoek naar en de uiteindelijke opname van genetisch gemodificeerde gewassen in de productaanbod van Europese boeren. Implementeer deze technieken om de weerbaarheid bij klimaatverandering te bevorderen en de duurzaamheid van de voedselproductie en landbouwpraktijken te garanderen.

6. Biologische en regeneratieve landbouw

- Ondersteun de doelstelling van de Europese Commissie om het gebruik van chemische bestrijdingsmiddelen tot 2030 met 50% te verminderen en stimuleer tegelijkertijd het gangbaar worden van 'Integrated Pest Management' (IMP) om zo de behoefte aan bestrijdingsmiddelen te verminderen en andere agro-ecologische praktijken ondersteunen.
- Zorg, vanuit de CAP, voor sterkere financiële stimulansen voor de omschakeling van landbouwbedrijven, om zo de 'Green Deal'-doelstelling van 25% biologische landbouwgrond in 2030, te halen.
- Maak maximaal gebruik van de 'Eco-regelingen' in de CAP, omdat veel van de voorgestelde agro-ecologische acties overeenkomen met de eisen gesteld aan biologische landbouw. In 2020 besloeg het biologische areaal slechts 9,1% van het totale landbouwareaal in de EU (5,8% in 2012), dus als de groei zich in hetzelfde tempo voortzet als in de periode 2012-2020, zal de EU in 2031 slechts 15% biologische landbouwgrond hebben.

7. Gezonde en duurzame voeding

- Harmoniseer Europese beleidslijnen om een verschuiving in voedingspatroon te ondersteunen, een verschuiving naar een 'planetary health diet' dat rijk is aan plantaardig voedsel en minder dierlijk voedsel bevat, wat voordelen oplevert voor de gezondheid en het milieu. Ontwikkel een overkoepelend EU-actieplan om ons voedselsysteem en onze gewoonten zodanig vorm te geven dat we voldoen aan de wetenschappelijke aanbevelingen op het gebied van voeding en milieu, zoals Denemarken onlangs heeft gedaan. Pas subsidieregelingen in de CAP aan en stel doelen vast voor de toename van de consumptie van plantaardig voedsel en de afname van de consumptie van dierlijke eiwitten.
- Pas marktmechanismen aan voor een betere verkrijgbaarheid en betaalbaarheid van plantaardige eiwitten in de hele voedselketen, zodat er voor deze voedingsmiddelen een gelijk speelveld is in de concurrentie in de markt. Herstel het evenwicht in de CAP door emissie-arme producten te bevoordelen boven de emissie-intensieve voedingsmiddelen van dierlijke oorsprong.

- Neem EU-brede maatregelen op in de CAP om de kosten van gezond en duurzaam voedsel, waaronder plantaardig voedsel, te verlagen.
- Maak de 'EU-Green Public Procurement Guidelines' verplicht voor het voedselaanbod in overheidsinstellingen, waaronder de EU-instellingen. Deze richtlijnen stellen doelen voor de wekelijkse (en vaak exclusieve) beschikbaarheid van volledig plantaardige gerechten, voor voedselverspilling en voor de verhouding biologisch/niet-biologisch. Bied onderwijsmiddelen voor de professionele training van koks.
- Vergroot de financieringsmogelijkheden voor R&D voor de ontwikkeling van gezonde plantaardige alternatieven, aangezien deze sector nog steeds sterk ondergefinancierd is in vergelijking met de sector voor dierlijke producten.
- Gebruik de EU-marketingsubsidies vanuit de CAP alleen voor het promoten van de consumptie van voedingsmiddelen waarvan we, volgens de voedings- en milieuwetenschappen, de inname zouden moeten verhogen.
- Breid EU- 'School Schemes for fruit, vegetables and milk' uit met gezonde plantaardige alternatieven voor melk, met catering voor kinderen met allergieën en afwijkende voorkeuren of ethische bezwaren en het bevorderen van duurzamere eetpatronen.
- Stimuleer EU-investeringen in de R&D voor het dierloos kweken van vlees, schaal- en schelpdieren en andere van dieren afgeleide producten en voor andere relevante voedseltechnologieën om onderzoek naar en ontwikkeling van deze producten te versnellen. Deze producten kunnen cruciaal zijn voor het milieuvriendelijker maken van ons voedselsysteem.

8. Mondigheid voor de consument

- Voer verplichte en geharmoniseerde voedsletikettering in voor herkomst en productiemethoden en voor bewerkt voedsel en maaltijden die via openbare instellingen en restaurants worden verkocht. Voer een verplicht etiketteringssysteem in voor producten van dierlijke oorsprong, met inbegrip van bewerkte producten, dat de fok-, vervoers- en slachtomstandigheden classificeert.
- Voer een verplicht en geharmoniseerd etiketteringssysteem in voor de voedingswaarde van voedingsmiddelen, als een manier om onze gezondheid te verbeteren.
- Voer een EU-keurmerk in met een scoresysteem voor de milieuduurzaamheid van producten dat van toepassing is op een groot aantal categorieën, waaronder voedsel. Houd rekening met CO₂-emissies, pesticidengebruik, luchtvervuiling en andere relevante milieuparameters.
- Herzien de 'Textile Labelling Regulation' om informatie over duurzaamheid, recyclebaarheid en circulariteitsparameters in te voeren ter vermindering van textielafval, bevordering van een circulaire economie en stimulering van ecodesign.
- Promoot het belang van biologische en regeneratieve landbouw bij het publiek door middel van communicatiecampagnes om meer consumenten en nieuwe boeren aan te trekken, bijvoorbeeld door financiering via de promotieregelingen van de EU.

9. Dierenwelzijn op boerderijen

- Steun een herziening van de EU-wetgeving inzake dierenwelzijn (*Council Directive 98/58/EC*), die wetenschappelijk verouderd is, veel soorten gefokte en gekweekte dieren uitsluit en slecht wordt gehandhaafd:
  - Voer soortspecifieke en wetenschappelijk bijgewerkte wetten in die betrekking hebben op alle door mensen gehouden en gefokte dieren, inclusief waterdieren.
  - Zet langeafstandsvervoer van dieren naar niet-EU-landen geleidelijk stop en voer strikte beperkingen in binnen de EU, volgens soortspecifieke en wetenschappelijk onderbouwde minimumnormen; stap over op vervoer van vlees/karkassen en genetisch materiaal; bevorder lokale en mobiele slachthuizen; en zet een strikt en transparant controle- en rapportagesysteem op om ervoor te zorgen dat overtredingen effectief worden gesignaleerd, voorkomen en bestraft.
  - Faseer de productie van bont uit met een financiële stimulans en verbied de invoer van bontproducten uit derde landen, op basis van wetenschappelijke bezorgdheid over de menselijke gezondheid, het dierenwelzijn en het milieu, en ook op basis van de oproep van burgers via het ECI '*Fur Free Europe*'.
  - Schaf individuele kooien in de landbouw geleidelijk af met steun van fondsen en beleid van de *Common Agricultural Policy* (CAP), op basis van wetenschappelijke aanbevelingen met betrekking tot de gezondheid van mens en dier en het milieu, en op basis van de oproep van burgers via het ECI '*End The Cage Age*'.
  - Verbied het versnipperen en vergassen van mannelijke kuikens - wat routinematig gebeurt omdat ze niet winstgevend zijn in de vlees- en eierenindustrie - door over te stappen op technologieën die het geslacht vaststellen voordat de kuikens uit het ei komen. In sommige lidstaten wordt zo'n in-ovo geslachtsbepaling al toegepast.
  - Pak de wijdverspreide niet-naleving aan van de wetgeving die het routinematig couperen van varkensstaarten verbiedt (*Council Directive 2008/120/EC*), aangezien dit in de meeste lidstaten 15 jaar nadat de richtlijn van kracht werd nog steeds routinematig wordt uitgevoerd. Doe dit door lidstaten die de richtlijn niet naleven te bestraffen en pijnlijke verminkingen zonder pijnstillers te verbieden.
  - Verbied het fokken van snelgroeiende rassen omdat dat leed en gezondheidsproblemen toebrengt aan dieren en omdat het puur gaat om het verhogen van de winstgevendheid.
  - Stel videobewaking verplicht in slachthuizen om bij te dragen aan een betere handhaving van de wetten op dierenwelzijn (al verplicht in Spanje).

10. Algemeen dierenwelzijn

- Verbied de voortplanting en het gebruik van wilde dieren voor amusement, inclusief het gebruik in circussen, voor stierengevechten en soortgelijke evenementen, aquaria/ dolfijnencentra en dierentuinen, en ondersteun een overgangperiode voor instellingen om hun activiteiten aan te passen en om de wilde dieren die voor amusement worden gebruikt in opvangcentra te plaatsen.
- Pak de illegale handel in gezelschapsdieren in de EU aan en stel een actieplan op om dit probleem aan te pakken. Voer coördinerende wetgeving in (in het kader van *Animal Health Law, Regulation 2016/49*) voor de vergunningverlening en registratie van fokkers van gezelschapsdieren om de normen te harmoniseren. Ontwikkel een EU-databank voor de registratie van gezelschapsdieren (honden, katten en fretten) en maak haar verplicht (microchippen).
- Verbied de voortplanting van rassen met een lichamelijke beperking die stereotiepe chronische gezondheids- en welzijnsproblemen ervaren. Sommige lidstaten vaardigen individueel wetgeving uit om het fokken van lichamenlijk gehandicapte huisdierrassen (zoals brachycephale/plattegezichtsrasen) te verbieden, maar een geharmoniseerde aanpak verdient de voorkeur om dierenwelzijn grensoverstijgend te garanderen en de markt te harmoniseren.
- Trek meer geld uit voor onderzoek naar alternatieven voor dierproeven. Stel een routekaart op met duidelijke doelen om dierproeven te verminderen, te verfijnen en te vervangen (RRR), en verbeter de institutionele samenwerking om kennis uit te wisselen en de vooruitgang te versnellen. De EU moet meer doen om haar RRR-toezeggingen voor het gebruik van dieren in wetenschappelijke experimenten na te komen, aangezien er jaarlijks nog steeds meer dan 10 miljoen dieren voor dierproeven worden gebruikt.
- Reguleer de handel in exotische gezelschapsdieren door middel van een EU-brede positieve lijst om de biodiversiteit, de menselijke gezondheid en die van andere dieren te beschermen. De lijst zou gedetailleerd moeten aangeven welke diersoorten mogen worden verhandeld als gezelschapsdieren.
- Steun het expliciet opnemen van de term dierenwelzijn in de functiebenaming van de relevante EU-commissaris, om de institutionele verantwoordingsplicht te vergroten en om het belang van het onderwerp en de verwachtingen van EU-burgers rond de besluitvorming op dit vlak te benadrukken.

11. Antimicrobiële resistentie

- Ontwikkel een verplicht en wetenschappelijk onderbouwd preferentiesysteem voor antibioticagebruik in de hele EU, zodat de behandeling van eerste keuze de meest geschikte is in alle lidstaten (zoals al het geval is voor veterinair gebruik), volgens de 'One Health'-benadering. Dit zal het onnodige gebruik van antibiotica beperken in gevallen waarin het gebruik niet geïndiceerd is.
- Neem regelgeving aan voor het reserveren van antibiotica voor noodgevallen als uitbreiding op de huidige regelgeving die de toegang tot bepaalde antibiotica in de veterinaire sector beperkt (*Regulation 2019/6 on veterinary medicines*).

- Breid de huidige R&D-initiatieven voor nieuwe behandelingen en medische technologie uit.
- Dring het antibioticagebruik in de veeteelt, dat de afgelopen tien jaar aanzienlijk is gedaald, verder terug, aangezien er nog steeds veel multiresistente ziekteverwekkers worden aangetroffen in dierlijke producten:
  - Beperk het mengen van grote aantallen dieren van verschillende herkomst (bijvoorbeeld in de kalveropfok). Antimicrobiële resistentie (AMR) wordt vooral verergerd door intensieve veeteelt omdat de krappe, ongezonde en stressvolle omstandigheden waarin dieren worden gehouden en vervoerd, een omgeving creëren waarin ziekteverwekkers kunnen gedijen.
  - Ondersteun initiatieven om de veeteelt te de-intensiveren.
  - Bevorder een gevarieerder aanbod van dierenrassen om het optreden en de verspreiding van ziekten te voorkomen en een veerkrachtiger productiesysteem te realiseren.
  - Realiseer versterkte onderwijs- en opleidingsprogramma's voor boeren in de hele EU over het gebruik van antimicrobiële middelen, en organiseer voor het grote publiek bewustmakingscampagnes over de gevaren van AMR.

12. Prijsbepaling van de kosten

- Zorg ervoor dat *EU Emissions Trading System* (ETS) landgebruik, verandering in landgebruik en bosbouw omvat, waarbij elke lidstaat als één emissiebron wordt behandeld. Voer de boekhouding op EU-niveau, maar laat elke lidstaat zijn eigen omstandigheden respecteren en zijn eigen strategie volgen.
- Belast landbouwemissies van veeteelt en bodemgebruik bij de bron, aangezien deze lokaal en gefragmenteerd zijn. Laat andere niet-sectorespecifieke emissies in de landbouwsector (zoals elektriciteit en tractorbrandstoffen) onder het ETS vallen, *midstream of upstream*.
- Breid het ETS-systeem uit naar de veeteelt, aangezien de vervuiling van deze sector ook in rekening moet worden gebracht.
- Breid de '*Industrial Emissions Directive*' (RIE) uit naar alle soorten industriële veeteelt, en maak hem van toepassing op bedrijven die een zodanig aantal dieren houden dat dit door de wetenschap relevant wordt geacht.

13. Transparantie, monitoring en rapportage

- Breid het '*Climate-ADAPT-platform*' uit tot een geharmoniseerd realtime monitoring- en beslissingsondersteunend systeem voor de hele EU, aangezien het momenteel alleen nog maar dient als kennisbank voor gegevens en best practices met betrekking tot de beperking van en aanpassing aan klimaatverandering. Implementeer een systeem dat vroegtijdige waarschuwt voor extreme weersomstandigheden en maak een interface met het '*European Emergency Response Coordination Centre*' en de nationale regeringen voor het organiseren van overheidssteun.

- Zet een alomvattend beoordelingssysteem op om de gezondheid en veerkracht van ecosystemen te monitoren en gebieden aan te wijzen die natuurlijk herstel nodig hebben. Pas het toe in alle EU-gebieden en maak het online openbaar via een interactieve kaart met regelmatig bijgewerkte gegevens. Koppel dit scoresysteem aan het 'Climate-ADAPT platform'.

Hoe we dit plan gaan nastreven in het Europees Parlement

Ons plan 'Gezonde Ecosystemen' raakt juridisch aan de richtlijnen en verordeningen die vallen onder de 'European Green Deal', 'Air Quality and Pollution Control', de 'Common Agricultural Policy' (CAP), Common Fishery Policy (CFP) en de 'Circular Economy'- en 'One Health Approach'-initiatieven.

Het plan, bestaande uit 13 Moonshot-beleidspunten die pleiten voor luchtkwaliteit, vermindering van vervuiling, duurzame landbouw, afvalbeheer en de onderlinge verbondenheid van de gezondheid van mens, dier en milieu, vereist wijzigingen binnen de werkingssfeer van de volgende wetgevingsinstrumenten: *Directive 2008/50/EC (Ambient Air Quality and Cleaner Air for Europe)*, *Directive Industrial Emissions (2010/75/EU)*, *Waste Framework Directive (2008/98/EC)* en *Packaging and Packaging Waste Directive (94/62/EC)*.

Door op te roepen tot bijzondere aandacht voor de onderling verbonden milieu-uitdagingen met de erkenning dat de aanpak van de klimaatverandering onlosmakelijk verbonden is met het behoud van vitale ecosystemen (bijvoorbeeld CO₂-opslag, voedselvoorziening), dringen de Moonshot-beleidsvoorstellen aan op wijzigingen in de artikelen die deze onderwerpen behandelen en die vallen onder *Directive 2008/50/EC (Ambient Air Quality and Clean Air for Europe)*. *Directive Industrial Emissions (2010/75/EU)* moet meer oproepen om af te stappen van uitbuitende activiteiten en niet-duurzame consumptie en moet de bescherming van natuurlijke hulpbronnen bevorderen, het verlies van soorten omkeren, klimaatverandering matigen en veerkrachtige en duurzame gemeenschappen stimuleren die de gezondheid van mens en dier en het milieu verbeteren, ten bate van huidige en toekomstige generaties en het hele ecosysteem. De *Waste Framework Directive (2008/98/EC)* en de *Packaging and Packaging Waste Directive (94/62/EC)* worden aangepast om meer aandacht op te eisen voor het omkeren van het verlies van soorten en het bevorderen van duurzame gemeenschappen door het verminderen van de negatieve milieueffecten van afvalproductie en -verwijdering. Het plan voorziet ook in een herziening van de huidige wetgeving inzake dierenwelzijn, waaronder *Council Directive 98/58/EC* inzake de bescherming van dieren. Verder roept dit plan op tot het in lijn brengen van natuurherstelwetgeving met de milieuwetenschappen.

Kosten en baten van de voorstellen in dit plan

De totale kosten van dit plan, bestaande uit de implementatiekosten en de jaarlijkse kosten voor vijf jaar, bedragen 1.015.000.000 euro. De implementatiekosten bedragen 115.000.000 euro en de jaarlijkse kosten 180.000.000 euro.

Voorbeelden van implementatiekosten zijn de ontwikkeling van een beleids- en wettelijk kader, het aannemen en opleiden van (extra) personeel, de bouw van IT- en/of fysieke infrastructuur en bewustmakingscampagnes.

Voorbeelden van jaarlijkse kosten zijn salarissen en uitkeringen, administratieve kosten, onderhoud van de infrastructuur of de kosten die gepaard gaan met het uitvoeren van het voorgestelde beleid.

De kosten en baten van het totale Moonshot-programma zijn terug te vinden in een apart hoofdstuk aan het eind van dit document.

Kosten en baten van het totale Moonshot-programma

De kosten van het totale Moonshot-programma, bestaande uit de implementatiekosten en de jaarlijkse kosten voor vijf jaar, bedragen 5.452.156.000.000 euro. De implementatiekosten bedragen 2.092.589.000.000 euro en de jaarlijkse kosten 671.913.400.000 euro.

Voorbeelden van implementatiekosten zijn de ontwikkeling van een beleids- en wettelijk kader, het aannemen en opleiden van (extra) personeel, de bouw van IT- en/of fysieke infrastructuur en bewustmakingscampagnes.

Voorbeelden van jaarlijkse kosten zijn lonen en uitkeringen, administratieve kosten, onderhoud van de infrastructuur en de kosten die gepaard gaan met de uitvoering van het voorgestelde beleid.

De inkomsten die worden gegenereerd door de uitvoering van het totale Moonshot-programma bedragen 5.452.156.141.973 euro. Dit creëert een totaal positief resultaat van 141.973 euro over vijf jaar. De inkomsten over vijf jaar worden gegenereerd door de volgende voorstellen:

- Verhoging van de EU-begroting:
1.534.714.285.714 euro
- Verhoging van de Horizon Europe begroting 191.034.000.000 euro
- Voorgestelde belasting op koolstofemissies 450.000.000.000 euro
- Voorgestelde belasting op digitale diensten 625.000.000.000 euro
- Voorgestelde belasting op niet-duurzame consumptie 125.000.000.000 euro
- Voorgestelde belasting van vermogen 100.000.000.000 euro
- Voorgestelde belasting op kerosine
en fossiele brandstoffen 2.426.407.856.259 euro

Er moet worden opgemerkt dat de inkomsten uit de belasting op CO2-emissies en de belasting op kerosine en fossiele brandstoffen naar verwachting na verloop van tijd zullen afnemen, omdat de voorstellen gericht zijn op het verlagen van het gebruik van fossiele brandstoffen. Zelfs zonder deze inkomsten blijven de voorstellen financieel houdbaar, aangezien de uitvoeringskosten geen terugkerende kosten zijn.

Wie hebben bijgedragen aan dit plan?

Hoofden Beleid Volt Europa

Claudio Lanza

Inês Bravo Figueiredo

Leads van het College van Beleidsmakers

Polen Turkmenen

Noah von Heimendahl

Beleidsmakers

Janko Heineken, Sarah Tegas, Kate Fistic, Charlotte Barsky, Ronan Kerleo, Stefanos Tyros, Teun Janssen, Clara Panella Gómez, Janne Gerrits, Christiaan Meinsma, Sascha Mann, Carlo Gaillard, Theo Doreleijers, Michael Eichelbeck, Diana Andrei, Rhia Lopes, Philipp Decking, Jelmer van der Ende, Veronika Vancheri, Bram Vandeninden, Brieuc Hallouët.

Wetgevingsbureau

Mathea Essinger, Diana Andrei, Kremena Ganeva, Lara Steer

Begrotingbureau

Benjamin F.A.C. Ector

Redactie

Luís Almeida Fernandes

Ledenassemblee

Maartje Huernink

Uitvoerend assistenten

Alessia Utano

Mrinalini Fauzdar